

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské výchovy

Diplomová práce

2011

Ing. Hana Komariková

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské výchovy

Křesťanská výchova

Ing. Hana Komariková

**Osobnost a dílo sv. Klementa Maria
Hofbauera ve výuce náboženství**
Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.

2011

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....
Ing. Hana Komariková

Poděkování :

Touto cestou ze srdce děkuji vedoucímu mé diplomové práce panu Doc. Dr. Ludvíku Dřímaloovi, Th.D. za jeho laskavý přístup, ohleduplnost, vstřícnost, všechny cenné rady, připomínky a podněty. Děkuji především za vzácný a tolik drahocenný čas, který mi vždy s láskou věnoval, za jeho jasná: „Nezlobte se, ale tohle tam opravdu nepište!“ a také tolik potřebná povzbuzení a pohlazení slovem, když už jsem nevěděla jak dál. Ještě jednou ze srdce děkuji, protože tohle všechno mi pomohlo při vypracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod	3
1. Společnost a církev v době pozemského života K. M. Hofbauera	5
1.1 Převládající kultura (všeobecně uznávané životní hodnoty)	5
1.2 Sociální vrstvy a vztahy mezi nimi, společenské změny	6
1.3 Vztah společnosti ke křesťanství a k Církvi	10
1.3.1 Církev v době Marie Terezie	10
1.3.2 Církev v době Josefa II.	12
1.3.3 Církev v době po smrti Josefa II.	14
1.4 Sebepojetí Církve a jejího poslání ve společnosti (organizace Církve, převládající způsob pastorační, šířené a podporované projevy zbožnosti)	15
2. Exkurz (Kongregace redemptoristů)	17
3. Nástin životopisu a cesta víry K. M. Hofbauera	19
3.1 Rodinné poměry, sociální původ	19
3.2 Růst jeho víry a rozpoznání povolání	20
3.3 Jeho vzory, duchovní rádcové	22
3.4 Hlavní obtíže na jeho cestě víry	24
4. Životní dílo K. M. Hofbauera pro církev a pro soudobou společnost ..	30
4.1 Obsah jeho působení na jednotlivých místech, ověřená fakta, legendy a tradované výklady	30
4.2 Soustavné vzdělávání mladých, evangelizace, laici, obláti	34
4.3 „Pozůstalost“	36
4.4 Jak je vnímáno působení sv. K. M. Hofbauera jeho současníky	37
5. Význam K. M. Hofbauera pro dnešní dobu	39
5.1 Poselství života světce (co a jak zosobňoval z hodnot evangelia)	39
5.2 Jak a čím to obohatilo tehdejší společnost, čím jí pomohl v sociální oblasti	43
5.3 V čem předešel svou dobu	44
5.4 Možné vnímání světce dnešními dětmi	46
Život sv. Klementa Maria Hofbauera v datech	60
Závěr	62
Résumé	64
Seznam pramenů a literatury	65
a) Seznam pramenů	65
b) Seznam ostatní použité literatury	66
c) Seznam ostatních informačních zdrojů	67

Seznam zkratek	68
Seznam příloh	69
Přílohy	70

Úvod

„Hlavním problémem křesťanského života je tíže víry. Je to vskutku těžké uvidět Božské v lidském a lidské ve svatosti Boží. Světec je totiž zázrak. Jeho posláním, které naplnil dramatem svého života, je zjevit vůli, moc, velikost a krásu Boží.“

P. Petr Piřha

Svatí byli a jsou od nejstarších dob prostředníky mezi Bohem a lidmi. Mají své pevné místo v liturgii, jsou uctíváni, lidé čtou jejich myšlenky a knihy o jejich životě, mají své místo v lidové kultuře. Od počátku Církve až do dnešní doby jsou pečlivě opatrovány jejich ostatky, oděvy a předměty, kterých se dotýkali, které používali nebo dokonce nástroje jejich umučení.

Jsou svatí, kteří jsou víceméně známí a mluví se o nich; a pak jsou svatí, o kterých se mluví jen málo nebo vůbec. Jedná se snad o diskriminaci svatých? Určitě ne! Jen někteří z nich zdají se být nepřístupní – až cizí; jejich myšlenky jsou možná málo pochopitelné, jsou až „příliš svatí“.

Snad každý z nás byl již svědkem svatořečení (minimálně jako televizní divák). Málokdo z nás však ví, co všechno obnáší kanonizační proces a co přesně znamená pojem svatý – svatá. Náš osobní vztah ke světcům je plný lásky a úcty, zvláště pak k těm svatým, se kterými nás pojí nějaké osobní pouto. Jsou to naši křestní a biřmovací patroni, patroni našeho kostela – naší farnosti, obce, města a zcela určitě do tohoto výčtu patří také patroni a ochránci naší vlasti.

Všichni nebo většina z nás již putovala nebo aspoň cestovala „k nějakému svatému do jeho chrámu“ ve výroční den jeho narození, smrti, svatořečení či v den jeho zázraku – v den, kdy se slaví jeho svátek. Ať tak či onak, putovali jsme na pouť nebo jsme šli na hody, na poutní nebo hodovou mši svatou. Přestože jsme vyslechli mnoho poučných a povznášejících slov o světcově životě a jeho činech, cítíme potíže jej přiblížit našim dětem a dnešní mládeži.

V této diplomové práci se snažím přiblížit život jednoho prostého člověka, který byl církví kanonizován. Svou prací chci přispět k rozšíření znalostí dětí (mladých lidí) na II. stupni ZŠ a současně ulehčit práci všem, kteří podobně jako já vyučují Římskokatolické náboženství.

Když jsem se svou prací začínala, byl pro mne sv. Klement Maria Hofbauer velmi málo známým světce. Životopis jsem znala jen útržkovitě a plynule bych nebyla schopná o něm mluvit vůbec. S neznalostí jsem se rozhodla rázně skoncovat. Začala jsem hledat všechna dostupná fakta o jeho životě. Hledala jsem na internetu, v knihovnách, v jeho rodné obci a ve Vídni. Vedla jsem dlouhé telefonní hovory s jeho „spolubratřími“ redemptoristy a sestrami voršilkami. Literaturu, kterou se mi podařilo sehnat (a je uvedena v seznamu pramenů a literatury), jsem doslova hltala. Když jsem prostudovala všechny dostupné materiály, cítila jsem veliké zahanbení, že tak vzácného člověka jsem objevila až nyní.

Ve své diplomové práci se pokusím sv. Klementa Maria Hofbauera přiblížit jako obyčejného člověka, Kristova kněze a jedinečného světce.

V 1. kapitole popisují společnost a církve v době pozemského světce života. Snažím se přiblížit převládající kulturu té doby, vztahy mezi jednotlivými sociálními skupinami a popsat společenské změny. Vztah společnosti ke křesťanství a k Církvi se snažím podrobněji vylíčit v dobách vlády jednotlivých panovníků, kteří vládli za života sv. Klementa. V poslední podkapitole se snažím nastínit sebepojetí Církve té doby a jejího poslání ve společnosti.

2. kapitola je věnovaná řádu redemptoristů, jejímu zakladateli a současnému působení řádu u nás.

3. kapitola je nástinem životopisu sv. Klementa a jeho cesta víry. Nejdříve popisují poměry v rodině Pavla Dvořáka – Hofbauera a jeho ženy. Hned na to rozpoznání povolání malého Jana – Klementa, jeho růst ve víře, obtíže na této cestě a jeho duchovní vzory a rádce.

Ve 4. kapitole jsem se zaměřila na celoživotní dílo Klementovo, jak pro Církve, tak pro společnost. Postupně procházím jednotlivá místa jeho působení, uvádím ověřená fakta, ale také legendy z jeho neobyčejného života. V této kapitole se zaměřuji na světce práci s laiky – oblaty, jeho soustavnou evangelizaci a vzdělávání mladých. Vedle světce „pozůstalosti“ uvádím, jak vnímají jeho současníci jeho činnost a působení vůbec.

V 5. kapitole se zamýšlím nad světce významem pro dnešní dobu: jaké je poselství jeho života, čím obohatil sociální oblast, v čem předešel svou dobu a jak jej mohou vnímat dnešní děti.

Pokusím se vykreslit výjimečného člověka – světce, jehož kořeny jsou moravské, ale význam je minimálně evropský, ne-li světový.

1. Společnost a církev v době pozemského života K. M. Hofbauera

1.1 Převládající kultura (všeobecně uznávané životní hodnoty)

Druhou polovinu 18. století můžeme charakterizovat novými vědeckými poznatky a objevy. Lidé jsou natolik oslněni „velkým stoletím“, že dochází k přecenění přirozených hodnot na úkor nadpřirozeného. Ve střední Evropě však doznívá ještě baroko a lidské hodnoty spočívají na zjevené pravdě. Středoevropský svět drží společnost v hierarchických skupinách, je plný mystiky a stále se vrací k tradici. Pomalu se však do života (nejdříve ve městech) začíná vkrádat nová životní hodnota – účelnost. Stává se základním kritériem všech hodnot. *„Ona je rozhodující při hodnocení všech jevů života, společenských zařízení, politických záměrů nebo sociálních reforem. Účelnost posvěcuje vše a cení se nad všechny ostatní hodnoty, ať už vycházejí z citové či rozumové základny. Tak se nyní hledí na přírodu a člověka v ní, na člověka, zbaveného svého tradičního krunýře a útlaku věr a pověr; byla odhalena, jak se osvícencům zdálo, sama podstata člověka. Člověk, produkt přírody, budí zájem a co víc, úctu. Vždyť přece člověk je nositelem rozumu, a rozum je božstvem osvíceného věku. ... Lidský rozum nalézá svůj živý společenský cíl – chce uspořádat společnost tak účelně, aby její členové mohli dobře plnit své lidské poslání, svůj lidský účel.“¹*

V kruzích vzdělanců se diskutuje o moderní sociální etice, ale prostý lid je vysílený těžkou prací a úvahy vzdělanců jej zatím nezajímají. Není však daleko doba, kdy těžce zkoušený lid povstane v „sousední“ Francii ke krvavé revoluci. Velká francouzská revoluce je obecně vnímána jako přelomový bod evropských dějin.

Dalším důležitým jevem osvícenské doby bylo bezpochyby svobodné zednářství. Také zde nalezneme vysoko postavené osobnosti ať už z kruhů šlechtických, vojenských či dokonce duchovních. Ovšem zednářské lóže nemají v té době takový význam jako později, jsou do jisté míry pouze krácením volného času vyšších vrstev.

K významným rysům té doby u nás patří také úcta k domácím světcům. S narůstající císařskou mocí sílí v českých zemích úcta k sv. Václavu a také svatojánská úcta.

¹ MEDEK, V. *Cesta české a moravské církve staletími*. Praha: Česká katolická charita, 1982, s. 253.

1.2 Sociální vrstvy a vztahy mezi nimi, společenské změny

Klement Maria Hofbauer se narodil za vlády Marie Terezie (Marie Terezie z Boží vůle římská císařovna², uherská a česká královna, arcivévodkyně rakouská, vévodkyně burgundská a hraběnka tyrolská). Narodil se tedy v době, kdy byla na českém trůně již jedenáctým rokem jediná vládnoucí žena a navíc žena vychovávaná jezuiti, což jí zaručilo náboženskou výchovu na vysoké úrovni včetně bohaté jazykové výbavy a znalosti dějin.

Evropa měla za sebou tzv. války o rakouské dědictví (1740 – 1748) a momentálně probíhala jednání mezi Rakouskem a Francií, která vedl Čech – Václav Antonín Kounic (později dvorní a státní kancléř a šéf zahraniční politiky). Prusko a Anglie uzavírají Westminsterskou konvenci (16. 1. 1756) a Rakousko konečně uzavírá spojenectví s Francií. Prusko však 29. srpna 1756 bez vyhlášení války Rakousku vpadlo do Saska. Tak začíná v Evropě další válka – sedmiletá nebo-li třetí slezská válka (1756 – 1763). Dne 17. září 1765 jmenovala Marie Terezie svého syna Josefa II. spoluvládcem habsburských zemí.

„V 18. století se prohloubila krize tradiční stavovské společnosti.... Stále výraznější uplatňování podnikatelských vztahů, odpovídajících módní tužbě po poznání a uchopení pozemského světa, vyvolávají u většiny evropských vzdělavců dojem, že konečně nastal věk rozumu. Vytvořil se osobitý světový názor a životní i kulturní styl, charakterizovaný jednoznačným dějinným optimismem, vírou ve „světlo zaplašující tmu“, v lidský rozum, osvobozený od předsudků, pověr a nevědomostí, ale především od tradičních autorit.“³ Takto popisují autoři Dějin zemí koruny české situaci v Evropě kolem roku 1740 a v druhé polovině 18. století, tedy v době převážné části života našeho světce. Tato nelehká revoluční doba změnila se do dějin zapsala jako doba osvícenství⁴. Osvícenství přineslo zásadní změnu v nazírání na svět: svět je sice složitý, ale zcela jistě poznatelný rozumem.

Osvícenství bylo lhostejné k náboženským dogmatům, důležitý byl soulad člověka s přírodou. Na školách se měla věnovat větší pozornost přírodním vědám a matematice, výuka náboženství již nebyla v popředí.

Filozoficky bylo osvícenství velmi dobře připravené a podrobně se zajímá o stát a jeho organizaci a řízení.

² vzhledem k tomu, že nebyla korunována, tak někteří autoři formálnost tohoto titulu zpochybňují.

³ BĚLINA, P. a kol. *Dějiny zemí koruny české*. Praha: nakladatelství Paseka, 1993, s. 11.

⁴ typická metaforika světla – les lumières, the enlightenment, die Aufklärung.

„Osvícenci byli sice ochotni přitakat Boží existenci jako nejvyššímu bytí, odkázali však Boha do role „prvotního hybatele“, jenž mechanismus světa pouze uvedl v život. Jak se ukázalo, nemělo toto deistické pojetí Boha – prapříčiny všeho – daleko k ateismu.“⁵

Toto všechno vedlo pak ke kritice společenských a zejména církevních poměrů.⁶

18. století bývá v politických dějinách Evropy označováno za epochu absolutismu a nezřídka se mluví o „manželství z rozumu“, spolu s osvícenstvím. Panovník se ve „státním zájmu“ staví nad všechny společenské třídy a vrstvy ve funkci „neustranného rozhodčího“ či dokonce „prvního služebníka státu.“⁷

„Z křesťansko-humanistického dědictví vycházel osvícenský ideál státního organismu, jehož předobrazem měla být vzorně uspořádaná obec, jakési »nebeské město«.“⁸ Když bylo malému Klementovi osm, napsal jistý Pavel Holbach (dnes bychom uvedli investigativní novinář) následující: „Pod tíhou dvojího zla, moci duchovní a světské, národy se nemohly vzdělávat a budovat šťastný život. Stejně jako náboženství staly se i politika a morálka svatyněmi, do nichž nebylo dovoleno laikům vstoupit, a lidé neměli jinou morálku než tu, kterou jim předkládali jejich zákonodárci a kněží, tvrdíce, že pochází z nebes. Lidský duch, zmatený teologickými názory, nechtěl se znát sám k sobě, pochyboval o vlastních silách, nedůvěřoval zkušenosti, obával se pravdy, opovrhl rozumem a zřekl se ho, aby se slepě podřídil autoritě. Člověk se stal pouhým strojem v rukou tyranů a kněží, kteří měli jedině právo řídit jeho pohyby; poněvadž se s ním zacházelo jako s otrokem, měl skoro vždy a všude povahu a neřesti otroka“⁹

V Habsburské monarchii se stal základem politiky osvícenského absolutismu josefinismus, úzce spjat s osobou císaře Josefa II. (1780 – 1790 samostatně císařem). Císař byl sice přesvědčený katolík, ale současně typický osvícenec, který chtěl reformovat církev a dělal to velmi ostře. Státu šlo o to, „dostat církev navenek i uvnitř do ruky.“¹⁰ Musel být především omezen vliv papeže. Přesto císař pozval papeže Pia VI. roku 1782 na návštěvu Rakouska, ovšem s připomínkou, že bude i nadále pokračovat v reformách, které již započal.

⁵ BĚLINA, P. a kol. *Dějiny země koruny české*. Praha: nakladatelství Paseka, 1993, s. 11.

⁶ např. Voltaire, vlastním jménem François Marie Arouet, kritizoval církev velmi ostře, viz podkapitola 5. 3.

⁷ první služebník – le premiér serviteur, der erste Diener

⁸ BĚLINA, P. a kol. *Dějiny země koruny české*. Praha: nakladatelství Paseka, 1993, s. 13.

⁹ Tamtéž, s. 12.

¹⁰ DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 28

Dne 22. března 1782 přicestoval papež do Vídně. Před Hofburgem, kde jej ubytovali, se každý den (celý měsíc) tísnilo 50 tisíc lidí, čekajících na požehnání. „*Bezpochyby byl mezi nimi i Hofbauer.*“¹¹ Pius VI. chtěl osobním stykem zachránit, co se zachránit dalo, ale osvícený císař Josef II. pokračoval ve svých reformách i nadále.

„*Vrcholem reformy teologického studia bylo roku 1783 zavedení tzv. generálních seminářů, které i liberální experti přijali s pochybnostmi.*“¹²

„*Josefinismus je tedy osvícenský církevněpolitický absolutismus rakouského ražení. Z katolické církve udělal jakousi anglikánskou High Church, která dogmaticky stála jen částečně na katolické půdě a byla jen několika – a to velmi tenkými vlákny spojena s Římem. Josefinismus spatřoval v státě zařízení, jež má pečovat o obecné blaho. Náboženství tento stát neodmítal, naopak náboženství bylo v něm vyhrazeno zvláštní místo. Mělo poskytnout státu mravní základ a zároveň sloužit lidskému blahu podle poznatků rozumu, mělo být nástrojem blaha a bezpečnostním faktorem, který by vykonával policejní dohled v oblasti, kde se rámě světské nemohlo uplatnit. Jestliže protireformace prosazovala heslo: »církev potřebuje stát«, josefinismus je obrátil: »stát potřebuje náboženství«. Aby však stát zcela pojal náboženství do svých služeb, musel mít jeho hlasatelku a ochranitelku, církev, pevně v ruce. Proto si josefinismus církev podle svých potřeb podrobil.*“¹³

Josef II. nedělal reformu pouze v církvi, ale jeho reformy se dotkly celého hospodářského systému monarchie, např.:

- tzv. Toleranční patent (1781)
- patent o zrušení nevolnictví neboli člověčenství (1781)
- dvorský dekret o zavedení němčiny místo latiny jako vyučovacího jazyka na všech universitách monarchie (1784, mimo země uherské)
- sestavování josefínského katastru (práce zahájeny 1785)
- berní a urbaniální patent (1789)

¹¹ Tamtéž, s. 28.

¹² DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 28.

¹³ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 150.

Po smrti bezdětného Josefa II. (1790) jeho bratr Leopold II. v reformách pokračoval, ale daleko umírněněji a snažil se některé pokřivené vztahy narovnat. Pro uklidnění šlechty zrušil berní a urbaniální patent, vrátil výchovu kněží z generálních seminářů do rukou církve. Lidé mohli jako dříve pořádat procesí a pouti. V rušení klášterů se za vlády Leopoldovy již nepokračovalo, ale i přes všechny vstřícné kroky, byl císař přesvědčený josefinista.

V evropském měřítku ukončil tažení proti Turkům na Balkáně, uklidnil situaci v Uhrách i Rakouském Nizozemí (dnešní Belgie). Zasadil se o spojeneckou smlouvu mezi Pruskem a habsburskou monarchií proti revoluční Francii.

Císař Leopold II. zemřel nečekaně ve věku 45 let (1792), sotva stačil částečně stabilizovat poměry doma a vnější vztahy monarchie se světem.

Po smrti Leopoldově přichází na trůn jeho prvorozený syn František (poslední císař za života Klementa Marii Hofbauera), který je znám jako:

František I. – král uherský a český (1792 – 1835), císař rakouský (1804 – 1835), a jako: František II. – poslední císař Svaté říše římské národa německého (1792 – 1806). Dále jej budu uvádět jako Františka I. I on dělal reformy jako jeho strýc Josef (např. tzv. reluce roboty na peněžní plat roku 1793). „ *Církevní zákonodárství josefínské zůstalo za vlády Františkovy v plné platnosti. Josefinismus zapustil již hluboké kořeny.*“¹⁴ Jeho vláda byla více než reformami poznamenána dvěma jmény – Metternichem a Napoleonem Bonapartem. Zatímco Metternich se stal císařovou pravou rukou, s Napoleonem musel bojovat jako všichni sousední vládci.

Evropa je tedy opět zmítána válkami (Napoleonské války 1789 – 1815) a sám Napoleon zasáhne do života našeho světce. Důležitým mezníkem v životě obyvatel Evropy se stává Vídeňský kongres¹⁵, který se konal od 1. října 1814 do 9. června 1815 ve Vídni. A právě pro své působení na tento kongres se už za svého života stává Klement Maria Hofbauer uznávanou osobností v historii Evropy.

„Poslední Hofbauerův panovník“ František I. přežívá Klementa M. Hofbauera téměř na den o 15 let, umírá ve Vídni 2. března roku 1835.

¹⁴ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 170.

¹⁵ pro svůj průběh nazýván taktéž „tančící kongres“.

1.3 Vztah společnosti ke křesťanství a k Církvi

1.3.1 Církev v době Marie Terezie

Marie Terezie vládla od roku 1740 do roku 1780 a v lidové tradici je vyobrazena jako žena zbožná. Ona však byla první, kdo dal církvi první smrtelnou ránu. Josefinismus začal již za její vlády. Především zde byl značný vliv jansenistů a snaha o zmenšení práv římské kurie. Také je nutno připomenout, že matka císařovny byla protestantka a dlouho se bránila přestoupit ke katolíkům. Jsou zde však i jiné vlivy: od nástupu na trůn musela čelit mnoha útokům, stále vedla nějaké války. Na války však potřebovala peníze a tak musela racionalizovat hospodářství včetně církve. Omezila pouti a procesí – aby lidé pracovali; zakázala vývoz peněz do ciziny – to komplikovalo život řeholím; pro kláštery zavedla numerus clausus¹⁶, aby stát neztrácel pracovní sílu a statky klášterů se musely podrobit státní kontrole, aby stát docílil vysoký výnos. Její chování vůči církvi ovlivnil také sám papež Benedikt XIV.: *„Neboť když brzy potom, co se ujala vlády, se na ni vrhl celý svět a ohrožoval další trvání monarchie, zůstala jejím vzdáleným spojencem jediná Anglie, kdežto Benedikt XIV. projevoval sympatie Bourbonům a posléze uznal za římského císaře Wittelsbacha Karla VII., onoho panovníka, který si dal holdovat v Praze jako král český a v Linci jako arcivévoda rakouský. Císařovnu, za jejíhož mládí Rakousko zmužile bojovalo proti Turkům a zachránilo západní křesťanstvo od netušených pohrom, tento postoj papežův velmi roztrpčil.“*¹⁷

Další postavou, která ovlivnila jednání Marie Terezie vůči církvi, byla postava kancléře Václava Kounice (1711 – 1794). V dnešní řeči byl ministrem zahraničí a to plných čtyřicet let. *„Za pobytu na západě osvojil si osvícenské racionalistické zásady.... Své osvícenské smýšlení však dlouho obratně skrýval a stavěl se jako vzorný katolík; každoročně předkládal císařovně, na niž měl stále větší vliv, potvrzení o vykonané velkonoční zpovědi. Když skončila sedmiletá válka, usoudil, že nadešel vhodný okamžik, aby své představy o neomezené svrchovanosti státu uvedl v život.“*¹⁸

¹⁶ povolený počet (kvótu) řeholníků a uchazečů o noviciát – viz Slovník cizích slov.

¹⁷ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 152.

¹⁸ Tamtéž, s. 153.

Marie Terezie byla toho mínění, že zbožnost je předpokladem pomoci Boží, ale současně usoudila, že její předchůdci z velké zbožnosti rozdali příliš mnoho. Pokračovala tedy dál ve svých reformách. *Zmenšení počtu svátků zvýšilo s počtem pracovních dní i společenský produkt, a tím také státní příjmy.*¹⁹ Omezila zakládání klášterů a řeholní sliby zakázala skládat před čtyřicetým rokem věku. Zakázala vizitace papežských legátů ve svých zemích. Dokonce došla tak daleko, že nepřímo umenšovala vliv Tovaryšstva Ježíšova ve školství a přitom právě Jezuitům vděčila sama za základy vzdělání a samotní Habsburkové za růst moci. Na popud, již výše zmíněného, hraběte (později knížete) Kounice: „*Marie Terezie skutečně 15. června 1768 schválila jeho tajné instrukce pro Giunta Economale, jež znamenají začátek nové etapy v církevních dějinách rakouského mocnářství. Tyto instrukce nejsou totiž ničím jiným nežli základnou pro zotročení katolické církve. Svoboda byla církvi ponechána pouze, pokud se týče hlásání evangelia a kultu, udílení svátostí a vnitřní disciplíny, kdežto rozhodování v tzv. věcech smíšených mělo být výhradně záležitostí státu.*“²⁰ Toto církevní oddělení rozhodovalo o zveřejnění a vyhlášení papežské bully; bylo zakázáno vyžadovat dispense z Říma pro svátost manželskou; modlitební knihy, teologické spisy a veškerá náboženská literatura byla podrobena státní cenzuře. Dokonce písemný styk duchovenstva byl možný pouze prostřednictvím ministerstva zahraničí. „*Nemile nesla Marie Terezie zrušení jezuitského řádu r. 1773 a nerada se podřizovala papežskému rozhodnutí. Přes všecko nepřátelství Studijní dvorní komise²¹ k Tovaryšstvu Ježíšovu ... hodnotila panovnice spravedlivě schopnosti jezuitů i jejich velikou zásluhu na mravním a kulturním povznesení národa.*“²² Bylo velmi obtížné najít za ně náhradu ve školství, některá gymnázia převzali piaristé, ale na mnoho míst přišli učitelé svěští. Většina škol byla zestátněna a české školy byly poněmčeny. Osvícená vláda Marie Terezie začala tímto ohrožovat česky mluvící obyvatelstvo své monarchie: „*Tak chtěla císařovna vyloučit Čechy ze studií a vzít jim poslední jejich poklad, jejich řeč.*“²³

¹⁹ HERRE, F. *Marie Terezie*. Praha: BRÁNA, nakladatelství, 1996, s. 115.

²⁰ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 154.

²¹ Studijní dvorní komise byla zřízena r. 1760 pro organizaci veškerého studia, jejími členy byli jak nepřátelé jezuitů, tak jansenisté a v jejím čele stál van Swiet.

²² MEDEK, V. *Cesta české a moravské církve staletími*. Praha: Česká katolická charita, 1982, s. 259.

²³ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 156.

„Osudné bylo, že profesory na teologických ústavech byli ustanovováni kněží smýšlení jansenistického a febroniánského a ti že šířili tyto zásady mezi posluchači. Albert Ehrhard je charakterizoval jako «nejnecírkvejnější a nejduchaprázdnejší generaci teologů, jakou kdy byla církev postižena».“²⁴

1.3.2 Církev v době Josefa II.

Ve směru nastoleném Marií Terezií pokračoval i její syn Josef II. (1780 – 1790), pouze jednal rychleji a ovládnutí církve státem přivedl až na samotný práh únosnosti. Za tímto účelem zřídil tzv. Dvorskou duchovní komisi a do jejího čela postavil mimo jiné, svobodného zednáře státního radu F. K. Kressla. Komise dávala nařízení biskupům a ti je postupovali dál (vikářům, farářům). Jen pro zajímavost uvádím, že během vlády Josefa II. vydala ona komise 600 kusů těchto nařízení. Jak jsem již dříve uvedla, vydal Josef II. hned na začátku své vlády Toleranční patent (1781). S vyhlášením tolerance se dočkali také Židé emancipace a došlo i ke zmírnění cenzury.

Vůči klášterům byl však Josef II. nekompromisní: *„Josef II. spatřoval ve velké části klášterů «mrtvý lidský kapitál», instituce «neužitečné», ba škodlivé státu a jeho obyvatelstvu, případně i samé církvi (zejména řády žebravé, ...).“²⁵* Ještě za matčina života se rozhodl, že většinu klášterů zruší. 29. listopadu 1781 vydal rozhodnutí, podle kterého měly být zrušeny kláštery, které se nezabývají vyučováním, vědou či nepečují o nemocné. Výsledkem této sekularizace bylo snížení klášterů na polovinu. Byli ustanoveni zvláštní komisaři, kteří přejímali majetek (movitý i nemovitý) a tito si počínali mnohdy vandalsky (v rozporu s předpisy). Ze zabaveného jmění byly zřízeny náboženské fondy v jednotlivých zemích monarchie. V mnoha případech docházelo ke ztrátám vzácného kulturního a uměleckého bohatství. Knihy a rukopisy byly ničeny, rozkradeny nebo rozprodány za babku. Jen část byla převezena do univerzitních knihoven (Praha, Olomouc).

S rušením klášterů došlo také na zrušení náboženských bratrstev, literárních sborů, kostelů a kaplí. Kláštery, kostely a kaple se měnily na kasárna nebo skladiště.

²⁴ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 158.

²⁵ Tamtéž, s. 163.

„Stát, který měl vybudovat veřejné blaho, musel býti dobře organizován. Církev mu měla v tomto úsilí pomáhat, proto musela být rovněž dobře organizována. Z toho důvodu vytvořil josefínský stát novou diecézní a farní organizaci, jež jako taková znamená mimořádný výkon a zaslouží si i z církevního hlediska pozitivní hodnocení.“²⁶

Takto vzniklo biskupství brněnské, biskupství se sídlem v Českých Budějovicích a Olomouc byla povýšena na arcibiskupství.

Také došlo k rozšíření počtu farností. Farní kostel neměl být vzdálen farníkům (v počtu minimálně 700) více jak hodinu chůze. V Čechách bylo za Josefa II. zřízeno 250 nových farností a na Moravě 300. Fary se ovšem staly nejnižšími jednotkami státní správy.

Také je nutné se zmínit o snaze dvorské duchovní komise zasahovat do bohoslužebného ceremoniálu a církevních zvyklostí. Byla povolena jen dvě procesí – o Božím Těle a o prosebných dnech, ale bez okázalostí (sochy svatých, korouhve, hudba). Bylo zakázáno zřizovat Boží hrob a slavit vzkříšení. Jediné světlo, které smělo v kostele hořet, bylo před svátostí oltářní. Dalším výčtem zákazů a nařízení bych jen dala za pravdu hanlivému označení Josefa II. vlastním bratrem a to „*«Mein Bruder der Sakristan»*“²⁷, např. se komise starala, jak dlouho má trvat mše sv., bylo zakázáno žehnat chléb, víno, vodu, ... atd. Posvěcení chrámu se pak mělo slavit všude stejně a to třetí říjnovou nedělí „(*«císařské posvěcení»*)“.²⁸

Některá nařízení se dají vysvětlit skutečnými hygienickými důvody: zřizování hřbitovů mimo města, hroby se musely vysypávat vápnem a byl vydán zákaz pochovávat v kostelích. Musím však také uvést jedno nařízení, které byl nucen Josef II. zrušit pod tlakem veřejnosti: „*Z obavy, že pořizováním rakví pro každého nebožtíka se zničí lesy, komise nařídila, aby každá farnost měla jedinou obecní rakev, v níž měly být donášeny na hřbitov mrtvoly zašité do plátna, tam z ní vyňaty a uloženy do hrobu; větší spotřebou plátna měli mrtví podpořit tkalcovský průmysl. Lid se však pohřbívání «v pytli» postavil na odpor, a císař, rozmrzen tím, že lid je ještě tak málo osvícený, nařízení odvolal.*“²⁹

²⁶ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 165.

²⁷ Tamtéž, s. 169.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

1.3.3 Církev v době po smrti Josefa II.

Po smrti Josefa II. se ujal vlády jeho bratr Leopold II. (1790 – 1792), od kterého se očekávalo jisté zmírnění, ale Leopold II. žádnou změnu církevní politiky nepřipravoval. Byl žákem K. A. Martiniho, učitele přirozeného práva a zapřisáhlého josefinisty, Leopold II. byl josefinista a v tomto směru „důstojný pokračovatel“ svého bratra. *„Jako císař vyšel vstříc požadavkům biskupů jen potud, že nepatrně zmírnil bohoslužebný řád, zrušil generální semináře a dovolil biskupům, aby si zřídili semináře vlastní. Josefínský duch však i v těchto ústavech vládl dále, ...“*³⁰ Na štěstí kláštery Leopold II. již nerušil, ale také ani jeden zrušený klášter neobnovil. Obnovování bratrstev povoleno nebylo, ale všem kněžím se jistě nesmírně ulevilo, když již nemuseli předčítat z kazatelen nové úřední výnosy.

Nástupcem Leopolda II. byl jeho syn František I. (1792 – 1835), který se celý život bál revoluce. Tomu se však nemůžeme divit, když víme, jak dopadla jeho teta Marie Antoinetta. *„Pronikání revolučních hesel do svých zemí chtěl zabránit pomocí tajné policie a přísné cenzury. ... Církevní zákonodárství josefínské zůstalo za vlády Františkovy v plné platnosti. ... V biskupských residencích seděli biskupové josefínskému systému zcela oddaní a státní administrativu vedli přesvědčení josefinisté.“*³¹ V roce 1811 nařídil císař novou sekularizaci církevního majetku. Po stránce finanční byl zcela vyčerpán válkami s Napoleonem, a tak zabavil ve všech kostelích zlaté a stříbrné předměty. Tyto pak putovaly do tavíren a z nich do Francie jako válečná náhrada. Nový kancléř Metternich radil císaři, aby církev tolik neovládal, byť byl vychován v duchu osvícenství. *„..., roku 1820 bylo dovoleno redemptoristům usadit se v Rakousku; jezuitům, kteří r. 1820 přišli z Ruska do Haliče, se dostalo plnoprávného postavení r. 1827. Císař dbal též o reformu řeholí, nařídil zachování klauzury a nošení hábitu, ale styk se zahraničními řádovými představenými nedovolil. V posledních letech své vlády byl císař František hotov k dalším ústupkům v církevním zákonodárství. Metternich jej v tom podporoval.“*³² Poslední císař doby Hofbauerovy byl člověk zbožný a přál Církvi zbožné biskupy a kněze.

³⁰ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 170.

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž, s. 174.

1.4 Sebepojetí Církve a jejího poslání ve společnosti (organizace Církve, převládající způsob pastorační, šířené a podporované projevy zbožnosti)

Církev se v této nelehké době snaží bránit svou nezávislost a tento zápas se kryje s bojem za jazyková práva českého národa.

Začíná se měnit vztah státu k církvi. Vše závisí na svrchované vůli panovníka. Co bylo až doposud projednáváno a posléze dohodnuto mezi panovníkem a papežem, to nyní rozhoduje panovník sám. Stát přece „pečuje“ o hmotné i duševní blaho všech, tedy i příslušníků církve a dokonce „chrání“ biskupy a kněze před neoprávněnými zásahy papeže. „*Dosavadní práva a výsady katolických panovníků, které tito panovníci získali od papežů během staletí, se začala považovat ne za privilegia, ale za práva, vyplývající z panovnické svrchovanosti, za legitimní práva státu.*“³³

Církev byla svobodná pouze při hlásání evangelia a udílení svátostí, ale tzv. věci smíšené byly záležitostí státu. Například papežské bully se mohly zveřejňovat a vyhlášovat pouze se souhlasem panovníka (tzv. *placet regium*)³⁴

Veškeré duchovenstvo se mělo přiblížit více k lidu a to především formou řádného poučení věřících. Člověk měl být poučen tak, aby rozuměl mši svaté, všem obřadům a tím se mělo dosáhnout jeho lepšího chápání a plnění povinností. Tím vším měla Církev směřovat k naplnění obecného blaha. Vše řídila Dvorská duchovní komise. „*Josef Dobrovský, který patřil k umírněným osvícencům, se o práci dvorské komise vyjádřil takto: »Chtěli dostat biskupy z pout římského otroctví a dát jim práva přímo od Boha, a zatím teď mají tato práva vykonávat podle pokynů dvorních radů.«*“³⁵ Kněžstvo mělo hned několik povinností, o kterých musely být vedeny podrobné záznamy: z kazatelny oznamovat věřícím úřední nařízení a vyhlášky, vést všechny k dodržování zákonů – Božích i světských. Kněží, mimo své pastorační povinnosti a základní administrativní práce (jako např. vedení matriky), měli oznamovat násilí, která páchala vrchnost na poddaných a všeobecně hlídat zdravotní stav v obcích. Farářská místa byla obsazována na základě zkoušek a takto jmenovaný farář pak podléhal přímo vikáři (v duchovních záležitostech) a krajskému úřadu (v záležitostech státní správy). Za tím vším se skrývala pouze jediná věc: výchova věřících v duchu osvícenství. Jak jsem již výše uváděla, znovu se šířila úcta k domácím světcům, jako určitá hráz

³³ MEDEK, V. *Cesta české a moravské církve staletími*. Praha: Česká katolická charita, 1982, s. 252.

³⁴ KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1991, s. 154.

³⁵ Tamtéž, s. 160.

postupující germanizaci národa. Na Moravě především cyrilometodějská úcta, kterou roku 1777 podpořil i „... první moravský metropolita arcibiskup Antonín Theodor Colloredo-Waldsee ve svém prvním pastýřském listu ke kněžstvu.“³⁶

K dalším projevům lidové zbožnosti patří úcta k Panně Marii. Poutní místa, jako Svatá Hora u Příbrami, Svatý Kopeček u Olomouce a zejména Svatý Hostýn, se stále těší velké oblibě. Až teprve zákaz poutí trvajících více jak jeden den tuto lidovou zbožnost do jisté míry narušil. Také eucharistická úcta nabývá na síle a roku 1774 „založil pražský arcibiskup Antonín Příchofský Bratrstvo Nejsvětější svátosti oltářní a horliví kněží získávali členy pro toto bratrstvo ve svých farnostech. Pobožnost k Srdci Páně, ..., se rozšířila i u nás, když byl r. 1765 povolen svátek Srdce Páně i pro Moravu.“³⁷ Řád františkánů začíná s šířením pobožnosti křížové cesty.

V této době také můžeme hledat počátek zvyku zvonit každý čtvrtek, kdy si připomínáme úzkost, kterou prožíval náš Pán. Toto zvonění, na rozdíl od pátečního zvonění „tří hodin“, však nezevšeobecnělo.

Je zajímavé, že na rozdíl od dnešních dnů, kněží příliš nerozšiřovali Bibli. Církev tak činila ze strachu před nesprávným výkladem. „V katolických rodinách nahrazovaly Bibli velmi rozšířené a oblíbené postily, sbírky kázání a výkladů na texty evangelia. Denní modlitby, pobožnosti i písně byly ve velkém výběru v Nebekličích, ve Štěpňích zahradách, Knížkách modlitebních. Příklady pro svůj život našel tehdejší čtenář v Životech svatých, mravní poučení i zábavu v různých Kronikách a Příběžích.“³⁸

Kněží měli také nemalou zásluhu na vlasteneckém vědomí prostého lidu. V době, kdy česká inteligence prakticky nepotřebovala český tisk, protože si přečetla německé noviny a šlechta i měšťané se prakticky odnárodňovali, to byli právě prostí kněží, kteří udržovali s vírou i jazyk. Svou pastorační v mateřštině a láskou k rodné zemi podněcovali vlastenečtí kněží v lidech lásku k Bohu a současně vlasteneckého ducha.

Jak je vidět, neměla Církev jednoduchý život. Některá nařízení byla rozumná a jiná můžeme označit za necitlivá. „K prospěšným příkazům např. patřilo, že kněz musí mít kázání na text evangelia, ..., a že má hlásat praktické křesťanství, které by vedlo ke zlepšení života věřícího lidu.“³⁹

³⁶ MEDEK, V. *Cesta české a moravské církve staletími*. Praha: Česká katolická charita, 1982, s. 262.

³⁷ Tamtéž, s. 262.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž, s. 273.

2. Exkurz

Kongregace redemptoristů

Příslušníci kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (Congregatio Sanctissimi Redemptoris), založené sv. Alfonsem Maria z Liguori v r. 1732 k mravní podpoře a duchovnímu vedení nejopuštěnějších sociálních skupin. Rozšířili se do celého světa, ve 20. stol. rozvinuli nové formy - apoštolátu. Kromě lidových misí, které však zůstávají nadále na prvním místě, se zabývají také speciální pastoračí (nemocnice, pomoc drogově závislým). V teologické vědě se redemptoristé profilují v oblasti morální a pastorální teologie (např. B. Häring, V. Schurr). Redemptoristická řehole byla schválena Benediktem XIV. roku 1749 a předpokládá jednoduché věčné sliby. Vedle redemptoristů působí ženská větev - redemptoristky - které uctívají jako svého zakladatele Alfonse Maria z Liguori a biskupa Falcoju. Jejich řehole byla schválena roku 1750 Benediktem XIV. Jsou kontemplativním řádem, podřízeným - diecéznímu biskupovi. Skládají slavné sliby a mají přísnou klauzuru.

V době, kdy se ke vstupu rozhodoval Klement Maria Hofbauer, byli redemptoristé pouze v Itálii: „*Tato řeholní společnost byla tenkrát ještě velmi mladá. Její zakladatel Alfons, asi padesátiletý, byl mimořádný muž. Šlechtický synek rodiny z Liguori byl velmi nadaný a v 16 letech byl už doktor obojího práva. Udělal skvělou kariéru. Stal se slavným advokátem, duchovním rádcem a přítelem velkoměstské chudiny v Neapoli. Strávil své síly ve službě těch nejchudších. Jednoho dne se zhroutil. Lékaři mu nařídili zdravotní dovolenou na horách. Co tu spatřil, ranilo jeho srdce: chudoba a duchovní zaostalost venkovského obyvatelstva. Znovu se ozvalo Boží volání. Rozhodl se, že založí kongregaci, která bude «hlásat evangelium těm nejchudším a nejopuštěnějším».*

Později se Alfons stal biskupem. Své bohaté nadání a umělecké schopnosti postavil zcela do služeb apoštolátu. Jako náboženský spisovatel a morální teolog napsal asi 110 knih, které dosáhly neuvěřitelně mnoha vydání. Jako hudebník složil duchovní písně, které jsou částečně ještě dnes proslavené. Po svatém životě, plném práce, zemřel jednadvadesátiletý zakladatel řádu v roce 1787.

Kongregaci bylo dáno jméno nejsvětějšího Vykupitele (redemptoristé – misionáři Vykupitelovi).“⁴⁰

⁴⁰ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 31-32.

První dům redemptoristů na našem území byl založen roku 1855 v Koclířově u Svitav a podléhal pod zaalpský vikariát, později pod provincii Vídeň. Pražská provincie byla založena 26. dubna 1901. Prostřednictvím pražské provincie byla založena provincie Varšava a viceprovincie Karlovy Vary, Bratislava a Michalovce. Před II. světovou válkou patřila pražská provincie mezi nejpočetnější na světě, měla téměř 300 členů. V roce 1989 měla ještě 120 členů, v roce 2006 tvořilo provincii jen 29 bratří. Z nich jeden je biskup, 21 kněží, 3 studenti, 1 novic a 3 řeholní bratři. Od roku 1991 v pražské provincii pracují také spolubratři z provincie Varšava (5 kněží a 1 student).

Současná činnost redemptoristů v Čechách a na Moravě:

- lidové misie – obnova náboženského života ve farnostech
- správa poutních míst
- služba svátosti smíření
- duchovní obnovy a duchovní cvičení
- vězeňská pastorece
- pastorece vietnamské komunity v ČR
- publikační činnost

3. Nástin životopisu a cesta víry K. M. Hofbauera

3.1 Rodinné poměry, sociální původ

Klement Maria Hofbauer se narodil 26. prosince roku 1751 na Moravě ve vesnici Tasovice. Hned druhého dne byl pokřtěn a dostal jméno Jan. Jeho otec byl národnosti české a jmenoval se Pavel Dvořák, pocházel z Moravských Budějovic. Když se přistěhoval do německých Tasovic (německy Tasswitz, též Kirschfeld), změnil jméno na Hofbauer, což je přesný překlad jeho českého příjmení. Maminka Marie byla Němka, dcera tasovického starosty Steera. Malý Jan byl devátým dítětem v početné rodině (celkem se Hofbauerovým narodilo dvanáct dětí, ale sedm z nich zemřelo v útlém věku).

Tatínek byl řezník a maminka se starala o domácnost. Maminka zdědila po otci zemědělskou usedlost č. 32, takže k běžným starostem o početnou rodinu přibýly povinnosti o hospodářství a vinici, která k domu patřila. *„Po první světové válce byla usedlost zbořena a na jejím místě byl vystavěn klášter redemptoristů, jehož přilehlý kostelík byl vysvěcen r. 1925. Po roce 1945 museli němečtí otcové klášter opustit. Kostel spadá pod správu tasovického faráře.“*⁴¹

Jméno Klement⁴² (tak jej budu nadále nazývat i já) začal užívat daleko později, až jako poustevník v italské Tivoli u Říma. Jméno si natolik osvojil, že jej začal užívat jako své jméno osobní. *„Listiny nezřídka podepisoval jako „Johann Clemens“. Kdy si přibral jméno Maria, není známo.“*⁴³

Když bylo malému Klementovi šest a půl roku, zemřel mu otec. Maminka zavedla malého syna před Ukřižovaného a řekla něco, co si pak pamatoval celý život: *„To je nyní tvůj Otec! Ať mu děláš stále radost!“*⁴⁴

Tento zážitek se musel skutečně hluboce vrýt do dětského srdce, protože na něj několikrát vzpomíná, již jako dospělý muž a vlivem tohoto vyprávění se onen výjev stává častým námětem pro umělce.

⁴¹ DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 12.

⁴² Podle biskupa a mučedníka Klementa z Ankary, který má svátek 23. ledna. Pojmenoval jej tak biskup města Tivoli, hrabě Barnabáš Chiaramonti z benediktinského řádu, pozdější papež Pius VII.

⁴³ DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 12.

⁴⁴ Tamtéž, s. 13.

3.2 Růst jeho víry a rozpoznání povolání

Poslední březnový den roku 1767 nastoupil mladík Klement do učení u mistra pekařského Františka Dobeše⁴⁵ ve Znojmě v domku č. 3 a 4 na Václavském náměstí.⁴⁶ Chtěl se stát sice knězem, ale na studia nebyly peníze. Povinná školní docházka dosud nebyla (na českém území povinnou školní docházku dětí od 6 do 12 let zavedl roku 1774 Všeobecný školní řád Marie Terezie)⁴⁷ a tak se učil na faře latinu u jednoho kněze. Na další studium se však peníze nenašly.

Doba učení tehdy trvala tři roky. Pro Klementa to byla krásná doba, rodina pekaře si jej velice oblíbila a brzy se ve Znojmě cítil jako doma. Dobešovi se rádi smáli a také se u nich často zpívalo. „*Pravděpodobně se zde Klement naučil zpívat «z listu».* Později tuto pěveckou schopnost postaví zcela do služby Bohu a duchovní správy.“⁴⁸

Jako pekařský tovaryš se dostal Klement na práci do klášterní pekárny v nedalekém premonstrátském klášteře Louka (rodné Tasovice patřily tehdy k panství kláštera). Po bezstarostných letech učení se mladý člověk Klement setkává tváří v tvář s chudobou, hladem a tyfem, který tehdy řádl. Zástupy hladových čekaly u klášterní brány a někteří zde i zemřeli. Citlivého mladého člověka, jakým Klement byl, tyto denní výjevy hluboce zasáhly.

Naštěstí tehdejší opat věděl o touze mladého tovaryše stát se knězem, a proto mu uložil pouze lehčí práci (byl sluhou v refektáři a osobním opatovým komorníkem) a dovolil mu navštěvovat klášterní školu. Studující sluha zakončil zdárně čtyřletý studijní kurs, ale na další pokračování studia mu opět chyběly peníze. Kněžství se znovu začalo vzdalovat.

Situace se zdála být pro Klementa bezvýhodná a právě v tomto okamžiku jakési lidské beznaděje se budoucí světec rázně rozhoduje jít za hlasem Božím. Chce se stát poustevníkem, aby se mohl zcela spojit s Bohem a sloužit mu. Je mu 24 let!

Od tohoto rozhodnutí žil Klement střídavě jako poustevník a poutník, což se navzájem nevylučuje. Vždyť už jako osmnáctiletý pekařský učeň podnikl svou první velkou pouť do Říma a kolikrát během života nastoupil tuto cestu ani nevíme. Bez poutí do Věčného města by sotva byl Klement tím, čím byl...

⁴⁵ Některé prameny uvádí pekař František Dobeš, jiné František Dobš a další Josef Dobeš.

⁴⁶ Toto datum nám zachovala cechovní kniha.

⁴⁷ Bezplatné základní vzdělání, které je povinné, ustanovila jako jedno z lidských práv v roce 1948 Všeobecná deklarace lidských práv (článek 26).

⁴⁸ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 12.

„Náš život je jakoby cesta, stálé putování k místu našeho určení. Kdo se vydá na nějakou pouť, zanechá všechno přítomné doma, odváží se podstoupit cestovní námahu a dá se na cestu k nějakému posvátnému místu. Tak putování dostává svůj smysl: blížíme se k Bohu, jdeme do svatyně, k posvátnému cíli našeho putování. Nakonec poutní místo se nám stane symbolem nebe, ku kterému jsme na cestě. Toto namáhavé putování, toto stálé vydávání na cestu, znamená také vnitřní růst v srdci člověka: otevřít se Bohu, pokáním získat spásu!

Putování je tedy něco jiného než turismus nebo světoběžnictví: je to názorný symbol pro životní cestu víry každého člověka, názorný symbol pro cestu pokání každého křesťana. Proto právě poustevníci byli často horlivými poutníky.“⁴⁹

Jako poutník putuje Klement světem s námahou celé měsíce (převážně pěšky), setkává lidi a hovoří s nimi, a jako poustevník se naopak zříká lidské společnosti, aby se spojil s osobou svého Spasitele.

„V 18. století poustevník platil jako muž ticha a modlitby. Nesměl do své poustevny přijímat hosty. Směl mít u sebe jen 4 knihy: Evangelium, katechismus, Následování Krista a poustevnická pravidla.“⁵⁰

Léta poustevnická poznamenala celý další Hofbauerův život. Dokázal se po zbytek života odpoutat od všeho zbytečného, kdykoliv v životě pozbyl lidskou naději pak se až s dětinskou důvěrou odevzdal Bohu. Jako poustevník byl pravděpodobně členem řádu sv. Františka. Roku 1778 složil v Římě i dočasné sliby.

„Poustevnické povolání je povolání církevní. Byla s tím ponejvíce spojena církevní služba. Poustevny velmi často stály v blízkosti velmi navštěvovaného kostela nebo poutního místa. Poustevníci tak mnohdy převzali úkol kostelníka. Také jiné úkoly jim byly přiděleny: navštěvovat nemocné, starat se o chudé, učit náboženství apod.“⁵¹

Poustevník Klement vyučoval náboženství a to byl také důvod ke studiu katechetiky roku 1780 ve Vídni.

O rok později zrušil Josef II. v Rakousku všechna poustevnická sdružení a roku 1782 zakázal definitivně poustevnický život.

Většina poustevníků hledala útočiště v Římě. Mezi nimi byl i Klement spolu se svým přítelem Petrem Kunzmannem. Petr Kunzmann byl o rok starší a také pekař jako Klement.

⁴⁹HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 14-15.

⁵⁰Tamtéž, s. 19.

⁵¹Tamtéž, s. 21.

Z Říma se oba vydali do Tivoli a zde také přijali od biskupa svá poustevnická jména – Klement a Emanuel. Poustevnické povolání bylo pro Klementa skutečnou přípravou pro budoucí apoštolský život, myslím, že mohu směle tyto roky nazvat noviciátem budoucího světce.

3.3 Jeho vzory, duchovní rádcové

Roku 1783 odchází Klement znovu do Vídně, aby pokračoval ve studiu k duchovnímu povolání. Zde se seznámil s bratrstvem, jehož členové se podepisovali dvěma písmeny A. C. «Amitié chrétienne». Bylo to společenství kněží a laiků, které založil otec Mikuláš Josef Diessbach⁵² (1732 – 1798) v Turíně a roku 1782 jej přenesl tento «Alpský misionář»⁵³ do Vídně. Bratrstvo mělo trojí cíl: pěstovat církevní smýšlení a náboženský život, bojovat proti osvícenství a státnímu církevnictví, rozšiřovat dobré knihy. S otcem Diessbachem uzavřel Klement velmi silné přátelství, o kterém po jeho smrti napsal: „*Byl jsem s ním spojen vroucím svazkem přátelství, ačkoliv byl mnohem starší než já.*“⁵⁴ „*Hofbauer ho velmi uctíval a chtěl být pochován vedle něho na hřbitově v Maria Enzersdorfu.*“⁵⁵

K tomuto reformnímu kroužku patřil také velmi blízký přítel a věrný Klementův druh Tadeáš Hübl, který ještě roku 1806 použil v jednom svém dopise zkratku A. C., a který také doprovázel svého přítele do Říma.

⁵² Některé prameny uvádějí Mikuláš Josef Diessbach a jiné Josef Albert Diesbach.

⁵³ Diessbach pocházel ze staré švýcarské šlechtické rodiny kalvínského vyznání a poměrně velmi brzy vstoupil do vojenských služeb sardinského krále. Náboženské knihy ho odvedly od Kalvína. Stal se katolíkem. Nenadále mu zemřela mladá manželka a zanechala mu tři malá děvčátka. Diessbach je odevzdal do dobrých rukou a v sedmadvaceti letech se stal jezuitou. S ohnivou horlivostí se stal hlasatelem Božího slova (kázal ve třech jazycích až třikrát denně) a svou výmluvností obrátil četné posluchače. Císařský dvůr ho povolal jako vychovatele pozdějšího císaře Františka. Jednou v noci ho přepadli nepřátelé církve a ztýrali ho tak, že zemřel na Štědrý den roku 1798. Tento urozený švýcarský jezuita znal osobně Alfonse z Liguori, zakladatele redemptoristů.

⁵⁴ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 26-27.

⁵⁵ DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 31.

Do Říma odchází Klement v 33 letech, aby ukončil studium teologie, jak sám říká: «abych tam čerpal z čistého pramene». Po příchodu do Věčného města našli Tadeáš s Klementem ubytování v blízkosti S. Maria Maggiore. „*Jednoho večera se dohodli, že příštího jitra půjdou do toho kostela, odkud uslyší první zvonění. Časně ráno zazněl zvonek od Sv. Juliána. Oba přátelé vstoupili. Po bohoslužbě Klement se zeptal ministranta, jak se jmenují zde tito řeholníci. Chlapec odpověděl: «To jsou redemptoristé» a hned k tomu dodal: «Vy budete také jedním z nich».*“⁵⁶ Budoucí světec v tom vidí jasné znamení Boží a oba přátelé ještě tentýž den zvoní u brány kláštera a přejí si mluvit s představeným. Rektor – novicmistr P. Landi je oba vyslechl a trpělivě odpovídal na jejich dotazy. Klement měl okamžitě jasno a požádal o přijetí do řádu. Na Tadeáše je to velmi rychlé rozhodnutí – váhá. Klement natolik miluje svého přítele, že okamžitě pokleká k modlitbě a celou noc se za přítele modlí. Ráno vstupuje do řádu i Tadeáš Hübl. Na tomto příkladu „jediné věty“ můžeme opět pozorovat Boží volání po Klementu Maria Hofbauerovi a světcovu jasnou odpověď (ne zbrklá odpověď, ale skutečné uzrání jeho rozhodnutí).

Klementa s Tadeášem oslovil zcela jistě ideál redemptoristů: následování Krista, hlásání evangelia, dávání přednosti chudým. „*Jejich noviciát byl významně zkrácen: 24. 10. 1784 přijali řeholní roucho, 19. 3. 1785 složili sliby a patrně deset dní poté byli v Alatri na neapolských hranicích vysvěceni na kněze.*“⁵⁷ Klement Maria Hofbauer čekal na tento den čtvrt století. Ten nejkrásnější den svého života prožili oba bratři – novokněži v hluboké pokoře: Emanuel předčítal bratrům při obědě u stolu a Klement posluhoval.

Oba bratři zůstali v redemptoristickém klášteře ve Frosinone až do podzimu. Měli dokončit studia teologie a jako první neitalští redemptoristé lépe poznat život kongregace. Klement sice zakladatele řádu osobně nepoznal, ale o to víc doslova hltal jeho spisy a to až do konce života. Myslím, že Alfonse z Liguori doslova miloval.

Můžeme se jen dohadovat, že Klementova maminka byla o svěcení informována a jakoby čekala právě na tuto zprávu, pár týdnů nato zemřela.

⁵⁶ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 30.

⁵⁷ PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 20.

Na podzim roku 1785 si pozval generální představený oba německé bratry z Frosinone do Říma. Šlo mu o založení kongregace na sever od Alp – tedy v domovině našich novokněží. Ve Vídni však nebylo místo pro misionářské poslání – vždyť Josef II. právě zrušil 800 řeholních domů a lidové misie byly zakázány.

Další cesta našich přátel vedla přes Mariazell dále na sever. U Dunaje potkal Klement svého dávného přítele – poustevníka a poutníka Emanuela Kunzmann. Směr Varšava pokračují již ve třech s malou zastávkou v Klementových rodných Tasovicích. Byla krutá zima a cesta do Varšavy trvala celé čtyři měsíce. Do polského hlavního města dorazili až v únoru 1787. Původně si chtěli jen odpočinout a pokračovat dál až na Bílou Rus, ale Boží záměr byl jiný...

3.4 Hlavní obtíže na jeho cestě víry

Po příchodu do Varšavy byli Hofbauer, Hübl a Kunzmann přijati papežským nunciem Saluzzo. „*Tento prelát, sám také Neapolitánc, byl osobním přítelem biskupa Alfonse z Liguori. Byl velkým příznivcem redemptoristů.*“⁵⁸ Navrhl příchozím, aby zůstali ve Varšavě u bratrstva sv. Bennona, kde dříve působili jezuité. Když bylo Tovaryšstvo Ježíšovo zrušeno, chrám začal chátrat a také škola pro německé děti nefungovala. Do celé záležitosti se dokonce zapojil i sám král Stanislav II. Nakonec dal svolení i generální představený otec De Paola, aby zůstali ve Varšavě rok nebo i déle.

Varšava se v tomto okamžiku rozdělila na dva tábory. Zatímco jedni byli rádi, druzí nesouhlasili, aby zde opět působili německy mluvící kněží. K nepřátelskému smýšlení navíc přibýly materiální obtíže. Z počátku neměli naši bratři ani kde hlavu složit. Klement byl ale pevně rozhodnutý a vše, co dělal, dělal na sto procent.

Se svými dvěma pomocníky založil školu pro chudé i se sirotčincem, a když se počet spolupracovníků zvýšil, založil ještě latinskou a průmyslovou školu. Školy byly bezplatné a jen ve škole pro chudé chlapce a děvčata, bylo průměrně 400 až 500 dětí.

Zanedbané sirotky a nalezené opatrovali redemptoristé u sv. Bennona následovně: chlapci bydleli spolu s bratry a děvčata byla ubytována u spřátelených rodin nebo u zámožných vdov. U sv. Bennona bylo pravidelně 40 – 60 sirotků. K tomu všemu se bratři snažili hledat svým odchovancům dobrou službu nebo přiměřené pracovní místo.

⁵⁸ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 40.

Nešlo však jen o finanční zabezpečení, ale také o náboženské a mravní dobro bývalých žáků a žákyň.

Sv. Benno byl nejen vzdělávacím střediskem, ale i náboženským světlem, které zapálilo celou Varšavu. Byla to soustavná misie. „*Prvním polským redemptoristou se stal vynikající kazatel Jan Podgórski. Roku 1795 přidalo se k družině Klementově 5 Francouzů, z nichž P. Josef Passerat se proslavil svatým životem. Roku 1801 působilo již u sv. Bennona 24 kněží. Poláci jim říkali «Bennonité».*“⁵⁹

V každé lidské činnosti, kde se sejde více lidí, tedy více názorů, nebývá nouze o různé spory. Nejinak tomu bylo i u sv. Bennona. Častokrát putovaly stížnosti na generálního vikáře Hofbauera do Říma, přímo generálnímu představenému, kterým byl P. Blasucci. Častokrát poté putovaly mistrné odpovědi Klementovi zase zpět: „*S životem aktivním spojujme život kontemplativní. Do vnějšího života hleďme vnést oheň a ducha. Bez pomazání Ducha svatého vůz apoštolských pracovníků skřípe...*“ nebo: „*Ve dne se u nás nespí nikdy, ani půlhodinku. Důvod je hlavně jiné klima a pak také názory zdejšího lidu. Vzbuzovalo by to velké podivení, kdyby se někdo z nás odvážil zavádět v těchto krajinách zvyk siesty. Bylo by to pohoršení a komunita by byla haněna, říkali by nám ospalci a ztratili bychom u lidu každou úctu.*“⁶⁰

Naštěstí generální představený pochopil, že redemptoristé ve Varšavě nepozměnili řádová pravidla a zvyklosti podle své libovůle, ale jen se správně přizpůsobili situaci.

Sv. Benno fungoval, bratrů – kněží bylo dostatek, a Klement místo, aby složil ruce do klína, pomýšlel na založení dalších řeholních domů.⁶¹ Ani jeden pokus se nevydařil. Generální vikář těžce psychicky onemocněl, podařilo se mu sice rozšířit řady bratrů, ale nezaložil ani jeden řeholní dům. V dopisech bratrům reaguje nepřiměřeně prudce a podrážděně, a jen hluboká víra, pokora a nesmírná láska bratrů ke generálnímu vikáři zabránil v roztržce.

⁵⁹ Časopis „Životem“, číslo 188: *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Hlučín, 1933, s. 7.

⁶⁰ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 58-59.

⁶¹ Jednalo se o několik cest s úmyslem založení řeholních domů - dle zeměpisného určení:

Lotyšsko (jihozápadně od Rigy),

Švýcarsko (kanton Schwyz, klášter St. Luzi v Churu),

Německo (diecéze Kostnice: Ermland - «Heilige Linde», Jestetten – hora Tábor, Triberg v Černém lese - «Maria in der Tanne»; Babenhausen).

Od roku 1795 až do roku 1807 je doslova štvancem, z této doby se zachovalo snad více policejních hlášení než dopisů od generálního vikáře. Roku 1807 se vrací zpět do Varšavy, ale zde na něj čeká ještě jedna rána osudu. Otec Hübl je surově napaden a sotva je mu lépe, snaží se opět neúnavně pracovat – jde k vojákům, co onemocněli tyfem. Klementův nejbližší přítel se však nakazil a zemřel 4. 7. 1807 v Klementově náručí. Pro našeho světce je to hluboká rána, z které se jen tak rychle nevzpamatuje. A možná právě toto hluboké lidské utrpení nám svatého Klementa ještě více přibližuje: „*S největší oddaností musíme se sklonit před svatou Boží prozřetelností. Ruku, jež nás trestá, musíme stokrát líbat. Ona dovede naše rány opět zahojit.*“⁶²

Otec Hofbauer asi sotva tušil, když psal tyto řádky, že jej čeká ještě další, snad nejhorší rána...

Od ledna roku 1808 jsou Bennonité pod ustavičným dohledem francouzské špionážní služby. Celá Varšava je obsazena Napoleonovým vojskem a u sv. Bennona jsou domovní prohlídky skoro na denním pořádku. Maršál Davoust informuje Napoleona: „*Chtěl bych upozornit Vaše Veličenstvo na shromáždění neobyčejně nebezpečných lidí. Veličenstvo, tito redemptoristé jsou Vaši osobní nepřátelé.*“⁶³ Odezvou je dekret o vyhoštění. Večer před vypovězením jsou bratři varováni. Generální vikář udělal nezbytná opatření (co je nejcennější, je ukryto) a spolubratři si mají připravit vše potřebné na cestu. Druhý den ráno (17. 6. 1808) je sv. Benno přepaden, kostel je uzavřen a dům prohledán a uzamčen. 18. a 19. června probíhají nekonečné výslechy, na řeholníky je dělán morální nátlak. Jen dva bratři podlehnou a vystoupí z řádu, ostatní zůstávají věrni. Řeholníci jsou nakonec odvezeni do pevnosti Küstrin jako zajatci. To, co Klement Maria Hofbauer dvacet let budoval, bylo zničeno. Jeho kongregace na sever od Alp byla rozpuštěna. Přesto všechno Klement ve svém prvním dopise z pevnosti píše: „*Přijímáme úděl, jaký nám udělila Boží vůle...Jediný Bůh ví, jaký osud nás čeká...Ve všem uznáváme Boží vůli. Budiž po všechny věky pochválena.*“⁶⁴

⁶² HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 84.

⁶³ Tamtéž, s. 89.

⁶⁴ Tamtéž, s. 92.

Unavený a poražený, ale doufající proti vši naději vstoupil Klement Maria Hofbauer na sklonku roku 1808 opět na půdu Vídně. Svůj poslední pobyt ve městě na Dunaji začal několikadenním vězením. Měl u sebe nějaké věci, které zachránil z kostela od sv. Bennona a tak jej policie zatkla jako vykradače kostelů. Po intervencích vysoko postavených starých známých byl nakonec propuštěn. První rok svého pobytu bydlil u mistra Weyringa a doslova obnovoval staré známosti. Teprve po roce dostal povolení vypomáhat v kostele na Semmeringu, pak v italském kostele a nakonec v klášteře Mechitaristů. *„Svou horlivostí zalíbil se sv. Klement vídeňskému arcibiskupu Zikmundovi z Hohenwarthů, který ho 31. května 1813 jmenoval zpovědníkem sester Voršilek a správcem jejich klášterního chrámu Páně.“*⁶⁵

Klement se přestěhoval k sestřám a začal znovu budovat. Jeho život dostal nový smysl. Nejprve musel zvelebit dům Boží a hned nato obnovil něco, nač už Vídeň nebyla pomalu zvyklá – kázání. Lidé začali hromadně navštěvovat kostel, kde sloužil Klement Maria Hofbauer. *„Na návštěvníky kostela působilo mocným dojmem především to, s jakou úctou a pokorou Klement sloužil mši svatou. Bylo očividné, že vždy znovu prochází celou tragedií i slávou Kristova velikonočního příběhu, a jeho prožitek se přenášel na celé shromáždění. Bohoslužba zde nebyla prázdňou formou, ale plným obsažným prožitkem. Na návštěvníky však působily také Hofbauerovy promluvy. Jeho kázání, zdá se, neměla vybranou rétorickou formu. Uvádí se dokonce, že vzdělaní nepřátelé Hofbauerovi si dělali posměšky z jeho němčiny... Přesto měla jeho kázání velikou sílu. Bylo tomu zřejmě proto, že do moudrosti zrající kněz otevíral své láskou a bolestí naplněné srdce a přinášel lidem ty nejprostší a zdánlivě banální věci, ... Mluvil o svědomí, o potřebě tázat se Boha v modlitbě na správnost svých životních kroků, o smíření.“*⁶⁶ Lidé si však nepřicházeli vyslechnout pouze kázání, ale brzy našli v Klementovi milujícího zpovědníka a rádce. Lidé hledali srozumitelnost a lásku. Klement znovu ožil a začal kolem sebe shromažďovat zvědavou mládež ze všech vrstev, snažil se znovu předávat mladé generaci poklad víry. Byl také často zván do různých kroužků mládeže a vícekrát se uvádí jeho vliv na vídeňský romantický kruh. Díky svým vlivným přátelům se mu podařilo také zapůsobit na zasedání tzv. Vídeňského kongresu v listopadu roku 1814.

⁶⁵ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 14.

⁶⁶ PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 34-35.

Jednalo se mimo jiné také o odtržení německých zemí od Říma a zavedení národní církve. Díky vlivu Klementa k tomu nedošlo. O radu si k němu chodil i bavorský princ Ludvík I.

I přes pokročilý věk a velké množství aktivit nezapomínal generální vikář nikdy na svoje poslání – rozšířit kongregaci redemptoristů za Alpami. Pracoval doslova v tajnosti, shromažďoval kolem sebe žáky, které přijímal potají do řehole. Roku 1815 se mu podařilo ještě založit klášter v Bukurešti, odkud chodili bratři na misie mezi Bulhary. Poslední roky svého života pracoval velmi intenzivně a možná právě proto byl také intenzivně sledován policií. Šikanování vyvrcholilo prohlídkou jeho bytu a Hofbauer byl obviněn z nedovoleného styku s řádovým představeným. Byl postaven před rozhodnutí – buď vystoupí z řádu, nebo opustí Rakousko.

Zcela vysílený starý muž volil druhou variantu – chtěl odcestovat do Ameriky. Požádal jen, aby směl cestovat až na jaře, vzhledem ke svému stáří. Naštěstí vypovězení ze země musel v absolutistickém státě podepsat sám císař. „*Zatím arcibiskup vídeňský stěžoval si u císaře Františka I.: «Odejde-li P. Hofbauer, ztratím nejlepšího kněze» Císař se chystal právě do Říma. Nařídil tedy, aby se s rozhodnutím počkalo. V Římě sám papež Pius VII. blahopřál císaři, že má ve Vídni muže vpravdě apoštolského, P. Hofbauera, ozdobu duchovenstva a sloup církve.*“⁶⁷ Ještě z Neapole dal císař příkaz, aby P. Hofbauer předložil stanovy své kongregace tak, aby mohla být v Rakousku ustanovena. Bylo to jistě velké zadostiučinění na sklonku světceho života. Klement stačil ještě předat císaři stanovy řehole s žádostí o kostel Maria am Gestade.⁶⁸

Schválení se však již nedočkal, zemřel 15. března 1820 v poledne při modlitbě «Anděl Páně». Kongregace byla potvrzena 19. dubna téhož roku.

Klement Maria Hofbauer si přál být pohřben na hřbitově Maria Enzersdorf, tak jako jeho přítel Diessbach z Továřstva Ježíšova. Tak se také stalo. Pohřeb nejchudšího z nejchudších se stal nejvelkolepějším, jaký Vídeň kdy zažila. Celá Vídeň vzdávala úctu svému apoštolovi.

Již roku 1859 dal kardinál Rauscher podnět k Hofbauerovu blahorečení. Proces začal ve Vídni roku 1864 pod vedením armádního biskupa dr. Mayera. Dva roky před touto událostí byly Klementovy ostatky (po dvaadvaceti letech) slavnostně přeneseny do kostela Panny Marie Na nábreží. Roku 1888 byl v tomto kostele postaven gotický oltář, kde jsou ostatky umístěny v pozlacené bronzové skřínce.

⁶⁷ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 22.

⁶⁸ K. M. Hofbauer předložil císaři stanovy kongregace dne 19. října 1819.

Proces probíhal velmi dobře, protože v té době žili ještě mnozí jeho žáci. „Bohužel, jeho nejdůvěrnější žák, dr. Madlener (zakladatel kláštera v Praze na Karlově – pozn. překl.) pro stáří a chorobu trpěl slabostí paměti. Zato dr. Veith, jak si vzpomínáme, vydal nejlepší svědectví.“⁶⁹ Roku 1867 byl Hofbauer vyhlášen za «ctihodného». Zkoumání zázraků se začalo protahovat.

V roce 1888 prohlásil papež Lev XIII. Klementa M. Hofbauera za blahoslaveného a dne 20. května 1909 na svátek Nanebevstoupení Páně jej Pius X. prohlásil za svatého.

⁶⁹ DUDEL, E. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 242-243.

4. Životní dílo K. M. Hofbauera pro církve a pro soudobou společnost

4.1 Obsah jeho působení na jednotlivých místech, ověřená fakta, legendy a tradované výklady

Míst, kde K. M. Hofbauer působil, je mnoho, ale čtyři z nich jsou obsahově nejdůležitější, a to: Znojmo, Řím, Varšava a Vídeň. Samotná místa se liší svou zeměpisnou polohou, jazykem, počtem obyvatel a především působením našeho světce.

Ve Znojmě se vyučil pekařem, jak nám dokládá cechovní kniha, a právě zde se setkává se světem plným rozporů – u Dobešů s láskou a radostí, v Louce u Znojma s chudobou, nemocí a smrtí. Zde není jeho působení ještě nijak velké, ale: *Dojemná byla podívání na něho, když chodil městem s pekařským košem na zádech a v náručí malého synka mistrova. Lidé za ním žertem volali: «Podívejte se, svatý Křištof!» Jednou to Jan zaslechl. Obrátil se, aby se na toho svatého Křištofa podíval, ale neviděl nikoho. «Kde je svatý Křištof?» tázal se prostě. Odpověděli mu: «Svatý Křištof jsi ty.» Tato příhoda ještě více roznítla jeho touhu po kněžství“⁷⁰*

V Římě, do kterého poprvé přichází K. M. Hofbauer jako poutník, zakouší velkou sílu modlitby a dar, o kterém snad do té doby ani nevěděl, ale kterého po zbytek svého života ještě mnohokrát „využil“. V okamžiku, kdy se Klement rozhodl pro vstup do kláštera redemptoristů, to Tadeáš Hübl považuje téměř za zradu jejich přátelství. Celou noc pak Klement prosí v modlitbách za správné rozhodnutí pro svého největšího přítele. Ráno se rozhoduje i Hübl pro vstup do kláštera – „...síla Hofbauerova nadšeného přesvědčení strhla i jeho.“⁷¹ Právě jeho strhující nadšení pro Boha, které zapůsobilo na přítele ve věčném městě, je oním darem. Do Říma se světec vrací ještě mnohokrát a vždy zde načerpá potřebnou sílu pro své působení jinde.

Varšava je městem jeho mnohaletého působení. Působil napříč věkovým spektrem, pro chudé i bohaté, proti bídě, zoufalství a morálnímu rozkladu společnosti. Kostel sv. Bennona se stává místem nepřetržitých misí a současně vyhledávaným kulturním i vzdělávacím centrem.

⁷⁰ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 3.

⁷¹ PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 19.

„... zřídil knihtiskárnu, aby měl dostatek propagačního materiálu i potřebnou základní literaturu.“⁷²

Pro sirotčinec, chlapeckou i dívčí školu, gymnázium a konvikt sháněl potřebné peníze a také jídlo. Také své spolubratry, kterých kvapem přibývalo, musel ošatit a nasytit. Traduje se následující legenda: „A když bylo nejhůře, utíkal se světec ke Králi chudých. Jeho důvěra bývala tak silná, že jednou přistoupil až ke svatostánku, tiše zaklepal na dvířka a žádonil jako dítě: «Pane, už je na čase, abys nám pomohl». A za chvíli kdosi odevzdal u brány značnou částku peněz pro klášter.“⁷³ V počátcích i vařil a vůbec těžce fyzicky pracoval. Nezřídka sám vyrážel do ulic žebrot: „Při těchto občůzkách naplil mu kdysi jeden člověk v hostinci místo almužny zlostně do tváře. Avšak světec nepozbyl klidu; utřel se jen a pravil: «To bylo pro mne, ale teď mi dejte něco pro mé sirotky». Pokorou tou byl hříšník všecek hnut: obdaroval sv. Klementa štědrě, obrátil se a byl od té doby velikým ctitelem světce.“⁷⁴ Ze zprávy, kterou posílal každým rokem do Říma, víme, že v roce 1802 měl jeho řád na starosti 40 sirotků, 400 žáků a 300 dívek. Redemptoristé provázeli své svěřence až do dospělosti a starali se o to, aby dostali dobrou službu nebo pracovní místo, přiměřené jejich schopnostem. Jak se staral o děti a mládež, tak také pečoval o budoucí kleriky. „V roce 1799 měla komunita už 25 členů. Ve dvaceti letech od r. 1788 do r. 1808 patřilo k varšavské komunitě 65 redemptoristů.“⁷⁵ Brzy pochopil, že na všechno sám nestačí ani se svými bratry, a proto založil laickou společnost Bohu zasvěcených oblátů. O společnosti oblátů pojednává podrobně následující kapitola. Pro shrnutí obsahu působnosti K. M. Hofbauera ve Varšavě je důležité, že patřil v Církvi mezi průkopníky v práci s laiky. Sv. Benno nespojoval pouze laiky s profesionály, děti a mládež s dospělými, chudé s bohatými, katolíky s jinověrci, ale v pravém slova smyslu spojoval národy, které tenkrát ve Varšavě žily. U sv. Bennona mohl každý slyšet radostnou zvěst ve své mateřštině. Jistě to byla zásluha K. M. Hofbauera, protože jeho srdce bylo bez hranic.

Do dalšího místa svého působení se vracel několikrát. Poprvé přišel do Vídně jako mladý pekařský tovaryš a pracoval v pekařství „U železné hrušky“ v Jánské ulici. Mistr Weyring si zbožného a pracovitého tovaryše velice vychvaloval. Z těch časů se také traduje další legenda ze světčova života: „Ochotný a dobrosrdečný jak byl, neváhal vyběhnout do prudkého lijavce,

⁷² PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 24.

⁷³ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 7.

⁷⁴ BLAŽÁK, F. *Sv. Klement Maria Hofbauer, kněz kongregace nejsv. vykupitele*. Praha: Cyrillo-Methodějská knihtiskárna, 1909, s. 33.

⁷⁵ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 54.

aby našel fiakr třem dámám, které se marně rozhlížely pustými ulicemi z chrámové předsíně. Když se Klement, promoklý na kůži, vrátil s kočárem, pozvaly ho dámy, aby přisedl, a cestou se zeptaly, nemohou-li mu nějak oplatit jeho službu. Klement jim vyjevil své vroucí přání studovat a být knězem. Sestry von Maul uhradily většinu nákladů Klementových studií. “⁷⁶

Naposledy přišel do Vídně jako zdrcený a pronásledovaný muž. Nepronásledovala a nevyslychala jej však jen policie, ale existuje záznam o jeho výslechu na konsistoři:

„Stoje musil odpovídati na otázky:

«Jak se jmenujete?» - «Klement Maria Hofbauer».

«Odkud jste?» - «Z Tasovic na Moravě».

«Kdy jste se narodil?» - «26. prosince 1751».

«Jakého jste náboženství?» - Tu mu již došla trpělivost. Ve spravedlivém hněvu pravil: «Vždyť mne přece znáte a víte dobře, že jsem katolickým knězem. Zde není dobře býti. Půjdu odtud!» a odešel.

«Dobře učinil,» poučil nato staříčkový arcibiskup⁷⁷ překvapené soudce, «jednal jako pravý apoštol, strásl prach z obuvi a šel». “⁷⁸

Nejdůležitější pro sv. Klementa bylo vždy zachraňovat duše. Pro záchranu duší byl ochoten udělat cokoli, ale na první místo kladl především hlásání Božího slova. Jeho kázání byla vždy přesvědčivá a on sám kázal neúnavně a s nesmírnou horlivostí. Mezi lidmi se říkávalo: „Chceš-li slyšeti slavného kazatele, běž tam a tam; chceš-li však slyšeti apoštola, jdi a poslouchej P. Hofbauera.“⁷⁹ Způsob jeho kázání odporoval josefínským předpisům a policie brzy dodala potřebné důkazy a sv. Klement dostal zákaz kázání: „Příští neděle vystoupil v rochetě a štole na kazatelnu, přečetl evangelium a pravil smutně: «Dnes nesmím kázati, musím poslechnouti, avšak při mši svaté budu prositi Ducha svatého, aby vám sám vnukl, o čem jsem chtěl kázati». Rozhořčení v lidu bylo z toho tak veliké, že už za týden byl zákaz odvolán.“⁸⁰

P. Hofbauer se při vší starosti o duše svých bližních, staral také o svou vlastní duši. To nám dosvědčuje další příběh, který se z jeho života traduje mezi sestrami voršilkami: „Jednou přišla ctihodná sestra voršilka do pokoje, kde měl P. Hofbauer zpovídati. Spatřila ho, jak klečí na zemi a modlí se s rukama k nebi pozdviženýma. Ulekla se tak, že chtěla honem odejítí,

⁷⁶ PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 17.

⁷⁷ Jednalo se o arcibiskupa Zikmunda hraběte z Hohenwarthů.

⁷⁸ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 14 - 15.

⁷⁹ Tamtéž, s. 15.

⁸⁰ Tamtéž, s. 16.

ale P. Hofbauer zpozorovav ji, pravil: *«Jen dál, jen dál! Já jsem se jenom modlil Miserere (50. žalm), abych při zpovídání sám neupadl do hříchu»*.⁸¹ Sestry voršilky uchovávají zповědní klekátka P. Hofbauera, jako vzácnou relikvii, až do dnešních dnů.

Ve Vídni se P. Hofbauer zasloužil velmi o katolický tisk. Už ve stanovách Kongregace Oblátů se píše: *„že se členové mají častěji do roka raditi, jak podporovati četbu vzdělávacích a duchovních knih a jak četbu učiniti všeobecnou.“*⁸² Mezi jeho spolupracovníky byla celá řada spisovatelů, básníků a učitelů. Není proto divu, že na jeho popud vyšla *„Misionární knížka. Na jeho radu byl zaveden poutavý dětský časopis Nedělník pro děti. Roku 1819 založil se svou družinou časopis Oelzweige a pracovníkům dal zlaté pravidlo: Raději málo zrn, nežli mnoho plev. Jenom nejlepší je pro lid dosti dobré!“*⁸³ Svatého Klementa M. Hofbauera můžeme bez nadsázky považovat za nepřímého zakladatele katolického novinářství v Rakousku.

Příběhů a legend ze svěřova života je veliké množství. Je těžké vybrat ten pravý příběh, tu pravou legendu, protože každý příběh i legenda nám vypovídá, jak vzácný člověk to byl. Miloval Boha skrze své bližní. Ujímal se potřebných, chudých i nemocných – cítil s nimi. Jednou ho zavolali k umírajícímu, který již dvacet let nebyl u zpovědi a nepřijal Tělo Kristovo. *„Když uviděl P. Hofbauera, začal chrliti spoustu nadávek na kněze a náboženství. Sv. Klement ustoupil ke dveřím. Pojednou se nemocný vzchopil a vzkřikl: «Co tu chceš ještě? Táhni již a dej mi pokoj!» Avšak P. Hofbauer pravil: «Ne, nepůjdu, Váš konec jest již blízko a já bych rád jednou viděl, jak umírá zavrženec!» Nemocný se při těchto slovech zachvěl na celém těle, z očí vyhrkly mu slzy. Prosil o odpuštění. Zemřel kajícně a klidně.“*⁸⁴

V předjaří roku 1820 je sám otec Klement nemocen. Když naposledy zpovídal sestry, nemohl pro velké bolesti už ani sedět. *„Jedné sestře řekl: «Modlete se za mne, jsem velmi nemocný». Postrašená řeholnice múnila: «Bylo by to pro nás hrozné neštěstí, kdybychom Vás ztratily». Ale on se pousmál: «Jen hřích je opravdové neštěstí.»*⁸⁵ Deset dní po této příhodě umírá. Jeho poslední slova jsou: *„Modlete se, zvoní Anděl Páně.“*⁸⁶ Apoštol Klement umírá odloučen od svých spolubratrů, které tolik miloval, ale v neochvějně víře v Boha: *„Alles meinem Gott zu Ehren, Gottes Lob und Ehr zu mehren, in der Arbeit, in der Ruh.“*⁸⁷

⁸¹ Viz *Životem*, 1933, č. 188, s. 18.

⁸² Tamtéž, s. 26.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Tamtéž, s. 29.

⁸⁵ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 137.

⁸⁶ Tamtéž, s. 138.

⁸⁷ Začátek jeho oblíbené písně - Vše svému Bohu ke cti, Boží chválu a čest rozmnožit v práci i v odpočinku.

4.2 Soustavné vzdělávání mladých, evangelizace, laici, obláti

Soustavnému vzdělávání dětí a mládeže se mohl K. M. Hofbauer začít věnovat teprve poté, co se někde „natrvalo“ usadil, nejdříve ve Varšavě. Ve Varšavě byly výborné školy, na vysoké úrovni, ale žádná z nich se nevěnovala chudákům. Škola, kterou založil Hofbauer, byla jedinečná: vyučovalo se čtení a psaní (v němčině i polštině), počty, náboženství, dějepis a zeměpis. Latinskou školu založil otec Hofbauer proto, aby dal svým chudákům možnost vzestupu, jistě na základě své osobní zkušenosti. Ne všichni však zvládnou gymnázium a právě pro tyto děti založil Klement učňovskou a rodinnou školu. Zasazoval se o to, aby se mladí dělníci učili a sami mohli vyučovat nějaké řemeslo.

Při tom všem Klement s hrůzou zjistil: *„Ženy oddané prostituci tu «pracují», ne že by byly špatné, ale jen aby si vydělaly na živobytí. Tyto politování hodné bytosti se pohybují v začarovaném čertovském kruhu.“* ... *„Nemůže se už dále přihlížet k tomu, jak jsou dívky vykořisťovány. Musí se jim nezištně pomoci, aby znovu našly svou důstojnost. Je to tedy příkaz této chvíle «naučit dcerky proletářů ženským ručním pracím jako pletení, šití a vaření». Jen tak si později mohou slušně vydělávat na své živobytí. Hofbauer nepochybně věřil v lidskou dobrotu: «Lidé nejsou nenapravitelní! Mnozí jdou jen proto do záhuby, poněvadž se nenaučili ničemu lepšímu. Tisíce zkušeností nás o tom přesvědčilo».*“⁸⁸

Proto Klement založil rodinnou školu pro zanedbané a ohrožené dívky a k tomu našel ženy, ochotné zde učit. Tato škola byla od samého začátku doslova trnem v oku úřadům. Roku 1806 byla vládou jižního Pruska zrušena s odůvodněním: *„Nehodí se, aby «dívčí škola byla pod dozorem mužského kláštera».*“⁸⁹

To, co se dělo u sv. Bennona můžeme bez nadsázky pojmenovat „ustavičnou misíí“, která začínala ve všední dny úderem šesté hodiny ráno a o nedělích a zasvěcených svátcích již v pět hodin. Kázání bylo běžně v polštině, němčině a někdy také francouzsky. Kostel byl stále plný lidí, toužících slyšet radostnou zvěst. *„Avšak u sv. Bennona se nekázalo jen tak libovolně. Otcové si hlásání víry dobře rozvrhli a systematicky vypracovali. Během jednoho roku se probrala všechna tajemství víry, důležité mravní otázky a stavovské povinnosti. K tomu ještě věřící byli uváděni do církevního roku, a tak se hlásala tajemství Vykoupení, odpovídající liturgii církevního roku. V postní době zdůrazňovali nutnost obrácení a přijímání velikonočních svátostí.*

⁸⁸ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 45-46.

⁸⁹ Tamtéž, s. 46.

Svatý týden byl věnován rozjímání o Kristově utrpení.“⁹⁰ Můžeme mluvit o třech typech hlásání Slova Božího: poučování na bázi katechetické, výklad z Písma (aby jej věřící mohli uplatnit v praktickém životě) a tematická kázání (z morálky či věrouky). Bratři mysleli také na lidský prožitek, bohoslužby byly vedeny s velkou okázalostí a ke chvále Boží nechyběla ani živá hudba – orchestr. Hofbauer v jednom ze svých dopisů generálnímu představenému píše: „*V tomto kostele je to tak, jako by tu byl stále svátek.*“⁹¹

Řádový zakladatel Alfons z Liguori trval na tom, že každý kněz by měl mít důkladné vzdělání. I generální vikář se staral, aby jeho spolubratři rostli nejen ve víře, ale také svou vzdělaností. Každý novic a klerik musel v kostele vykládat katechismus, předčítat, nahlas se modlit Křížovou cestu, spolu s lidmi zpytovat svědomí a předzpěvovat. „*Tak se naučí s jistotou vystupovat, píše Hofbauer.*“⁹²

Hofbauer, jako pravý misionář byl stále zaměřen na obrácení lidí, ale stále více si uvědomoval, že na to nemůže zůstat sám. Už tenkrát poznal nenahraditelnost laiků. Všude, kde působil, se snažil vytvořit skupinky novodobých apoštolů. Již roku 1788 založil laickou společnost, kterou pojmenoval „Obláti“ – Bohu zasvěcení. Hned v úvodu ke stanovám píše: „*Je nutno, aby ty osoby, co mají štěstí, že zůstaly věřící, se shromáždily, aby spojenými silami pracovaly proti dravému proudu nemravnosti a nevěry.*“⁹³ Laičtí misionáři působili na své okolí především svědectvím svého vlastního života, náboženskou rozmluvou v rodinách a šířením dobré četby. Stanovy oblátů byly velmi podrobné a zkušební lhůta pro přijetí trvala rok, pak teprve složil uchazeč slavnostní slib a dostal úřední diplom. Obláti tvoří jednu velkou rodinu, jeden nese břemeno druhého a pracují v tichosti – až v utajení. Teprve po dvacetileté zkoušce předložil Hofbauer papeži stanovy oblátů. Pius VII. schválil tuto laickou společnost dne 29. července 1804.

K. M. Hofbauer se právě pomocí laiků – oblátů stává pravým církevním reformátorem!

⁹⁰ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 49-50.

⁹¹ Tamtéž, s. 50.

⁹² Tamtéž, s. 54.

⁹³ Tamtéž, s. 55.

4.3 „Pozůstalost“

Šedesát osm let po své smrti byl Klement Maria Hofbauer prohlášen za blahoslaveného. Není jistě náhoda, že člověka, který toho tolik udělal v sociální oblasti pro nejchudší z nejchudších (viz předchozí i následující kapitoly), prohlásil za blahoslaveného „papež pracujících“. Právě tento nástupce sv. Petra – Lev XIII. vydal o tři roky později (15. května 1891) první velkou sociální encykliku Rerum novarum, kde najdeme základy sociálního učení římskokatolické církve.

Roku 1909 (osmdesát devět let po ukončení Hofbauerova pozemského života) byl uzavřen proces kanonizace – zkoumání i ověřování všech zázraků, které se na jeho přímluvy udály a svatost jeho života vůbec. Blahoslavený Klement M. Hofbauer byl Piem X. slavnostně svatořečen.

Krátce před vypuknutím první světové války (1914) vyhlásil Pius X. sv. Klementa M. Hofbauera za ochránce a patrona města Vídně. Později se stal i spolupatronem Varšavy.

Na světcovu počest byly vybudovány pomníky, kostely, kaple, řeholní domy, naučné stezky a muzeum nesoucí jeho jméno. V Tasovicích (jeho rodné vesnici) byl roku 1933 postaven nový kostel na místě jeho rodného domku. Kostel je zasvěcen sv. Klementu.

Dodnes je uctíván věřícími jako muž víry, který vyvedl církve z krize osvícenství zpět k pravé zbožnosti. V tom je rozhodující Hofbauerův význam i pro přítomnost.

Světcovo jméno je spojeno s časopisem, který do dnešních dnů vychází ve Vídni (viz ofocená přední strana v příloze). Na jeho památku je v Tasovické farnosti každým rokem tzv. Pout' pekařů. Letos připadlo datum pouti na sobotu 19. března. V tento den se do Tasovic sjedou pekaři z Polska, Rakouska, Moravy i Čech. Po mši svaté a velkolepém průvodu vesnicí je každoročně zahájena výstava pekařských a cukrářských výrobků s možností ochutnávky. Pout' je přesně v duchu světcova konání: když chodil P. Hofbauer ještě po této zemi, traduje se, že nosil dlouhý černý plášť, pod kterým skrýval tu kousek chleba, tu buchtu či koláč pro chudé a sirotky. K drobnému jídlu vždy přidal vlídné slovo či úryvek z Písma svatého. Návštěvník pekařské pouti bude mít možnost ochutnat po Božím Slovu (ve mši svaté) výrobky pekařských mistrů. Na Pouti pekařů si přijdou na své všechny smysly poutníků.

Svátek sv. Klementa M. Hofbauera si připomínáme v České republice každoročně ve výroční den jeho svatořečení – 20. května, ve světě se ovšem slaví jeho svátek na den výročí jeho úmrtí, tedy 15. března.

Svatý Klement M. Hofbauer je podle lidové zbožnosti patronem pekařů a cukrářů.

4.4 Jak je vnímáno působení sv. K. M. Hofbauera jeho současníky

K. M. Hofbauer měl mnohé odpůrce, a když ne přímo odpůrce, pak byl mnohokrát terčem posměšků – pro své vyjadřování, pro nespisovnou němčinu. Mnozí jej neměli v oblibě pro jeho prudkou povahu. Daleko častěji byl však vyhledáván pro svou otevřenost, upřímnost, bezelstnost a lásku k našemu Vykupiteli. „*Hofbauerova aktivita ve veřejném a společenském životě, jeho charitativní angažovanost a zásahy do oficiálních, teologických a kulturních diskusí dokazují, že pro něj hluboký duchovní život nebyl únikem do ghetta, opiem, jak by se vyjádřil Karel Marx, ale naopak inspirací pro tento svět, pro nasazení v nejlepším slova smyslu.*“⁹⁴

Spolubratři redemptoristé znali svého bratra – představeného určitě nejlépe. Měl sice tvrdou „skořápku“, ale pod ní se nalézalo měkké srdce milujícího otce. Kardinál Litta jeho přítel se o něm jednou zmínil takto: „*Spíše je způsobilý k namáhavé práci než k úřadu představeného.*“⁹⁵ A Jestershein „onomu“ představenému píše: „*Jen přijďte, všichni čekáme na Vás s radostí a všechny Vaše děti pospíší Vám vstříc s otevřenou náručí... Nejmilejší Otče, ..., mám srdce, které Vás opravdu miluje.*“⁹⁶

Když otec Hofbauer sloužil mši svatou, byl to vždy velký duchovní zážitek. Lidé často vzpomínali, že při mši cítili přímo hmatatelně přítomnost Krista. V osobě K. M. Hofbauera přišel kněz, pro něhož je liturgie nesmírně důležitá a dává to najevo celým svým tělem. Jeden mladý bohoslovec, pozdější arcibiskup z Vídně kardinál Othmar Rausher vypráví o takovém zážitku: „*Ze všech jeho svatých funkcí, zvláště pak z přinášení oběti Nového zákona, mohli všichni přítomní vidět, že Bůh v jeho srdci zapálil oheň božské lásky*“⁹⁷

Láska otce Hofbauera nebyla „jen“ láskou ke Kristu, ale v každém, koho mu Bůh poslal do cesty, Krista skutečně viděl. Vždyť kdyby tomu tak nebylo, neměl by tolik zpovídajících se kajících, tolik různorodých kajících – vzdělanců, šlechticů, profesorů, úředníků, umělců, biskupů, bohatých i chudých. Obracel celé rodiny, od jednoho studenta se dostal k druhému, od manželky k jejímu muži, od řemeslníka k druhému řemeslníkovi, ... atd.

⁹⁴ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 8.

⁹⁵ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 57.

⁹⁶ Tamtéž, s. 67 - 68.

⁹⁷ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 34.

Konvertita Zachariáš Werner doznává: „*Opravdovým katolíkem jsem se stal teprve zásluhou Hofbauerovou. ... On dovedl číst v lidském srdci; tajemství srdce zůstávala mu otevřená. ... Hofbauer vidí i skrze prkno.*“⁹⁸

Každý, s kým se setkal, cítil, že jej nechce připoutat k sobě, ale k Bohu. Když byl například v časové tísní a potřeboval opustit zpovědnici, dal tohle ponaučení: „*Co vám nyní už nemohu říci, to vám vynahradí Duch svatý.*“⁹⁹

K. M. Hofbauer čerpá celý život z evangelia: „Kdo chce přijít za mnou, zřekni se sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě“ (Mk 8,34) – to byl celý jeho život. Jako redemptorista prožíval ono následování Ježíše Krista a nesení kříže za jedinou možnou misionářskou službu církvi. V době největšího pronásledování a útlačku napsal: „*Pronásledováním Boží velebnost upevňuje základy své svaté církve.*“¹⁰⁰

Přes všechny nezdary nebyl zamračený či dokonce zasmušilý, byl to člověk prozářený radostí. „*Nikdy ho nebylo vidět, že by byl mrzutý nebo zhořklý, zasmušilost nazýval «pekelný čmoud».* Měl také slušnou dávku humoru a nikdy se nevyhýbal nevinnému žertu. Žil a také hlásal mírnost, svatou bezstarostnost a nezatíženou radost Božích dětí.“¹⁰¹

Nedochovalo se ani jedno kázání (byť se pečlivě připravoval, vše nosil v hlavě), ale přesto známe hlavní témata jeho promluv – milosrdenství Boží a láska, katolická církev a Ježíš Kristus Vykupitel, důvěra a obrácení. Vyzdvihoval pravdy víry a tvrdě potíral neřesti a špatné mravy tohoto světa. Je neustále sledován policií. Policejní špiclové z kázání u sv. Voršily na něj oznámili: „*Je velký horlитель pro živou víru, žádný moralista, spíše dogmatik. Snaží se působit ne tak na rozum jako na cit, nepodává rozumové důkazy, nýbrž udává texty Písma, vykládá je a nabádá k provádění... Jeho kázání jsou prostá vysvětlení evangelia anebo spatra proslovené homilie.*“¹⁰²

⁹⁸ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 106.

⁹⁹ Tamtéž, s. 107.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 98.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 149.

¹⁰² Tamtéž, s. 113.

5. Význam sv. K. M. Hofbauera pro dnešní dobu

5.1 Poselství života svěťce (co a jak zosobňoval z hodnot evangelia)

Klement Maria Hofbauer byl světec z masa a kostí, měl svoji povahu, své představy a názory na svět, a také způsob, kterým jednal s lidmi. Svůj život celý zasvětil Bohu a Bohem se nechal celý život vést. Kdybych použila přirovnání z jeho doby, pak „otěže svého života dal s důvěrou do rukou Pánu.“ Jeho poselství pro dnešní dobu můžeme rozdělit podle čtyř základních znamení, jejichž prostřednictvím chce církve vydávat svědectví ve světě. Jedná se o následující znamení:

- život v bratrském a sesterském společenství (koinonia)
- hlásání radostné zvěsti o spáse (martyria)
- slavení tajemství víry (lurgia)
- uskutečňování lásky, diskrétní a nezištné služby (diakonia)

Již od dob římského císaře Konstantina, kdy se mohli křesťané svobodně shromažďovat, datují se počátky zrodu bratrských společenství modlitby a lásky. V dějinách Církve pak papež Inocenc III. povolil společenství pouze na bázi řeholního života. Od 13. století jsou všechny aktivity tohoto zaměření potlačovány, a to jak světskou, tak i církevní mocí. K. M. Hofbauer začal neohroženě tuto dávno zapomenutou myšlenku znovu obnovovat. On, sám řeholník a kolem něj společenství studentů a intelektuálů. Obě společenství vedl nezávisle na sobě v duchu křesťanské obnovy. Komunity vedl hlavně k modlitbě, ne jen memorování naučených modliteb, ale především k vyjádření se vlastními slovy. Členové obou společenství vydávali svědectví o Kristu ve svém prostředí, tam kde žili. Lásku k bližnímu dávali sobě navzájem, ale i ostatním lidem. Hofbauer jim byl živým vzorem. „*Se svobodnými zednáři má Klement jeden společný rys, totiž smysl pro soudržnost skupiny lidí, kteří jdou za týmž cílem.*“¹⁰² P. Hofbauer prokazoval skutky lásky všem bez rozdílu.

Jako řeholník žil pro svou kongregaci, ale přitom myslel celocírkevně. Nepodléhal sektářství, jemuž se některé řády v dějinách neubránily. Na sklonku života žil dvanáct let ve

¹⁰² PURM, A. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1989, s. 57.

Vídni bez svých řeholních bratrů a o to víc si všímal problémů Církve. Na své bratry však nezapomínal a neustále usiloval o legalizaci řádu v Rakousku a habsburské monarchii vůbec. Kongregaci Nejsvětějšího Vykupitele viděl jako otevřené společenství, které nežije v izolaci před světem.

„Církev však má také vytvářet prostor pro jiné, kteří k ní viditelně náležejí, aby se v jejím společenství cítili dobře.“¹⁰³ Koinonia Církve se týká také národního společenství a nacionální problematiky. O sv. K. M. Hofbauerovi můžeme mluvit jako o člověku na jedné straně internacionálním a současně vlastenci. Dokázal se aktivně zastávat menšin i poražených národů (viz jeho působení ve Varšavě).

Hlásání radostné zvěsti o spáse (martyria) bylo nejsilnější stránkou světcova života. Jeho hlásání Božího Slova nebylo pompézním barokním kázáním, ani věcným kázáním v osvícenském duchu, ale kázáním zcela nového typu. V baroku se postupně vytrácely prvky evangelizace a katecheze. Josefinismus nastolil nový přístup - dekrety a patenty císaře určovaly, o čem se má kázat a jak má kázání vypadat. „*Kněz nesměl polemizovat s protestanty, pravoslavnými, židy a nevěřícími, bylo mu zakázáno mluvit o základních pravdách katechismu, Byl ale povinen nabádat věřící k praktickým ctnostem: nekrást, nepodvádět, neopíjet se, poctivě a svědomitě pracovat, ochotně pomoci druhému, když je zapotřebí, poslouchat své představené. Josefínská církev tak vychovávala nikoliv dobré křesťany, jen vzorné občany. V pozadí těchto tak zvaných praktických ctností měl sice být Bůh a Ježíš Kristus, ovšem spíše jen jako dekorace než motivace.*“¹⁰⁴ Sv. Klement Maria Hofbauer poznal nebezpečí v této povrchnosti, která slouží jen monarchii k manipulaci s poddanými. Kázal úplně jinak. Na prvním místě byl Bůh! Postupně hovořil o jednotlivých pravdách víry, hovořil prostě, aby mu lidé rozuměli. Ježíš Kristus nebyl pro něj postavou minulosti, ale osobou přítomnou v Církvi dnes. Tak jako ve Varšavě stal se i ve Vídni vyhlášeným kazatelem. Svá kázání nejen nastudoval, ale především promodlil a žil. „*Končival tyto své meditace otázkou, jak je možno dnes nějak pomoci nebo poskytnout útěchu trpícímu Ježíši a ihned odpovídal, že On je přítomen tajemně v každém, kdo nějak strádá, ...*“¹⁰⁵

Posluchači odcházeli s vědomím, že odevzdanost Pánu Ježíši je to nejlepší, co mohou udělat, On jediný ví, jak je uzdravit.

¹⁰³ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 35.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 31.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 32.

„Vídeň byla zaplavena literaturou protestantské provenience, jež pod vlivem osvícenského deismu zpochybňovala zázraky Kristovy, uvedené v evangeliích, zejména zmrtvýchvstání. Hofbauer musel věnovat dokazování pravdivosti zmrtvýchvstání Kristova hodně času,...podobně i Kristovu nanebevstoupení a seslání Ducha svatého. Do těchto promluv vkládal Hofbauer svou osobní lásku k Ježíši Kristu.“¹⁰⁶ Také k Jeho matce Panně Marii měl Hofbauer hlubokou úctu a lásku. I své posluchače vedl, i přes osvícenský racionalismus, k lásce vůči ní. Když císař František I. povolil bohoslužby na poutních místech, kde je Josef II. zakázal, Hofbauer nabádal věřící k návštěvám těchto míst. Asi nejvíce si zamiloval Mariazell. Marii spojoval kazatel Hofbauer neoddělitelně s tématem rodiny. Panna Maria byla vzorem pro všechny maminky a sv. Josef pro všechny otce. Křesťanské rodiny nemohou čerpat nikde jinde než v rodině z Nazareta.

V evangelizaci a katechezi nezůstával K. M. Hofbauer jen na kazatelně. Přestože v monarchii převládal názor, že fara je místo, kde se úřaduje a „úřad“ se nemůže s lidmi „přátelit“, začal své posluchače a farníky navštěvovat doma. Zatímco mnozí jeho kolegové si s lidmi přestávali rozumět a svým farníkům se odcizovali, P. Hofbauer dělal pravý opak. „Sv. Klement Maria Hofbauer vyvolal ve Vídni mezi klérem i věřícími málem revoluci, když nečekal, až lidé přijdou za ním, ale sám začal navštěvovat jednotlivce i rodiny po domech, aby na základě bližších vztahů, které navázal, povzbudil věřící k horlivému křesťanskému životu, vlažné vyburcoval k hlubšímu sepětí s Církví, nekatolíkům, lhostejným a nevěřícím pomohl najít cestu k pravdě. Novátorská byla i jeho pastorece mezi studenty, kterým se věnoval jak zcela individuálně, tak i formou organizovanou, když vedl zvláštní pobožnosti pro studenty, s nimiž se také setkával ve svém bytě k modlitbě a náboženským debatám. Hofbauer byl průkopníkem toho, čemu říkáme dnes «studentská duchovní správa», ...“¹⁰⁷ K. M. Hofbauer také pochopil, jak je nutná vzdělanost, jestliže chce oslovit vzdělané vrstvy. Jak jsem již uvedla, stál u založení několika časopisů, pořádal diskusní večery. V té době to bylo něco mimořádného a P. Hofbauer svým chováním provokoval nejen úřady státní, ale i církevní. Kdyby neměl mocného přímluvce v arcibiskupovi, musel by již dávno opustit Vídeň. Jeho evangelizace a katecheze se zcela vymykala tehdejší praxi. „Představovala radostnou zvěst Kristova evangelia jako aktuální odpověď na aktuální otázky tehdejšího člověka, nikoli jako úctyhodnou a posvátnou relikvii minulosti, odtrženou od konkrétního života.“

¹⁰⁶ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 32.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 33.

„V tom je inspirující i pro dnešní Církev.“¹⁰⁸

Slavení tajemství víry s P. Hofbauerem – to byl dle očítých svědků velký duchovní zážitek. Celou mši sv. světec doslova prožíval, lidé cítili Krista ve svém středu. Každou neděli byl kostel naplněný k prasknutí. Lidé toužili po opravdovosti, měli již dost osvícenského chladu. Byl tu kněz, pro kterého byla slova posvátné liturgie něčím nesmírně důležitým. I pro dnešní mladé kněze může být P. Hofbauer vzorem. Dnes možná ještě víc potřebujeme kněze, kteří mši sv. skutečně prožívají s vědomím, že k nám promlouvá sám Pán. Na druhé straně potřebujeme také farníky, kteří se radostně účastní liturgie a ochotně se zapojí do činnosti Církve. K. M. Hofbauer nám všem ukazuje: „..., že otázka liturgické formy je až druhořadá, na prvním místě musí stát osobní vztah duchovního k posvátným textům. Jedině v tomto případě dokáže bohoslužba strhnout a nadchnout.“¹⁰⁹

Nejsvětější svátost oltární byla středem jeho života, „jako by ho Vykupitelova blízkost zcela poutala.“¹¹⁰ Před svatostánkem dokázal trávit dlouhé chvíle a s Pánem Ježíšem mluvil jako se svým nejlepším přítelem. Celý svůj život se spoléhal na Boha. K jeho výrokům patří i tento: „Vložme všechnu svou naději na Boha. Musíme doufat proti každé naději, neboť co se zdá člověku nemožné, je možné u Boha.“¹¹¹

Nejvýstižnější budou závěrem této kapitoly zřejmě jadrné Hofbauerovy výroky. Věřím, že pomohou ještě lépe k jeho poznání, nahradí několik odstavců a není třeba je jakkoliv komentovat:

- „Tvou pohnutkou budiž láska Boží, tvým pravidlem Boží vůle, tvým cílem Boží sláva.“
- „Co Bůh chce, jak Bůh chce a kdy Bůh chce.“
- „Ne co chci já, nýbrž co chce Bůh.“
- „Vše ke cti Boží.“
- „Ježíši, chci žít, jak dlouho chceš Ty, chci trpět, jak to chceš Ty, chci zemřít, jakmile to chceš Ty.“
- „Spojení tvé vůle s vůlí Boží je Bohu příjemnější než půst a jiná tělesná zapírání.“
- „Nejlepší prostředek stát se svatým je ponořit se do Boží vůle jako kámen do moře, a dát se sebou smýkat a házet podle její libosti jako míč.“

¹⁰⁸ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 34.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 148.

¹¹¹ Tamtéž, s. 149.

- „Vezmi si všechno, jen vzácný poklad víry nám zanechej.“
- „Je dobré a spasitelné uložit si nějaké malé umrtvování; ale musí se to stát příležitostně, bez nucení a bez vzrušování.“¹¹²

Z celého poselství světcova života vyplývá, že Klement Maria Hofbauer miloval Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je však jen část jeho života s evangeliem, protože on miloval také svého bližního – a to o nic méně než, jako sám sebe (srov. Mt 22, 36-40). Také on dokázal jít za Božím voláním a uposlechnout Hospodinův hlas, jako praotec naší víry Abraham (srov. Gn 12, 1-9).

5.2 Jak a čím to obohatilo tehdejší společnost, čím jí pomohl v sociální oblasti

Svatý Klement Maria Hofbauer dával celý život najevo lásku k bližnímu svému a nezištná služba byla nedílnou součástí jeho života. V diakonii je K. M. Hofbauer bez nadsázky „Matkou Terezou konce 18. a začátku 19. století“. „Porozuměl, že chce-li společenství redemptoristů mít jako misijní kongregace úspěchy, nemůže si dovolit hlásat jen víru v Ježíše Krista a nevídat si, v jakých sociálních poměrech lidé žijí.“¹¹³ Josef II. založil Bratrstvo lásky k bližnímu, zrušil všechny dobročinné instituce a sociální pomoc řídil pouze stát. Státní sociální péče má určitě své výhody – je možné věnovat se většímu počtu potřebných a více odborníků je zárukou vyšší kvality. Před nástupem josefinismu bylo v monarchii velké množství řeholních chudobinců, starobinců, nemocnic a útulků. Josef II. umožnil specializaci, byla zakládána specializovaná zařízení pro slepce, tělesně postižené, hluchoněmé a mnohé další. Postižení lidé žijí dohromady se stejně postiženými. Na jedné straně je specializovaný tým odborníků a na straně druhé je však odosobnění. Ve státních ústavech chybí láskyplný vztah člověka k člověku. Tak jako blahoslavená Matka Tereza i svatý K. M. Hofbauer si uvědomuje, že člověk, který trpí, chce být hlavně milován. Vedle státních institucí je v každé společnosti a v každém čase dostatek prostoru pro soukromá zařízení. Každý člověk touží po lidské důstojnosti, po prožitku, že o něj někdo stojí a má ho rád, o to víc člověk jakkoli postižený a nemocný. Církev, která chce naplňovat evangelium, zde má velký prostor.

¹¹² HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 147 - 149.

¹¹³ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 36.

Hofbauer to vše pochopil již na přelomu 18. a 19. století. Pochopil, že trpícím chybí blízký kontakt s druhým člověkem, milý úsměv, vlídné slovo, možnost se někomu svěřit nebo se jen tak vyprávět. Nikdy nedával almužny a dary jen tak, vždy přidal povzbudivé slovo - měl opravdový zájem a tím si získával důvěru.

„*Hofbauer si všímal ostrých sociálních protikladů své doby a nebyl v tom sám*“¹¹⁴ Už při svém působení ve Varšavě vzdělával sirotky, chudé dívky i chlapce. Bratři od sv. Bennona nezůstali jen u vzdělávání, ale svým svěřencům pomáhali hledat práci s adekvátním výdělkem. Ve Vídni organizoval P. Hofbauer pro tovaryše a učně kurzy vzdělávání. „*Ve svých kázáních často se zmiňoval o povinnostech boháčů pečovat o chudé, zejména spravedlivou mzdou zaměstnancům. Hofbauer se tak plným právem řadí mezi ty reprezentanty katolictví, kteří hned na prvopočátku poukazovali na zostřené sociální protiklady, jež přinášela industrializace.*“¹¹⁵ Díky K. M. Hofbauerovi se formuje postoj Církve k dělnické otázce. Můžeme jej směle považovat za člověka, který stál u zrodu katolické sociální nauky, aniž by to sám tušil.

5.3 V čem předešel svou dobu

Každý člověk je jedinečný – je originál a Klement Maria Hofbauer je originální světec. Měl řadu lidských chyb a mnohé věci mohl jistě udělat lépe nebo jinak, ale jsou věci, ve kterých předběhl svou dobu a právě v těchto tkví jeho originalita.

Klement M. Hofbauer byl redemptorista – tělem i duší misionář. Dobu, ve které žil můžeme nazvat bouřlivou dobou naší i světové historie. Žil v době kdy: „*téměř modloslužebně uctívaný filozof Voltaire prohlásil, že křesťanství svou úlohu jednou provždy dohrálo a předpověděl katolické církvi jen pár let života.*“¹¹⁶ Přes všechny překážky doby i překážky osobní (jak vyplývá z předchozích kapitol) slyšel tento světec jasné Boží volání ve všech událostech svého života. Měl odvahu poznat Boží vůli a dostatek sil k využití každého okamžiku pro Boha. K. M. Hofbauer rozhodně nepromarnil čas.

¹¹⁴ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 37.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 39.

Poznal, že v církvi musí pracovat všichni ze všech sil a každý podle svých darů, které od Otce dostal. Povolává tedy na pomoc laiky – obláty. Modlitbou a osobním příkladem vede obláty k práci pro Boha a své bližní. Hofbauerovi obláti byli v pravém slova smyslu apoštolové – laici, rybáři lidí. „*Stát se svatým – být apoštolem, ke Kristu a k lidem! Do tohoto pole působnosti zařadil Hofbauer své obláty.*“¹¹⁷ V nejhlubším josefinismu nabádal k svědectví života. Jeho obláti navštěvovali rodiny a tam vedli debaty o víře a náboženství. Šířili náboženskou literaturu a dobré knihy. „*I v tomto Hofbauer předešel svou dobu. Pro širokou veřejnost založil ve Vídni knihovnu, kde si mohli zájemci půjčovat náboženskou literaturu. Také to bylo v jeho době revoluční, neboť jak v baroku, tak i v osvícenské éře neviděla státní ani církevní moc ráda, když laikové se zabývali náboženskou problematikou, studovali ji a hloubali o ní.*“¹¹⁸

Dbal na soustavné vzdělávání a začal u těch nejmenších. Založil, na svou dobu něco nevídaného, školu pro ty nejchudší. Dal chlapcům i děvčatům to, co sám s velkými obtížemi získával – vzdělání v mateřském jazyce a poskytoval dokonce i výuku latiny. Latina (jazyk vzdělanců) pro nejchudší – to byla revoluce!

Také ve své domovské řeholi částečně předbíhá dobu. Nebylo zvykem, aby představený kláštera pracoval spolu s bratry. „*Musil to být muž prakticky založený, který se jako kněz a generální vikář nestyděl starat o kuchyni a pracovat venku na poli.*“¹¹⁹ Když byl klášter plný sirotků (ve Varšavě), klidně se zapojil do běžných prací – vlastníma rukama zbavoval děti cizopasného hmyzu, umýval je a krmil. Po zbytek života vzpomíná na tu dobu s úsměvem a vypráví: „*To bylo moje pěkné zaměstnání!*“¹²⁰

V nelehké době osvícenství, kdy celá řada lidí (včetně kněží) se stávala vlašnou či dokonce zapomněla na pravdy víry, byl Klement M. Hofbauer „mužem víry a modlitby“ v pravém smyslu těchto slov. „*Právě rozhodnost jeho skálopevné víry působila mocně na všechny. Svědek při procesu svatořečení to všechno shrnul v jedinou větu: «Jeho víra byla živoucí, všechno vztahoval na Boha.»*“¹²¹

Nikdy nepochopil, jak mohou lidé žít bez víry. Známý je jeho výrok: „Co všechno musí nevěřící věřit, aby mohl být nevěřící.“ Myslím, že tak jako v osvícenství, tak i dnes

¹¹⁷ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 55.

¹¹⁸ MALÝ, R. *Klement Maria Hofbauer svědek víry v osvícenské éře*. Strojopis, vydáno jako samizdat, EX 1989, s. 33.

¹¹⁹ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 144.

¹²⁰ Tamtéž, s. 47.

¹²¹ Tamtéž, s. 147.

(v dnešním „ateistickém“ světě) jsou doslova nadčasové jeho úvahy: „*Mínil, že člověk je stvořen tak pro Boha, že pravděpodobně ani nemůže existovat opravdový ateista.*“¹²²

Při nejmenším nezvyklý, ale zcela jistě předbíhající svou dobu, byl zájem P. Hofbauera o lidi, kteří sešli z cesty, spodinu lidské společnosti – o prostitutky. „*Ve městě, obsazeném cizím vojskem, sotva se najde ulice, kde by nebyl nevěstinec, píše z Varšavy Hofbauer.*“¹²³ Reagoval okamžitě, jak bylo jeho zvykem a založil rodinnou školu pro ohrožené a zanedbané dívky (podrobněji viz kapitola o soustavném vzdělávání). Bez náznaku pohrdání snažil se vymanit ženy ze začarovaného kruhu. Jakmile se mu to povedlo a ženy se dokázaly uživit jinak, než prodáváním svého vlastního těla; jakmile zachránil tělo, začal zachraňovat duši. Bral vážně každého jednotlivého člověka a s láskou jej provázel.

5.4 Možné vnímání světce dnešními dětmi

Nyní půjde o vnímání tohoto světce dětmi na II. stupni ZŠ v rámci Školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP).

ŠVP je součástí Národního programu vzdělávání a vychází z Rámcových vzdělávacích programů (dále jen RVP). Zatímco Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek, pak RVP vymezují jednotlivé jeho etapy - předškolní, základní a střední vzdělávání. RVP vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. Vše je nastaveno tak, že se člověk prakticky celý život učí. Vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků. RVP je otevřený dokument, který bude v určitých časových etapách inovován podle měnících se potřeb společnosti, zkušeností učitelů se ŠVP i podle měnících se potřeb a zájmů žáků.¹²⁴ V rámci ŠVP můžeme seznámit děti se sv. Klementem Maria Hofbauerem v nepovinném předmětu Římskokatolické náboženství, případně jen Katolické náboženství (dále jen Náboženství). Cílem tohoto předmětu je podpořit výchovně vzdělávací cíle jednotlivých škol, kde výuka Náboženství probíhá.

¹²² HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 146.

¹²³ Tamtéž, s. 45.

¹²⁴ Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>.

Příslušnost vyučovacích předmětů ŠVP ke vzdělávacím oblastem dle RVP je uvedena v následující tabulce:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty
Jazyky Jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk
	Cizí jazyky	Cizí jazyky dle možností školy
Matematika a její aplikace		Matematika
Informační a komunikační technologie		Informatika
Člověk, jeho svět a společnost		Dějepis
		Občanská výchova
		Náboženství
		Člověk a svět
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika
	Chemie	Chemie
	Přírodopis	Biologie
	Zeměpis	Zeměpis
Umění a kultura		Hudební výchova
		Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova
	Výchova ke zdraví	Rodinná a etická výchova

Vypracováno dle ZŠ sv. Voršily v Praze

Vyučující Náboženství se snaží zprostředkovat žákům základní znalosti o křesťanském náboženství. Předmět je vyučován ve všech ročnících s dotací 1 hodina týdně. Děti se učí vnímat podstatu a projevy náboženství, s přibývajícimi znalostmi se buduje syntéza obsahu víry a kultury. Děti jsou vedeny k respektu a nekonfliktnímu soužití se spolužáky (a vůbec lidmi) jiného vyznání, k překonávání předsudků a respektu k odlišnosti druhých. Žáci si postupně utváří svůj vlastní postoj k víře a náboženství.¹²⁵

¹²⁵ Srov. Náboženský rozměr výchovy v katolické škole, toto přebírá Direktorium pro katechezi.

Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky jsou specifikovány v ročních tematických plánech. Učivo obohacené o příklady ze života našeho světce můžeme začlenit například do následujících výstupů (v ročnících II. stupně ZŠ):

Výstupy	Učivo	Prolínání s předměty
Příklady českých světců, srovnání jejich doby s dnešní	Křesťanství u nás	Dějepis Zeměpis
Svátosti, základní podstata, způsob udílení svátostí a jejich význam pro život křesťanů	Milost ve svátostech	Člověk a svět
Popis člověka na základě textu Písma jako Boží obraz	Jsme Božím obrazem - Dívám se na sebe	Člověk a svět
Vysvětlení pojmů: - Podobenství - Boží království - Horské kázání	Pohled na bližního - Život Ježíšův - Životy světců	Dějepis Rodinná a etická výchova
Pojmy: světec, nesmrtelná duše v člověku, poslední věci člověka	Žít s Bohem také znamená jednou s ním kralovat - Svatí mají zvlášť dobré oči	Rodinná a etická výchova
Náboženský rozměr člověka, význam modlitby v životě křesťana	Modlitba v životě křesťana - Modlitba - Druhy a způsoby modlitby	Český jazyk Cizí jazyky
Podstata svátosti kněžství a jeho význam; podstata, význam a hodnota manželství	Svátosti pro službu společenství - Svátost kněžství - Svátost manželství	Dějepis Rodinná a etická výchova
Význam svatých pro katolickou tradici	Liturgický rok - Triduum - Oslavy svatých	Občanská výchova
Křesťanské pojetí člověka a zkušenost vlastní identity Obsah pojmu svoboda a odpovědnost za jednání, svědomí, ctnost a hřích	Být člověkem, povolání člověka, život v Duchu svatém - Křesťanské pojetí člověka - Lidská svoboda a odpovědnost - Svědomí, mravnost lidských skutků	Rodinná a etická výchova Občanská výchova Člověk a svět
Základní pravidla a dokumenty sociálního učení církve (popis a obsah)	Člověk žije ve společenství - Jedinec, rodina, společnost - Společenský život - Sociální spravedlnost	Taktéž
Církev jako nositelka mravních norem Desatero jako svobodné rozhodnutí pro život (vyhledávání v Písmu)	Desatero – Boží zákony pro dnešní dobu - Křesťanská svatost - Význam Desatera	Taktéž

Vypracováno dle ZŠ sv. Voršily v Praze

Podle potřeby můžeme do výuky zařadit tematické vycházky, návštěvy kostelů, muzeí či výstav. Chceme-li přiblížit život světce dnešním mladým lidem, pak je jistě vhodné zařadit besedu s členem řádu redemptoristů, tak jak byl i K. M. Hofbauer.

Na prolínání předmětů vidíme úzkou spojitost předmětu Náboženství s životem dětí v ostatních předmětech.

Nyní již podrobněji k některým tématům:

Žáci se kriticky dívají sami na sebe a na konci tematického úseku „Dívám se na sebe“, jsou již schopni vysvětlit, proč opravdová cena člověka nestojí na jeho výkonnosti (výkonech), ale je dána Boží láskou bez jakýchkoliv podmínek. Uvědomují si lásku a hodnotí ji. Zařazením postavy a díla sv. Klementa M. Hofbauera do tohoto tematického celku můžeme pomoci na cestě poznání vlastní identity a přijetí sebe sama. Většinou si děti nepřinášejí z rodin pozitivní vzory.¹²⁶ Také sv. Klement Maria Hofbauer musel nejdříve v Boží lásce poznat sám sebe, své schopnosti a dary, aby mohl zjistit svou připravenost pomáhat ostatním – trpícím, chudým, nemocným, všem bez rozdílu.

„Klement Hofbauer není světec podle nějakého klišé. Byl a zůstal lidský, od přirozenosti impulzivní, «takže často jednal ukvapeně a mluvil nevládně». Věděl o svých slabostech a neomlouval je. Rázně s dávkou sebeironie doznal: «Ano, bohužel, je to má chyba. Ale děkuji za ni Pánu Bohu. Nutí mě to být pokorný a chrání mě před pýchou. Kdybych tuto chybu neměl, měl bych pokušení líbat si svou vlastní ruku a mít respekt sám před sebou». Do této poněkud hrubé skořápky vložil Bůh široké srdce. Chudí a maličcí, přehlížení a zoufalci našli v něm nezištného přítele.“¹²⁷

Častým námětem hodin náboženství je náš vztah k druhým lidem K. M. Hofbauer stál lidem opravdu blízko. Měl sice vznětlivou povahu („hofbauerovskou prudkost“), ale pod touto slupkou se skrývalo srdce plné lásky a porozumění pro druhé. Přemýšlel o druhých lidech, co potřebují, co prožívají, z čeho se radují nebo co je trápí. Tento napohled „tvrdý“ člověk měl zlaté srdce a dokázal druhým pomáhat až do vlastního vysílení. *„Klement si byl dobře vědom, že skutečná péče o člověka musí být soustavná, nikoli nárazová, a musí se týkat celého života člověka.“¹²⁸*

¹²⁶ Srov. Katolická škola na prahu III. tisíciletí.

¹²⁷ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 6.

¹²⁸ BENEŠ, P. *Dal duchu doby lepší směr*. Amen, 2000, č. 5.

Když působil ve Varšavě, byly v okolí sv. Bennona stovky zanedbaných dětí, sirotci a mladá děvčata, která se živila svým tělem. Všem těmto lidem chyběla naděje, že zase bude jejich život „normální“, že se zapojí do společnosti a postaví se na vlastní nohy. Během dvaceti let vybudovali redemptoristé školy pro chudé, rodinnou a učňovskou školu, také sirotčinec. Bratři se v čele s Klementem starali o zapojení těchto lidí do společnosti. *„Vše, co zatím Klement prožil – vlastní dětství, tvrdá práce, chudoba, setkání s Bohem v samotě, hluboce prožívaný dar kněžství i síla řeholní komunity – tu mohlo vydat své ovoce. ... Cesta ke svatosti pro něj nebyla jednoduchá, kromě všech vnějších ústrků těžce nesl i svou vlastní příliš vznětlivou povahu. Přijímat prohry s vyrovnaností ho stálo mnoho bolesti a sebezapírání. Když svým blízkým často říkal, že «nejlepší prostředek, jak se stát svatým, je ponořit se do Boží vůle jako kámen do moře a dát sebou smýkat a házet podle její libosti jako míč», měl to sám do dna prožít.“*¹²⁹ Na příkladu K. M. Hofbauera můžeme ukázat nesmírnou Boží lásku, která jediná jej dokázala odrazit ode dna neúspěchů a proher.

„Pohled na bližního: charita znamená láska“ je tématem dalšího úseku osnov. Žáci již nemohou posuzovat ostatní jen z hlediska jejich kladných vlastností, ale zejména z pohledu jejich potřeb. Na konci tohoto vyučovacího úseku by nemělo žákům činit problém vyjmenovat konkrétní organizace, které se organizovanou pomocí zabývají a popsat zevrubně náplň jejich činnosti.

Ukážeme na příkladech tří organizací jejich působení v celé České republice, ale i ve světě. Je to Charita ČR, která praktikuje křesťanské principy, ve svých klientech vidí trpící bratry a sestry.

Charita pomáhá potřebným lidem k návratu do běžného života empatickým přístupem a profesionální pomocí. Svým klientům nabízí sociální a zdravotní služby a dále ostatní služby sociálního a zdravotního charakteru. Patří sem:

- 1) Sociální poradenství, kdy jsou klientům poskytovány potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace.
- 2) Služby sociální péče, kam patří osobní asistence, ošetrovatelská péče, pečovatelská služba, stacionáře, domovy pro seniory, řeholnice a duchovní, chráněná bydlení a další.
- 3) Služby sociální prevence, kdy napomáhá zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, sociálně znevýhodňující prostředí a životní návyky. Jedná se o azylové domy, domy na půl cesty, nízkoprahová zařízení, noclehárny, terapeutické dílny, terénní programy a další.

¹²⁹ BENEŠ, P. *Dal duchu doby lepší směr*. Amen, 2000, č. 5.

4) Hospice, charitní služby, humanitární pomoc a pomoc cizincům v nouzi.

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách www.charita.cz.

Další organizací, se kterou žáky seznámíme, je ADRA. ADRA je mezinárodní humanitární organizace, která poskytuje pomoc lidem v nouzi. Byla založena ve Spojených státech amerických a nyní působí ve více jak 125 zemích světa. U nás působí od roku 1992, jako nadace a od roku 1994 jako občanské sdružení. Úkolem sdružení je poskytovat humanitární, sociální a rozvojovou pomoc nejen doma, ale i v zahraničí.

ADRA pomáhá jak při mimořádných událostech (živelné pohromy, válečné konflikty apod.), tak při realizaci dlouhodobých rozvojových projektů (podpora vzdělání, zaměstnanosti atd.). Jejím základním posláním je pomoci lidem v nouzi tak, aby byli schopni převzít kontrolu nad svými vlastními životy a mohli co nejlépe využívat ty zdroje, které mají k dispozici. ADRA ČR usiluje o zvyšování úrovně života a zdraví obyvatel České republiky, rozvojových zemí a všech lidí, kteří její pomoc potřebují. A to bez rozdílu rasy, pohlaví, vyznání nebo náboženského přesvědčení. V České republice vede vzdělávací programy „Projekt není problém“ (určen pracovníkům neziskových organizací) a „PRVák“, jehož cílem je zvýšit informovanost dětí a mládeže o problematice rozvojových zemí a rozvojové spolupráce. ADRA spravuje rovněž několik dobrovolnických center, dva azylové domy, psychosociální intervenční tým a každoročně uděluje cenu Michala Velíška určenou těm, kdo nezištně poskytují pomoc občanům nacházejícím se v přímém ohrožení.¹³⁰

Od roku 1992 u nás dále působí společnost Člověk v tísni, která byla původně nadací Lidových novin a od roku 1999 je obecně prospěšnou společností. Vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat v krizových oblastech a podporovat dodržování lidských práv ve světě. Její činnost je rozdělena do několika sekcí:

- a) Sekce humanitární a rozvojové pomoci
- b) Sekce podpory lidských práv a demokracie
- c) Programy sociální integrace
- d) Informační a vzdělávací projekty

¹³⁰ Dostupné z: [http:// www.adra.cz](http://www.adra.cz)

Společnost Člověk v tísní realizuje humanitární pomoc, dlouhodobé rozvojové projekty a podporuje snahy o demokratizaci a dodržování lidských práv. Také usiluje o zvýšení informovanosti české veřejnosti o situaci v zemích postižených válkami či totalitním režimem a o globálních problémech současného světa. Proto úzce spolupracuje s českými médii a od roku 1999 pořádá každoročně mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět.¹³¹

V této části výuky by jistě nebylo na škodu spojit výuku Náboženství s výukou Osobnostní a sociální výchovy (vzhledem k vyučovací hodině za týden) a pozvat pracovníka z některé výše uvedené organizace. Vyprávění odborníka a film či diapozitivы pomohou dětem lépe pochopit humanitární pomoc a solidaritu k druhým lidem.

Většina výše jmenovaných aktivit připomíná až nápadně celoživotní práci K. M. Hofbauera. Také on přistupoval k lidem jako ke svým bratrům a sestrám. Pomáhal všem bez rozdílu, ať už radou, přístřeším nebo hmotnou pomocí. Není vůbec těžké si Klementa M. Hofbauera představit v dnešní době. Dokázal jít houževnatě za svým cílem a dnes by k tomu využíval technické prostředky současnosti. Určitě by stál u zrodu nějaké pečovatelské služby nebo azylového domu či snad hospice.¹³² Z ničeho budoval sirotčince a dnes by jistě vedl nějaký dětský domov. Je lehké popustit uzdu své fantazie a vidět malé pekařství, jako chráněnou či terapeutickou dílnu, kde by se chlapci i děvčata věnovali onomu „vůni prosycenému řemeslu“, kterým začala i Hofbauerova pouť ke kněžství.

Tak jako výše jmenované organizace mají mezinárodní působení, tak i K. M. Hofbauer působil mezinárodně. Z rodné Moravy odchází několikrát do Věčného města, pak dvacet let působí ve Varšavě a nakonec dovrší své putování ve Vídni. Všude pomáhal a nebyl na to sám: jeho bratři již dávno nebyli „pouze“ misionáři, ale po vzoru svého generálního vikáře, se stali učiteli, vychovateli, pečovateli, ... atd.; byli službou druhým, jak vnímali potřeby ostatních. Redemptoristé se nestarali pouze o tělesnou pohodu svých svěřenců nebo těch, kterým pomáhali, ale i o duchovní rozměr každého člověka.

¹³¹ Internetové stránky www.clovekvtisni.cz

¹³² Při svém pobytu ve Varšavě stál K. M. Hofbauer u zrodu dvou hospiců, Lukowka a Radzimin, založených v blízkosti Varšavy – viz poznámky k III. kapitole knihy *Svatý Klement Maria Hofbauer* od J. Heinzmanna.

„Tím, že byl Klement schopen rozdělovat kompetence a vést druhé k převzetí iniciativy, vychovával skutečně dospělé věřící, kteří byli na svých místech horlivými apoštoly. Mezi tím, co se dělo v kostele a všedním životem byla úzká souvislost.“¹³³ Žáci v tomto věku jsou velmi citliví a vnímaví, sami již mají zkušenost, že k životu nestačí jen hmotné potřeby a fyzická pohoda. Všichni máme potřebu být milováni a většina z nás má také schopnost dávat lásku druhým.

Další úsek osnov je – „Svatí mají zvlášť dobré oči“. Na konci tohoto vzdělávacího úseku mají žáci reprodukovat získané informace o životě světce (světců) a aplikovat jejich pohled na lidskou bídu ve svém okolí a ve světě. S životem sv. Klementa M. Hofbauera můžeme žáky seznámit vyprávěním nebo krátkým filmem o jeho životě. „Dobré oči“ měl náš světec již jako dítě, když musel po smrti otce předčasně dospět.

Jako pekařský učeň roznášel světec čerstvé pečivo. Takto jej možná žáci již znají z jednoho zastavení naučné stezky sv. Klementa M. Hofbauera, kde je socha pekařského učně s nůši čerstvého pečiva a malým chlapcem. Socha stojí u muzea světce v Louce (dnes součást Znojma) a její replika před kostelem Nanebevzetí Panny Marie v Tasovicích. Celý příběh o roznášece pečiva s malým mistrovým chlapcem na ramenou (Kryštof) vypovídá o velké Hofbauerově síle, ale také o jeho lásce k dětem.

Světec jako poutník a posléze poustevník zaujme žáky nejen „narovnáním obrazu“ o životě poustevníků. Zřejmě si žáci vybaví poustevníky z pohádek¹³⁵, ale určitě nevědí, že poustevník byl v dobách našeho světce „pracující“ s mnoha povinnostmi (viz kapitola 3. 2).

V těch dobách hledal K. M. Hofbauer sám sebe, chtěl se stát knězem, ale neměl dostatek prostředků na studia. Žáci sedmých tříd stojí také na začátku hledání sebe sama, i oni se trápí otázkou kam dál, co budou v životě dělat. Světcovo tápání je jim blízké – rozumí mu. Na světcově příkladu si mohou děti porovnat světcovu touhu po vzdělání a jejich přístup ke škole. Ani v premonstrátském klášteře v Louce u Znojma nemůže náš světec dokončit vzdělání a nový neklid jej žene znovu na cesty. Vyhledá přítele Kunzmannu a putují společně opět do Říma. Cestou sejdou do Tivoli, stávají se opět poustevníky a od místního biskupa (později papeže Pia VII.) přijímají nejen poustevnické hábity, ale také nová jména. Žáci mají další pomůcku k zapamatování: z Jana (Johanna) je Klement.

¹³³ BENEŠ, P. *Dal duchu doby lepší směr*. Amen č.5, 2000.

¹³⁴ PÍŤHA, P. *Čechy a jejich svatí*. Praha: Aved, 1992, s. 143.

¹³⁵ Srov. pohádka *Hrátky s čertem* – František Smolík jako otec Školastykus.

Nedlouho poté přidal k jménu i ženské jméno Maria. Tohle dívčí jméno ve jménu svěťce mužského pohlaví je žákům přinejmenším podivné, nyní máme možnost tuto „záhadu“ objasnit. Klement Maria Hofbauer měl nejen velkou úctu k Panně Marii, ale celoživotním vzorem mu byl i zakladatel řádu redemptoristů Alfons z Liguori, který měl také druhé křestní jméno Maria.

V cestě za kněžstvím jsou jistě důležité sestry von Maul, které uhradily většinu nákladů Klementových studií (celý příběh viz kapitola 4. 1). Studijní léta byla pro něj hledáním správného názoru, ne vždy se svými osvěceny profesory souhlasil. Od dob studií se traduje také jeho přátelství s Tadeášem Hüblem, s kterým vstoupil do Kongregace Nejsvětějšího vykupitele (kapitola 3. 3) Pojem přátelství je dětem a mládeži velmi blízký. Právě na druhém stupni ZŠ se utváří již pevná přátelství, ale děti mohou zároveň zakoušet první zklamání a pocity zrady. A zde můžeme dávat za vzor přátelství sv. K. M. Hofbauera a Tadeáše Hübla. Po násilné smrti svého nejlepšího přítele otce Hübla otec Hofbauer napsal: *„Stále se zapřísahám, že chci jen to, co chce Bůh, a přece si musím přiznat, že od jeho smrti jsem nezažil ani jedné šťastné hodiny.“*¹³⁶ I přes nesmírnou bolest a žal si K. M. Hofbauer dobře uvědomoval, že Bůh je člověku mnohem blíže než druhý člověk. Bůh je stále s námi, jako dobrý a věrný přítel. „Dobrý přítel je poklad“ – o tom se mohl otec Hofbauer několikrát v životě přesvědčit. *„Přátelství nám dává radost a dělá život krásnějším. ...Je dobré mít dobré přátele, ale je těžké být dobrým přítelem.“*¹³⁷ K. M. Hofbauer dokázal být dobrým přítelem, jak svým spolubratřím, tak nejnějším příteli svého života Ježíši Kristu.

Až po dlouhém roce od smrti přítele Hübla, se otec Hofbauer poněkud uklidnil, ale ještě stále jej přepadá smutek. *„Tak dovede trpět, kdo hluboce miloval. Taková přátelství a takové schopnosti cítit bolest nám činí svěťce sympatickými. Hofbauerův nářek nad mrtvým přítelem mně mimoděk připomíná velké přátelství, které kdysi pojilo Davida s Jonatánem. Po smrti svého přítele David pěl: «Stýská se mi po tobě, můj bratře Jonatáne, byls ke mně pln něhy, tvá láska ke mně byla podivuhodnější nad lásku žen. Tak padl bohatýr» (2Sam 1,26-27)“*¹³⁸ Žáci si pro lepší zapamatování mohou dokončení studia sv. K. M. Hofbauera a vstup k redemptoristům připomínat jeho celoživotním přátelstvím „na život a na smrt“ s otcem Hüblem.

¹³⁶ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 83.

¹³⁷ MUROŇOVÁ, E. *Společně objevujeme víru*. Brno: Kartuziánské vydavatelství a nakladatelství, 2005, s. 22.

¹³⁸ HEINZMANN, J. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím: edice Křesťanská akademie, 1989, s. 83.

Historikové redemptoristického řádu dokonce uvádějí: „že zakladatel řádu sv. Alfons, stařec téměř stoletý, uvítal zprávu o jejich vstupu do kongregace podobně jako Simeon narození Kristovo a označil prorocky jejich příchod za počátek světového rozšíření řádu.“¹³⁹

Ve světcově životě vidíme jeho neobyčejnou vytrvalost, s jakou šel za svým cílem – kněžstvím. Hofbauerova vytrvalost jde ruku v ruce s trpělivostí a nesmírnou pokorou. Až ve svých třiceti čtyřech letech byl vysvěcen na kněze. Vytrvalost se snoubí s trpělivostí a pokorou, které jakoby vymizely z dnešního slovníku a života vůbec. Dnešní mladé lidi obklopují do nekonečna volající reklamy, že vše, po čem touží, mohou mít hned. Čekání a pokora nejsou moderní, nejsou „in“.

Dvacetileté působení ve Varšavě a následné působení ve Vídni na sklonku života je pak skutečným dílem lásky. Na světcově práci (viz předchozí kapitoly) můžeme dětem ukázat solidaritu s člověkem trpícím jakoukoliv formou lidské bídy. Také dnes trápí lidi bída a člověk ji sám nepřemůže. Dětem můžeme na příkladech ukázat, že proti lidské bídě je třeba se spojit, přemýšlet a konat společně.

K. M. Hofbauer „bojoval s tříhlavou saní“ – všudypřítomnou bídou, zoufalstvím a morálním rozkladem. Byl opravdovým příkladem solidarity a pochopení k druhým lidem. Znovu opakujeme na příkladech jeho lásku k dětem – sirotci, chudí, prostitutky; touhu po společenství – bratři v klášteře a širší společenství všech věřících v kostele sv. Bennona. K práci organizačně – charitativní a pedagogické vedl soustavné misie. Kostel sv. Bennona byl stále plný lidí. Aby bylo možno pokrýt takové množství práce, bylo třeba dalších sil. Pomáhali další kněží a laičtí bratři – obláti. Obláti evangelizovali a pracovali na celé řadě charitativních úkolů. I laici – obláti mají dnes své pokračovatele, ať už to jsou různá modlitební společenství, jako např. společenství matek, otců, rodin nebo společenství modlitby sv. růžence a další; anebo přímo „pomocníci kněžím“. Právě dnes, více než kdykoliv před tím, jsou laičtí pomocníci v církvi zapotřebí.

Život ve farnostech si už nedokážeme představit bez lektorů, akolytů, pastoračních asistentů, katechetů a dalších. Nejvíce však Hofbauerův odkaz naplňují v současné Itálii, konkrétně v milánské diecézi, kde si dali za úkol oživit farnosti a přivést ke Kristu další duše. Jedná se o tak zvaný Systém farních buněk, ve smyslu výroku Karla Rahnera: „Církev budoucnosti bude tvořena zdola, skrze základní společenství.“

¹³⁹ PÍŤHA, P. *Čechy a jejich svatí*. Praha: Aved, 1992, s. 146.

Dvanáct laiků se schází pravidelně k modlitbám, diskusím a meditacím nad Písmem svatým. Po nějakém čase se rozdělí na šest a šest, tyto dvě skupinky musí doplnit své stavy do plného počtu (dvanácti), aby se mohly zase scházet k modlitbám, diskusím a rozjímání nad Božím Slovem. Původní myšlenka vytvářet živá křesťanská společenství přišla do Itálie právě od misionářů, kteří ji úspěšně zavedli již na dvou kontinentech – Americe a Asii.

Dětem bude pravděpodobně také nepochopitelné světcovo úsilí o zakládání nových řeholních domů na sever od Alp. Znovu a znovu je jeho dílo mařeno, ale on se jen tak nevzdává. Na příkladu K. M. Hofbauera můžeme dětem znovu ukázat nekonečnou trpělivost, vytrvalost, nehasnoucí naději a nezdolnou důvěru v Boha (častokrát neměl nic víc než modlitbu). „*Je významné pro poznání sv. Klementa, že přes všechny neúspěchy vytrval ve svém přesvědčení o správnosti nastoupené cesty.*“¹⁴⁰

Z posledního úseku světcova života můžeme žákům zdůraznit zdánlivě prosté věci, o kterých K. M. Hofbauer kázal: „*Mluvil o svědomí, o potřebě tázat se Boha v modlitbě na správnost svých životních kroků, o smíření.*“¹⁴¹ Žáci se mohou zamyslet, v kolika reklamách, časopisech a současných sdělovacích prostředcích je kladen důraz na svědomí či smíření, o Bohu nemluvě. Pokud se žáci s pojmy setkali, pak šlo určitě o svědomí jen špatné, bez zábran a smíření jedince se svou vlastní situací, nikoliv s druhým člověkem. Smíření, prosba za odpuštění, omluva – to se dnes již „nenosí“. Závěr Hofbauerova života si děti mohou lépe zapamatovat právě smířením (s druhými lidmi a Bohem) – zpovědí. „*Byl to zkušený zpovědník a jeho laskavé srdce ho vedlo k poznání toho hlavního, co kdo měl na mysli. Je možno vysvětlit jako velikou zkušenost, že jistému mladíkovi, který začal chodit do okruhu jeho mládeže, řekl poté, co mu ten ještě nevěřící mládenec ministroval: «Bože, jsi-li, dej, ať věřím».* To bylo přesně to, nač hoch celou mši myslil.“¹⁴²

V úseku osnov „U základů bratrské lásky“ mají žáci na konci dokázat vysvětlit křesťanský pohled na druhé a myšlenku, že Kristus je přítomný v každém z nás. Křesťanská motivace pomáhat bližním pramení právě z tohoto poznání. Žáci mají již dostatek informací ze života svatého Klementa a mohou sami na jeho příkladech bratrské lásky srovnávat s příkladem z evangelia podle Matouše (Mt 25, 31-40) a třeba známou blahoslavenou Matkou Terezou z Kalkaty.

¹⁴⁰ PÍŤHA, P. *Čechy a jejich svatí*. Praha: Aved, 1992, s. 150.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Tamtéž, s. 155.

Alfons z Liguori, velký Hofbauerův vzor, napsal: „Světcí jsou živé evangelium“. Ano, i na životě sv. K. M. Hofbauera můžeme jednotlivé tematické celky vzdělávacího programu propojit s evangeliem. Tím více právě tento úsek učiva. Tak jako Hofbauer i my máme v druhých vidět Krista a „pomáhat mu“.

Schopnost pomáhat druhým v praxi si mohou děti vyzkoušet v dalším vyučovacím úseku „Začínáme být aktivní“. Na konci tohoto úseku by měli mít žáci již praktickou zkušenost se společnou organizací práce pro trpící lidi a zakusit radost z takové práce pro druhé. Pro žáky by neměl být problém vysvětlit význam materiální pomoci, která je spojena s modlitbou za trpící.

Zde si mohou žáci „na vlastní kůži“ prožít to, co dělal Klement M. Hofbauer téměř denně. Tak jako on chodil od domu k domu a doslova žebrol pro své svěřence a spolubratry, mohou chodit i děti.

1) Ideální je v tomto případě Tříkrálová sbírka, která se v České republice uskutečňuje pravidelně od Nového roku do první třetiny měsíce ledna. V tomto případě je nutné se spojit s organizátorem sbírky v tom kterém místě (průkazy pro vedoucí skupinek) a po domluvě s dětmi (případně rodiči), nabídnout jejich pomoc. Klement M. Hofbauer nebyl vždy přijímán kladně, známá je příhoda s naplíním do tváře, ale nenechal se odradit. Vždy měl na paměti ty, pro které tuto cestu podstupoval. Také děti s pokladničkou Charity a prosbou o příspěvek „na dobrou věc“, nebudou vždy kladně přijaty. Žáci si znovu osvěží znalosti z úseku: charita znamená láska, a prožijí si jak vřelá přijetí („Už na vás netrpělivě čekám! To by mě moc mrzelo, kdybyste nepřišli!“), tak chladné odmítání („Nic vám nedám! S katolíky nemám dobrou zkušenost! Ať si na sebe každý vydělá sám! Všechno je to podvod!“). Přípravu na sbírku využije vyučující k opakování projektů, na které Charita, díky štědrosti lidí, přispívá; a žáky, kteří „půjdou do ulic“ poprvé, připraví na možné reakce lidí. Žáci, kteří se Tříkrálové sbírky již zúčastnili, jistě také rádi zavzpomínají a podělí se o zkušenosti z předchozích ročníků.

2) Jiným projektem pomoci může být tzv. Adopce na dálku. V tomto projektu nejde o adopci v pravém slova smyslu, ale o pomoc dětem a mládeži z chudých částí světa ke vzdělání. Tato podpora je obvykle poskytována po dobu školní docházky, nebo do zahájení výdělečné pracovní činnosti. Po vzoru sv. Klementa M. Hofbauera si děti uvědomují důležitost a nutnost vzdělání v dnešním světě.

Vyučující rozdělí žáky do několika skupinek, dle jejich schopností, ale dbá přitom pečlivě na to, aby pracovali skutečně všichni a každý se v tomto projektu „našel“. I P. Hofbauer měl

svoje pomocníky a každý z nich pomáhal ze všech sil. Žáci mohou za pomoci vyučujícího postupovat následovně:

- a) Žáci, kteří se umí dobře orientovat na internetu, vyhledají organizace, které se adopcí na dálku zabývají. Se svým pátráním seznámí ostatní. Vyučující dbá na to, aby organizace, kterou děti vyberou, byla věrohodná a měla za sebou již nějaké výsledky své práce.
- b) Jinou variantou při hledání organizace, zabývající se adopcí na dálku (dále jen adopcí), je „osobní doporučení“. Žáci možná znají někoho, kdo má již s adopcí zkušenost a je ochoten se o ni podělit. Osobní zkušenost sponzora je pro děti velice důležitá, mohou se sami zeptat na klady, ale i úskalí celého projektu. Čím bude mít třída více informací, tím snadněji se jí bude vybírat.
- c) Žáci mohou demokraticky a dle předpokládaných možností vybrat společnost, kterou osloví.
- d) Žáci si ze svého středu vyberou skupinku spolužáků (nejméně dva), kteří se nebojí vystupovat, mají dar řeči, předpoklady přesvědčit o projektu ostatní a umí dobře argumentovat. Také K. M. Hofbauer musel mít dar řeči a dostatek přesvědčovacích argumentů, když chodil prosit o dary „pro své děti a spolubratry“. Tito vybraní žáci půjdou jménem všech požádat vedení školy o souhlas s adopcí na dané škole.
- e) Opět se vyčlení další skupinka spolupracovníků. Tentokrát je třeba, aby to byli žáci s výtvarným nadáním a dobrým slohem. Je třeba připravit reklamní letáčky, z kterých se všichni dovědí potřebné informace – která organizace bude oslovena, v které zemi, městě žije dítě, které chceme adoptovat, kolik bude celá adopce stát ročně, apod. Letáčky budou současně žádostí o dar na vzdělání pro „spolužáka“ z jiné země, který si sám nemůže vzdělání zaplatit (respektive jeho rodiče).
- f) Další děti povedou „účetnictví“ celého projektu. Je třeba, aby to byli žáci pečliví se smyslem pro pořádek. Vzorem může být opět generální vikář Hofbauer, který musel vést velice pečlivé záznamy o hospodaření celého kláštera (např. ve Varšavě). S finanční situací seznamoval pravidelně svého nadřízeného v Římě a mnohdy to nebyla jednoduchá záležitost.
- g) Když je shromážděna celá potřebná částka na první rok adopce, může být kontaktována vybraná společnost, která se adopcí zabývá. Tuto část projektu obstará vyučující sám nebo zástupce vedení školy (člověk plnoletý).
- h) Jakmile je adopce vyjednána, může se celá skupina dětí (třída) rozdělit na několik skupinek. Skupinky se budou pravidelně střídat v korespondenci s tím, koho

adoptovaly. Sám sponzorovaný žák, na výzvu společnosti, pošle dětem dopis s osobní fotografií. Pokud se najde ve skupině dítě, které umí fotit, mohou žáci posílat nejen pravidelné dopisy, ale i fotografie ze svého života; ať již ve škole či doma. Žáci se takto procvičí v cizím jazyce a současně si udělají obrázek o životě jinde (třeba na druhém kontinentu). Tím dochází opět k propojení několika předmětů – cizího jazyka (povětšinou anglického), zeměpisu, osobnostní a sociální výchovy, výtvarné výchovy, pracovního vyučování, a možná i dalších.

- i) Poslední skupinkou spolupracovníků budou opět „experti“ na reklamu. Bude moc hezké a věřím, že to potěší i vedení školy, když žáci vytvoří škole reklamu. Například: „Do naší školy chodí žáci, kteří se nejen dobře učí, ale pomáhají s učením i kamarádovi z jiné části světa“ a k tomu mohou přidat malé vyprávění, jak to všechno začalo; a jak „byl u zrodu“ celého projektu sv. Klement Maria Hofbauer.

Žáci získávají vlastní zkušenosti s pomocí druhým lidem. Učí se vzájemně spolupracovat pro dobro druhého. Celý projekt je na několik let. Žáci, kteří odcházejí ze školy, mají za sebe najít náhradu v nižších ročnících – učí se získávat nové spolupracovníky. Uvědomí si, že vzdělávání není na mnoha místech světa takovou „samozřejmostí“, jako u nás. Také se naučí trpělivosti a vytrvalosti, vždyť celý projekt je na několik let a příprava na něj není dílem okamžiku. I přes mnohé těžkosti a možná i neshody (nemusí se vždycky všichni na všem shodnout), jsem přesvědčena, že společná pomoc druhému celou skupinu (třídu) stmelí a přinese dětem mnoho radosti.

Skutečně svatým je člověk, se kterým zakoušíme dobrotu, v jehož přítomnosti se cítíme dobře a cítíme něco také z dobroty Boží a k tomuto poznání by měly děti dospět – **svatým může být každý z nás.**

Život sv. Klementa Maria Hofbauera v datech

Datum/rok	Událost
26. 12. 1751	Narození a křest Jana Hofbauera, což není ovšem nikdo jiný než svatý Klement Maria Hofbauer (při křtu dostal jméno Jan)
26. 7. 1758	Umírá Klementův tatínek Pavel Hofbauer (Dvořák)
1758 - 1767	Klement chodil do školy a na faře se učil latinsky (právě v těchto letech se v Klementovi probudila touha po kněžství)
1767	Mladík Klement odchází do Znojma k pekařskému mistru Dobešovi do učení
1770	Jako mladý pekařský tovaryš odchází Klement do premonstrátského kláštera Louka u Znojma
1775	Klement opouští klášter a stává se poustevníkem a následně poutníkem
1775 - 1784	O těchto letech nemáme moc informací, dlouhou dobu žil jako poustevník a pak podnikal často namáhavé pouti – zvláště do Říma. Přechodně pracoval jako pekař ve Vídni a zoufale se pokoušel dokončit studia.
1780	Klement studoval ve Vídni katechetiku (jako poustevník vyučoval náboženství)
1783	Od biskupa v Tivoli (pozdější papež Pius VII.) dostává jméno KLEMENT
1783 - 1784	V těchto letech uzavírá vřelé přátelství s otcem Diessbachem, které končí až Diessbachovou násilnou smrtí (1798). Znovu pokračuje ve studiu k duchovnímu povolání a poznává dalšího přítele na život a na smrt Tadeáše Hübla.
24. 10. 1784	Začíná pro Klementa s Tadeášem Hüblem noviciát v kongregaci nejsvětějšího Vykupitele (redemptoristé – misionáři Vykupitelovi).
19. 3. 1785	Jako první neitalský redemptorista složil Klement spolu s Tadeášem řeholní sliby.
29. 3. 1785	Ve svých 34 letech je Klement vysvěcen na kněze
3. 6. 1785	Umírá Klementova maminka Marie, rozená Steer.
1785	V říjnu tohoto roku odchází oba novokněží Hofbauer a Hübl na sever od Alp zakládat nové kláštery. Cestou potkávají dávného Klementova spolupoutníka a spolupoustevníka Emanuela Kunzmann a ten putuje dále s nimi.
1787	V únoru přichází bratři do polského hlavního města.

1787 - 1808	Redemptoristé (bennonité) působí ve Varšavě
1788	Uvádí o. Hofbauer „do zkušební doby“ laiky – Obláty .
31. 5. 1788	o. Hofbauer je ustanoven generálním vikářem a až do své smrti řídí větev redemptoristů severně od Alp.
1795 - 1807	Generální vikář o. Hofbauer udělá řadu pokusů o založení dalších klášterů na sever od Alp, ani jeden se však nezdaří.
29. 7. 1804	Papež Pius VII. Schválil laickou společnost (Obláti) a její stanovy (po téměř dvacetileté zkušební době předložil o. Hofbauer stanovy oblátů ke schválení papeži).
4. 7. 1807	V Hofbauerově náručí umírá jeho největší přítel o. Tadeáš Hübl teprve sedmačtyřicetiletý. Ze smrti svého nejdůvěrnějšího přítele se o. Hofbauer jen těžce zotavuje.
20. 6. 1808	Redemptoristé opouští sv. Bennona, jsou vyhnáni Napoleonem z Varšavy. Několik týdnů jsou drženi v pevnosti Küstrin nad Odrou.
1808	V září tohoto roku dorazil o. Hofbauer zcela vyčerpan do Vídně.
1809 - 1813	V těchto letech je o. Hofbauer pomocným knězem v kostele minoritů.
1813 - 1820	o. Hofbauer se stává zpovědníkem a správcem kostela sv. Voršily.
1810	Dřívější nepřítel bennonitů Zachariáš Werner se stává katolíkem. Jeho obrácení budí velký obdiv, je totiž znám pro svůj lehký způsob života.
1814	Zachariáš Werner je vysvěcen na kněze. Dřívější nepřátelství se mění v přátelství a hlubokou oddanost k P. Hofbauerovi.
1819	Na jaře o. Hofbauer těžce onemocněl, ale v létě se zotavil.
1820	V únoru ošetřuje otce Starka a je znovu těžce nemocný.
5. 3. 1820	O třetí postní neděli měl otec Hofbauer v kostele sv. Voršily své poslední kázání. Sestry zpovídaly ve stoje, už nemohl ani sedět.
9. 3. 1820	Otec Hofbauer slouží zádušní bohoslužby za hraběnkou Jablonovskou (velkou dobrodinku bennonitů ve Varšavě).
15. 3. 1820	Klement Maria Hofbauer umírá v pravé poledne při modlitbě Anděl Páně.

Závěr

„Každý obraz něco odkrývá a zároveň něco příkrývá. Bůh je vždy něco zcela jiného, je nevystihlý, věčný. Snad jsou světcí právě proto lidé nadčasoví, kteří nejsou vázáni ani na určitou krajinu, ani na určité století. Jejich poselství pokračuje po jejich smrti dále do budoucnosti. Proto každá generace musí znovu odhalit, zda tento světec jako vzor má co říci v jejím dějinném údobí.“

Josef Heinzmann

Tato práce měla přispět k hlubšímu poznání sv. Klementa Maria Hofbauera. Měla přiblížit osobnost a dílo světce dětem ve výuce náboženství na II. stupni ZŠ. Současně měla přispět k ulehčení práce všem, kteří vyučují předmět Náboženství.

Po počáteční neznalosti jsem dospěla k závěru, že sv. K. M. Hofbauer není neznámý světec, jen se na něj obecně méně pamatuje. Raději při výuce „saháme“ po známějších „zahraničních“ světcích než po našem rodákově.

Sv. Klement byl mužem hluboké víry a soustředěné modlitby. Víry, o které dnes říkáme, že zažívá krizi a modlitby, na kterou máme málo času. Byl mužem přátelské lásky a až dětinské naděje. Přátelství se dnes často zaměňuje za milostný vztah, a protože zapomínáme na naději, více podléháme strachu a depresi.

Děti, které navštěvují výuku Náboženství, nemusí být vždy z věřících rodin. Nemusí také vyrůstat v úplných rodinách a už v dětství mohou nést svůj malý kříž, takže víra, naděje a láska nemusí být samozřejmostí v jejich životě. Jsou však hodnoty ze světcova života, které zasáhnou určitě všechny, a které nám dopomohou zasadit v dětech oddenek víry, vzbudit naději, obnovit lásku a především získat důvěru k lidem a Bohu.

V první řadě vytrvalost, která našeho světce nikdy neopustila. V prvním období svého života jde vytrvale za Božím voláním – jde vytrvale ke kněžství; a v druhé polovině života vytrvale naplňuje skrze evangelium poslání své kongregace – soustavné misie a její rozšíření na sever od Alp. Vytrvalost se dnes příliš „nenosí“. Dnes je moderní rychlost a okamžitý účinek. Děti se musí vytrvalosti učit, je to „běh na dlouhou trať“ a Klement Maria Hofbauer je tím nejlepším vzorem vytrvalostního běžce.

Další vlastnost, která děti jistě osloví, je Hofbauerova snaha zapojit do jakékoliv činnosti laiky. I děti rády pomáhají, cítí důležitost své vlastní osoby a potřebnost práce, kterou odvádějí. Děti na II. stupni ZŠ již dokáží sami organizovat svoji činnost, práci pro druhé,

dokáží již koordinovat svou spolupráci a tím vytváří ze třídy skutečný tým. V této vzájemné spolupráci pro někoho, kdo potřebuje pomoc, vznikají také hluboká přátelství a děti zažívají na vlastní kůži skutečnost, že láska, kterou dáváme, může být víc, než ta, kterou dostáváme. V práci jsem se snažila načrtnout v hrubých rysech takový projekt pomoci potřebným – tzv. adopci na dálku, organizovanou dětmi pod vedením vyučujícího. Mnohé děti mají již osobní zkušenost s Tříkrálovou sbírkou, při které si na vlastní kůži vyzkoušely nelehkost tohoto úkolu.

Dalším výchovným momentem je uvědomění si, že vzdělání nebylo a na mnoha místech světa stále není samozřejmostí. Dětem se často do školy nechce a zvláště starší žáci mají tendenci hledat záminky, proč do školy nejít. Klement Maria Hofbauer dbal na dobré vzdělání svých spolubratrů, ale také na vzdělávání těch nejchudších. Vždyť on sám měl problém se studiem (neměl dostatek finančních prostředků), ale svou houževnatostí, vytrvalostí, pílí a za pomoci dobrých lidí studium nakonec zdárně dokončil. V tom všem může být vzorem dnešním mladým lidem, ale určitě i nám starším.

V době, kdy sv. Klement Maria Hofbauer žil, byla řada věcí jinak, a proto je vlastní hodnocení celého světcova života velice těžké. Moje práce není přesným světcovým životopisem, nejsem životopisec ani historik. Pozemský život končí smrtí, ale mnozí mrtví jakoby dál utvářeli život a ovlivňovali ho. Josef Heinzmann napsal: „Ovoce jeho opravdu apoštolského života mezi námi budou sklízet ti, co přijdou po nás“. Věřím, že právě tento výrok se týká celoživotní Hofbauerovi snahy o stmelení Církve a dnes je aktuální více než kdy před tím.

Po celou dobu, kdy jsem pracovala na diplomové práci, jsem se snažila chodit ve světcových stopách. Jsou to vlastně šlépěje Pána Ježíše, protože sv. Klement Maria Hofbauer věrně následoval Krista a v každém svém bližním Krista viděl.

Snad se mi jej podařilo aspoň částečně následovat a především přiblížit jej jako světce z masa a kostí. Světce, který pokorně a s vytrvalostí nesl svůj kříž, a přitom stále sloužil svým bližním. **Vždyť křesťanství to je na prvním místě láska.**

Résumé

Diplomová práce si kladla za cíl přiblížit život a dílo sv. K. M. Hofbauera ve výuce předmětu Náboženství na II. stupni ZŠ. Vedle nástinu světcova pohnutého života jsem se snažila objasnit pojem svatost a svatý. Ukázat na světcově životě soustavnou evangelizaci v praxi a jeden neobyčejný lidský život dle křesťanských zásad. Věřím, že moje diplomová práce může pomoci jak dětem, tak vyučujícím ve výše uvedeném předmětu. Současně jsem si plně vědoma, že práce není stoprocentním návodem, jak začlenit světce do výuky. Je zde stále dost místa pro hlubší poznávání sv. K. M. Hofbauera a samozřejmě i ostatních svatých a světic.

Summary

The thesis was aimed at exploring the life and work of St. K. M. Hofbauer in the Religion courses taught on second-degree of the primary school. In addition to the outline of the thrilling life of the saint, I tried to explain the meaning of the term holiness and holy. The effort made to demonstrate to demonstrate the systematic practice of evangelism on the saint's life and to describe an extraordinary human life according to Christian principles. I believe that my thesis may help both children and teachers in lessons of the above mentioned course. At the same time I am fully aware that the thesis is not comprehensive instructions on how to integrate the teaching about saints into the education. There is still plenty of room for a deeper understanding of St. K. M. Hofbauer and of course the other saints.

Seznam pramenů a literatury

a) Seznam pramenů

ANON.: *Svatý Klement Maria Hofbauer Hlučín ve Slezsku, Exerciční dům 1933* (Typia Mor. Ostrava). 32 s. („Životem“Úvahy náboženské, výchovné a sociální, roč. VIII., 188, č. 20)

BLAŤÁK, František. *Sv. Klement Maria Hofbauer, kněz Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele: krátký životopis*. 2. vyd. Praha, Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba 1909. 62 s.

DUDEL, Ervin. *Klement Maria Hofbauer*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2001. 247 s., ISBN 80-7192-282-X

HEINZMANN, Josef. *Svatý Klement Maria Hofbauer*. Řím, Křesťanská akademie 1989. 172 s.

HÜNERMANN, Wilhelm. *Pekařský učedník ze Znojma*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2008. 207 s., ISBN 978-80-7195-239-8

POHANKA, Josef. *Český patron sv. Klement Maria Hofbauer*. Vlastivědný věstník, 2003. 3 s.

PURM, Augustin. *Putování za hlasem Božím – sv. Klement Maria Hofbauer*. Praha, Česká katolická charita 1989. 62 s.

Svatý Klement Maria Hofbauer. Řím, Křesťanská akademie 1989.

THEOFIL, František. *Sv. Klement Hofbauer apoštol Vídně (Wien)*. 1. vyd. Olomouc, Krystal 1941. 52 s.

TRÁVNÍČEK, Mojmír. *Znamení životopis světce*. Katolický týdeník. 2002. Roč. 13, č. 47. 8 s.

ŽÁČEK, Jan. *Vyjdi na cesty a k plotům*. Rosice u Brna, Gloria 2002. 230 s. ISBN 80-86200-75-2

b) Seznam ostatní použité literatury

BĚLINA, Pavel a kol. *Dějiny zemí Koruny české II*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha, Paseka 1993. 328 s. ISBN 80-85192-61-6

BĚLINA, Pavel – KAŠE, Jiří – KUČERA, Jan Pavel. *Velké dějiny zemí Koruny české. X. svazek, 1740 – 1792*. 1. vyd. Praha, Paseka 2001. 766 s. ISBN 80-7185-384-4

BĚLINA, Pavel. *České země a habsburský absolutismus ve druhé polovině 18. a na začátku 19. století*. 1. vyd. Praha, SPN 1993. 66 s. ISBN 80-04-26118-3

Brněnská diecéze (1777 – 2007). Historie a vzpomínky. 1. vyd. Brno, Biskupství brněnské 2006. 337 s. ISBN 80-239-5678-7

ČERNÝ, Jiří. *Poutní místa jihozápadní Moravy, milostné obrazy, sochy a místa zvláštní zbožnosti*. Pelhřimov, Nová tiskárna, spol. s r. o. 2005. ISBN 80-86559-15-7

FRAIS, Josef. *Reformy Marie Terezie a Josefa II.: nejen v českých a moravských zemích*. 1. vyd. Třebíč, Akcent 2005. 156 s. ISBN 80-7268-337-3.

HALÍK, Tomáš. *Evangelium musí být hlášáno nově. (Homilie)* Brno 1989. 4 s.

HERRE, Franz. *Metternich*. 1. vyd. Praha, Themis 1996. 356 s. ISBN 80-85821-36-2.

HERRE, Franz. *Marie Terezie*. Praha, BRÁNA 1996. 277 s. ISBN 80-85946-41-6.

KADLEC, Jaroslav. *Přehled českých církevních dějin 2*. Praha, ZVON 1991. 281 s. ISBN 80-7113-003-6.

KOUDELKOVÁ, Jarmila. *Naše dějiny v datech*. Praha, Albatros 1989. 476 s.

LNĚNIČKOVÁ, Jitka. *České země v době předbřeznové: 1792 – 1848*. 1. vyd. Praha, Libri 1999. 463 s. ISBN 80-85983-27-3.

MAGENSCHAB, Hans. *Josef II.: cesta Rakouska do moderní doby*. 1. vyd. Praha, Ikar 2008. 246 s. ISBN 978-80-249-1001-7.

MAGENSCHAB, Hans. *Josef II. : revolucionář z Boží milosti*. 1. vyd. Praha, Knižní klub 1999. 241 s. ISBN 80-242-0089-9.

PIŤHA, Petr. *Čechy a jejich svatí*. Praha, Aved 1992. 239 s.

SHAUBER, Vera – SCHINDLER, Hanns Michael. *Rok se svatými*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 1994.

SLAVÍK, Ivan. *Čechy? Rakousko?: nebo dva světci téže krve? Setkání.* 2002. Roč. 13, č.2, 3. s.

TAYLOR, Alan John Percivale. *Poslední století Habsburské monarchie: Rakousko-Uhersko v letech 1809 – 1918.* 1. vyd. Brno, Barrister a Principál 1998. 371 s. ISBN 80-85947-26-9.

VEBER, Václav a kol. *Dějiny Rakouska.* Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2002. 727 s. ISBN 80-7106-491-2.

WEISSENSTEINER, Friedrich. *Rakouští císařové.* 1. vyd. Praha, Ikar 2005. 213 s. ISBN 80-249-0464-0.

WINTER, Eduard. *Josefinismus a jeho dějiny: příspěvky k duchovním dějinám Čech a Moravy.* 1.vyd. Praha, 1945. 383 s.

c) Seznam ostatních informačních zdrojů

<<http://www.adra.cz>>

<<http://www.clovekvtisni.cz>>

<<http://www.charita.cz>>

<<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy.cz>>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Klement_Maria_Hofbauer>

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Redemptorist>>

<<http://www.lidovemisie.cz/cs/st-clemens/virtualni-galerie/turisticko-naucna-stezka>>

Seznam zkratek

apod. – a podobně

atd. – a tak dále

kol. - kolektiv

např. – například

r. - roku

s. – strana

srov. – srovnat (srovnávací metoda)

sv. – svatý, svatá

tzv. – takzvaný

viz – na pohled (de visu [dé vizú])

vyd. – vydání (knižní)

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Svatý Klement Maria Hofbauer, malba

Příloha č. 2 – Pohled z rodných Tasovic

Příloha č. 3 – Redemptoristé, jak se prezentují

Příloha č. 4 – Pozdrav z pouti po stopách sv. K. M. Hofbauera

Příloha č. 5 – Kostel sv. K. M. Hofbauera

Příloha č. 6 – Znojmo, klášter Louka

Příloha č. 7 – Svatoklementska turisticko-naučna stezka

Příloha č. 8 – Pohledy z kostela Maria am Gestade ve Vídni

Příloha č. 9 – Co se psalo při stoletém jubileu svatořečení (časopis Naše rodina)

Příloha č. 10 – Obálka časopisu, který vydávají redemptoristé ve Vídni

Příloha č. 11 – Písne, které se zpívají na pouti pekařů v Tasovicích

Příloha č. 12 – DVD o sv. K. M. Hofbauerovi

Příloha č. 1



Příloha č. 2



SVATÝ KLEMENT MARIA HOFBAUER (26. 12. 1751–15. 3. 1820)

Svatý Klement Maria Hofbauer (Jan Dvořák), rodák z Tasovic, proslul jako apoštol Vašavy a Vídně.
1. Premonstrátský klášter Znojmo-Louka, kde sv. Klement pracoval.

2. Freska Bičovaného Spasitele od F. A. Maulbertsche v kostele sv. Jana Nepomuckého, obec Dyje. Místo poustevnického života sv. Klementa.
3. Kostel sv. Klementa Maria Hofbauera v Tasovicích (okr. Znojmo), postavený na místě jeho rodného domu. V pozadí farní kostel Nanebevzetí P. Marie.
4. Vitrážové okno „Jan pekařským učněm ve Znojmě“ v kostele sv. Klementa Maria Hofbauera
5. Reliéf za oltářem od Otmara Hillitzera.
6. Stará pekárna ve Znojmě na Václavském náměstí, kde se sv. Klement učil pekařem.

HEILIGER KLEMENT MARIA HOFBAUER (26. 12. 1751–15. 3. 1820)

Hl. Klement Maria Hofbauer (Jan Dvořák), Gebürtiger aus Taßwitz, wurde berühmt als Warschauer und Wiener Apostel.

1. Prämonstratenser Kloster Znaim-Klosterbruck, wo der hl. Klement arbeitete.
2. Gemeinde Thaya (Dyje), Kirche des hl. Johannes von Nepomuk, Freske des Geißelten Heilands von F. A. Maulbertsch. Ort des Klausnerlebens des hl. Klement.
3. Kirche des hl. Klement Hofbauers in Taßwitz (Bez. Znaim). Erbaut im Jahre 1933 anstelle seines Geburtshauses. Im Hintergrund die Mariä Himmelfahrt Pfarrkirche.
4. Vitrage „Johannes als Bäckerlehrling in Znaim“ in der Kirche des hl. Klement Hofbauers.
5. Das Relief hinter dem Altar von Otmär Hillitzer.
6. Alte Bäckerei in Znaim auf dem Wenzelsplatz, wo der hl. Klement das Bäckerhandwerk erlernte.



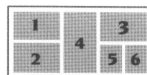
Rimskokatolícká farnosť, Tasovice 191, telefón: 515 234 210



ZNOVIN ZNOJMO, a.s.
se sídlem v Satově

Loucký klášter Znojmo, tel.: 515 267 458

© 2005 JIŘÍ KREJČÍ



KLÁŠTERY

Frydák

Poutní místo nedaleko Ostravy, Frydák Madona pochází ze 17. století. Poutní kostel vysvěcen roku 1759. Roku 1999 byl mariánský kostel ve Frydaku povýšen na baziliku. Redemptoristé od roku 1939.

Krátký

Poutní místo v královéhradecké diecézi. Založeno 1701 královéhradeckým biskupem Tobiášem Beckerm. Redemptoristé od roku 1883.

Svatá Hora

Poutní místo na území pražské arcidiecéze. Kaple založena ve 13. století, Madona Svatohorská pochází ze 14. století. V 17. století zbudován poutní areál. Roku 1732 milostná soška korunována, roku 1905 povýšen kostel na baziliku. Redemptoristé od roku 1861.

Tasovice

Rodiště sv. Klementa Marie Hofbauera. Na místě rodného domku svátce postaven roku 1933 kostel. Redemptoristé od roku 1929.



Horní Mariánský Borek - Koučky



Poutní místo Krátký



Poutní místo Svatá Hora



Mariánská Pomoc

MATKA USTAVIČNÉ POMOCI

Ikona Matky ustavičné pomoci je jednou z nejrozšířenějších podob Panny Marie. K ní se obrací oči mnohých lidí a díky její přimluvě zakoušejí ustavičnou pomoc. Tuto ikonu nalezneme v kostelech, kaplicích, domech, krátce řečeno, na všech cestách lidského života, který je často poznamenán bolestí a smutkem. Počátky historie této ikony se ztrácejí v mihách dějin. Historikové se snaží, aby uvedli správné údaje. Tuto práci ale komplikují dokumenty, které si navzájem odporují, dále různá lakonická tvrzení či protichůdné komentáře nejrozličnějších interpretátorů. Důležitá literatura, jež se týká Matky ustavičné pomoci, se začala psát až po roce 1866, po přenesení ikony do kostela sv. Alfonse v Římě. Tento kostel je postaven na místě, kde před tím stál kostelík sv. Matouše, který dal zborit Napoleon a v němž byla ikona Matky ustavičné pomoci uctívána po mnoho století. Paapež bi. Pius IX. světil tuto ikonu redemptoristům, aby jí šířili spolu s uctíváním k Panně Marii stále pomáhající, po celém světě. Je jakýmsi paládiem této kongregace.

Nebeská Matko, s velkou důvěrou dnes přicházíme před tvou svatou obraz prosit o tvou pomoc. Nespoléháme se na své zásluhy a dobré skutky, ale jen na nekonečné zásluhy Ježíše a na tvou, ničím nenahraditelnou mateřskou lásku. Ty, Matko, ses divala na rány našeho Vykupitele a na jeho útrápcemnou krev, která byla prolita za nás. Tobí Syn, když umíral, dal nám tebe za Matku. Nejsi nám tedy ustavičnou pomocnicí, jak tě uctíváme na tomto obraze? Matko ustavičné pomoci, prosíme tě proto vroucně pro bolesti a smrt tvého božského Syna, pro neújavné utrpení tvého srdce. Vypros nám u Syna tu milost, po níž nyní tolik toužíme a kterou nutně potřebuje naše srdce (ozboud úmysl). Nejdražší Matko, ty víš, jak nám chce dát Ježíš, náš Spasitel, všechny plody vykoupění. Matko, ty víš, že tyto poklady byly vložený do tvých rukou, abys nám je rozdávala. S důvěrou proto od tebe očekáváme, že nás nyní vyslyšíš. S radostí budeme oslavovat tvé milosrdenství po celou věčnost. Amen

REDEMPTORISTÉ

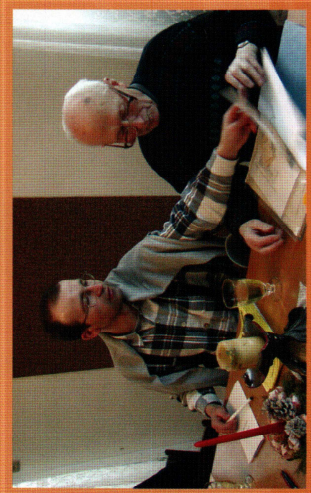
Svatá Hora 291 261 80 Příbram II tel./fax +420 318 624 744, +420 318 624 744 mailto:assessorcz http://www.sabcz	Mariánské náměstí 145 738 01 Frydák - Místek tel. +420 594 490 104 mailto:fydakov@asscz	Horní Mariánský Borek 1 561 69 Králupy tel. +420 405 631 744 mailto:krality@asscz	Tasovice 34 671 25 Hodonice tel. +420 519 234 138 mailto:tasovice@asscz
--	--	--	--

REDEMPTORISTÉ

Kongregace Nejvyššího Vykupitele (CSSR)



„Duch Páně, duch Hospodínův, je nade mnou, protože mě Hospodín pomazal, poslal mě zbesňovat radostnou zprávu pokorným; obožat ty, jimž puká srdce, oznámit zajačím, propuštění, svobodu, uvězněným, hlásat Hospodínovo milostivé léto a den pomsty našeho Boha, potěšit všechny soužené, zarmoucené na Sionu oboesliti, dát jim věnec místo popela, olej radosti místo smutku, šat jásotu místo malomyslnosti.“
(z 61,1-3)



Dobrá vůle a snaha

„Slitní ve víře, radující se o naději, horlící o lásce, plamoucí horlivosťou, pokorně smýšlející a setrávající na modlitbách, redemptoristů jako apoštolů mužů a proutřetí svatého Alfonsa s radostí následují Krista – Spasitele a sdílají jeho tajemství evangelijní prostotou života i řeči, sebezáporem a stálou připraveností na těžké úkoly, aby přinesli lidem hojně vykupení.“ (Z Konstituce Kongregace)

KDO JSME?

Jsem řeholní společností. To znamená, že kněží i bratři žijí a pracují ve společnosti. Jméno naší řeholní společnosti pochází z latinského slova Redemptor, které znamená Vykupitel. Naše poslání je úzce spjaté s osobou Ježíše Krista a s jeho vykupitelským dílem. Již více než 270 let hlásají redemptoristé, že „u něho je hojně vykupen“ a chceme to hlásat i dnes. Plně jméno institutu je Congregatio Sanctissimi Redemptoris (CSsR), neboli Kongregace Nejvyššího Vykupitele. Náš život a naše práce jsou formovány evangeliem, reholními slybi čistoty, chudoby a poslušnosti a konstitucemi kongregace.

- Slib čistoty nám umožňuje zcela se věnovat druhým.
- Slib chudoby nás zavazuje žít prostým způsobem života a dělit se s druhými.
- Slibem poslušnosti dáváme vlastní schopnosti do služeb všem, spoluprací a společným rozhodováním neseme zodpovědnost za cíle kongregace.

HISTORIE A SOUČASNOST

Kongregaci redemptoristů založil sv. **Alfons Maria de Liguori** (1696 - 1787), neapolský advokát, který se ve třiceti letech stal knězem a dal se zcela do služby lidem, kterým nikdo nepřinášel evangelium, lidem na okraji společnosti – přistavil dělníkům, venkovanům a horalům v okolí Neapole. Když viděl velikost duchovní bídě těchto lidí, založil se svými přáteli roku 1732 společenství kněží, které by se jim věnovalo. Tato společnost byla roku 1749 uznána papežem Benediktem XIV. jako kongregace redemptoristů. Ve své době, a prakticky dodnes, je sv. Alfons velkou autoritou v oboru morální teologie, v níž zdůrazňoval lásku Boha k člověku, úlohu svědomí a Boží milosrdenství. Po jeho příkladu chtějí být redemptoristé především dobrými

a neúnavnými zpovědníky. První generace redemptoristů se opuštným venkováním v Itálii věnovala formou lidových misí. Lidové misie jsou duchovní obnovou farniků a farnosti jako společenství věřících. Trvají zpravidla devět dní v jedné farnosti.

Po smrti zakladatele se začíná kongregace redemptoristů pomalu rozšiřovat do celého světa. Tím, kdo ji přenesl z Itálie do střední Evropy, byl český redemptorista, sv. **Klement Maria Hofbauer** (1751 - 1820). Za jeho života působil redemptoristů v Polsku, Švýcarsku, Francii, Německu a Rakousku. Zanedlouho po Hofbauerově smrti se redemptoristé dostali do USA, kde pro ně byli opuštnými především vystěhovanci z nejrůznějších národů. Jedním z tamnějších průkopníků byl další český redemptorista, sv. **Jan Neumann** (1811 - 1860), pozdější biskup ve Filadelfii a zakladatel katolického školství v USA. Do Čech redemptoristé přišli roku 1853. Po několika letech hledání se usadili především na poutních místech (Svatá Hora - 1861, Králky - 1883). Roku 1901 vznikla oddělením od Vidně provincie pražská. První polovina 20. století byla dobou obrovského rozmachu redemptoristů v Čechách. Prevál správu dalších poutních míst (Stará Boleslav, Frýdek, Svatý Kámen, Filipov), usadili se ve velkých městech (Plzeň, Brno, České Budějovice), kde se věnovali pastorační práci skupin obyvatelstva. Měli vlastní systém vzdělávání i formace (juvenat - Libějovice, noviciát, teologické učiliště - Obořiště). Na těchto místech se vytvořili tým odborníků, kteří vynikli i za hranicemi řehole.

Ve dvacátých letech 20. století začala expanze redemptoristů na východ. Po založení polské provincie přišli čeští redemptoristé na Slovensko, aby se věnovali katolickým obou obřadů. Zvláště odvážným krokem byl odchod některých spoluprací na východní Slovensko a na Ukrajinu a přijetí byzantského obřadu. Na tomto poli mnoho vykonal třetí rodák - světec z naší země, **blahoslavený Metoděj Dominik Trčka** (1886 - 1959), který se po 2. světové válce stal prvním viceprovinciálem nově vzniklé michalovecké řeckokatolické provincie. Druhá polovina 20. století byla pro redemptoristy - a nejen pro ně - dobou mučednictví, obětí, zakázané činnosti, a tím i určité stagnace. Přesto se i v této době redemptoristé nesmazatelně zapasali do života církve v Čechách. Někteří vyucovali v litoměřickém semináři, mnozí po roce 1968 odešli do pastorační v litoměřické diecézi. V oblasti lidového zpěvu je pojmem **P. Karel Brtza** (1926 - 2001), autor nejznámějšího měsíčního ordinária a neúnavný propagátor lidového zpěvu. Po roce 1989 vyšli redemptoristé na světlo jako společenství, které bylo navenek velmi oslabené čtyřiceti lety totality. Během 90. let se podařilo obnovit čtyři řeholní domy (Svatá Hora, Frýdek, Králky a Tasovice) a v nich společný život. Postupně začínají přibývat mladí lidé, kteří opět spojují svůj život s kongregací. Jsme plni nadějí!

SOUČASNÁ ČINNOST REDEMPOTORISTŮ V ČECHÁCH A NA MORAVĚ

- život modlitby
- lidové misie - obnova náboženského života ve farnostech
- správa poutních míst
- služba svátosti smíření
- duchovní obnovy a duchovní cvičení
- studenti se v rámci formace podílejí na pastorační bezdomovců a Řomů
- pastorační vědomské komunity v ČR
- vydávání časopisu Svatá Hora a další publikační činnost
- studium morální teologie

OSOBNOSTI



Sv. Alfons Maria de Liguori (1696 - 1787)

Neapolský šlechtic, syn námořního kapitána královské flotily. Vynikající hudebník, malíř, architekt a literát. 1726 vysvěcen na kněze. Záhy odchází z Neapole, aby se věnoval opuštným venkováním. Roku 1732 zakládá redemptoristy. Roku 1762 jmenován biskupem. Autor více než 100 knih, především z oboru morální a pastorální teologie. Svatořečen roku 1839, 1871 jmenován učitelem církve. Patron zpovědníků a morálních teologů.



Sv. Klement Maria Hofbauer (1751 - 1820)

Pekarský učeň, který toužil stát se knězem. Po vysvěcení roku 1785 v Itálii odchází do Polska, kde do roku 1808 působí ve Varšavě. Zakládá komunity redemptoristů po celé střední Evropě, ale díky nepříznivé politické situaci záněd z nich dlouho nepřežije. Od roku 1808 působí ve Vidni, kde se stává vyhledávaným zpovědníkem a rádcem mládeže, umělců a intelektuálů. Svatořečen roku 1909. Patron Varšavy a Vidně.



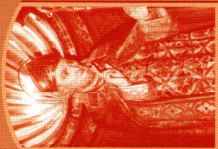
Sv. Jan Neumann (1811 - 1860)

Prachatický rodák. Pro přebytek kněží není vysvěcen na kněze a odchází do USA. V New Yorku se stává knězem a působí v blízkosti Niagarských vodopádů především mezi vystěhovanci z Německa a Polska. Roku 1842 se stává redemptoristou a po deseti letech čtyřtým biskupem ve Filadelfii. Umírá v lednu roku 1860 na ulici vyčerpaním. Svatořečen roku 1977.



Bl. Metoděj Dominik Trčka (1886 - 1959)

Rodák z Frýdlantu nad Ostravicí. Na kněze vysvěcen roku 1910. Působil v Praze, Plzni, na Svaté hoře a v Brně. Roku 1919 byl vybrán, aby pracoval mezi řeckokatolíky. Přijal byzantský obřad a působil na Ukrajině a na východním Slovensku. V roce 1945 se stal prvním viceprovinciálem v Michalovicích. Roku 1951 byl zatečen. Zemřel mučednickou smrtí ve věznici v Leopoldově na jaře roku 1959. Blahorečen byl roku 2001.



Sv. Alfons Maria de Liguori (1696 - 1787)
Zakladatel redemptoristů



Sv. Klement Maria Hofbauer (1751 - 1820)
První český redemptorista

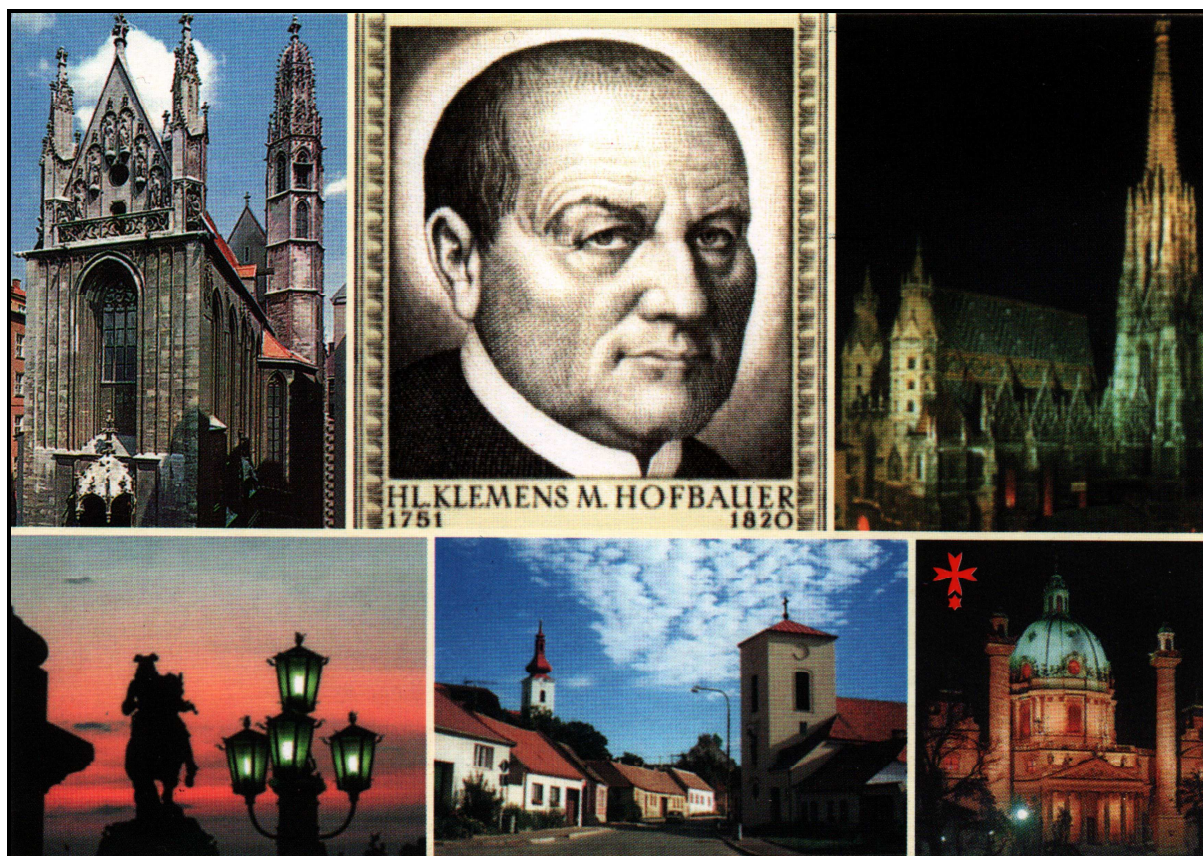


Sv. Jan Neumann (1811 - 1860)
Biskup ve Filadelfii



Bl. Metoděj Dominik Trčka (1886 - 1959)
Mučedník

Příloha č. 4



*Pozdrav z pouti po stopách
sv. Klementa Maria Hofbauera
Tasovice - Vídeň*

Vydal „Věstník“ Čs. lidového sdružení v Rakousku

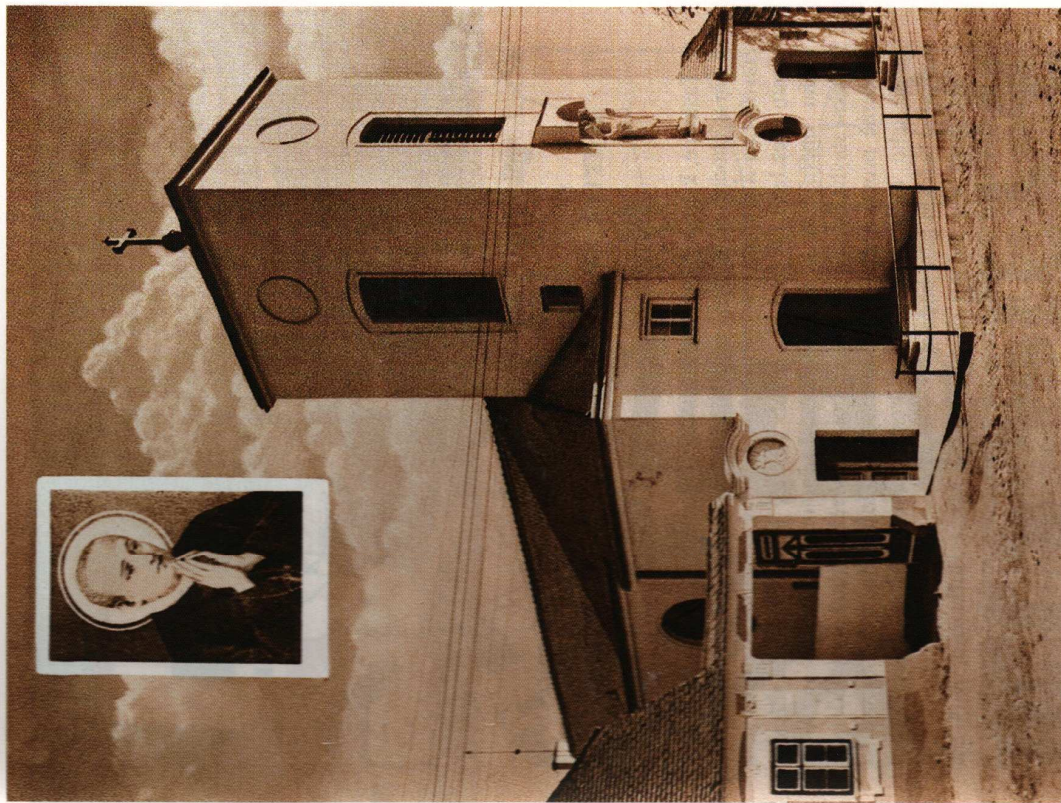
**PRIORITY
PRIORITAIRE**



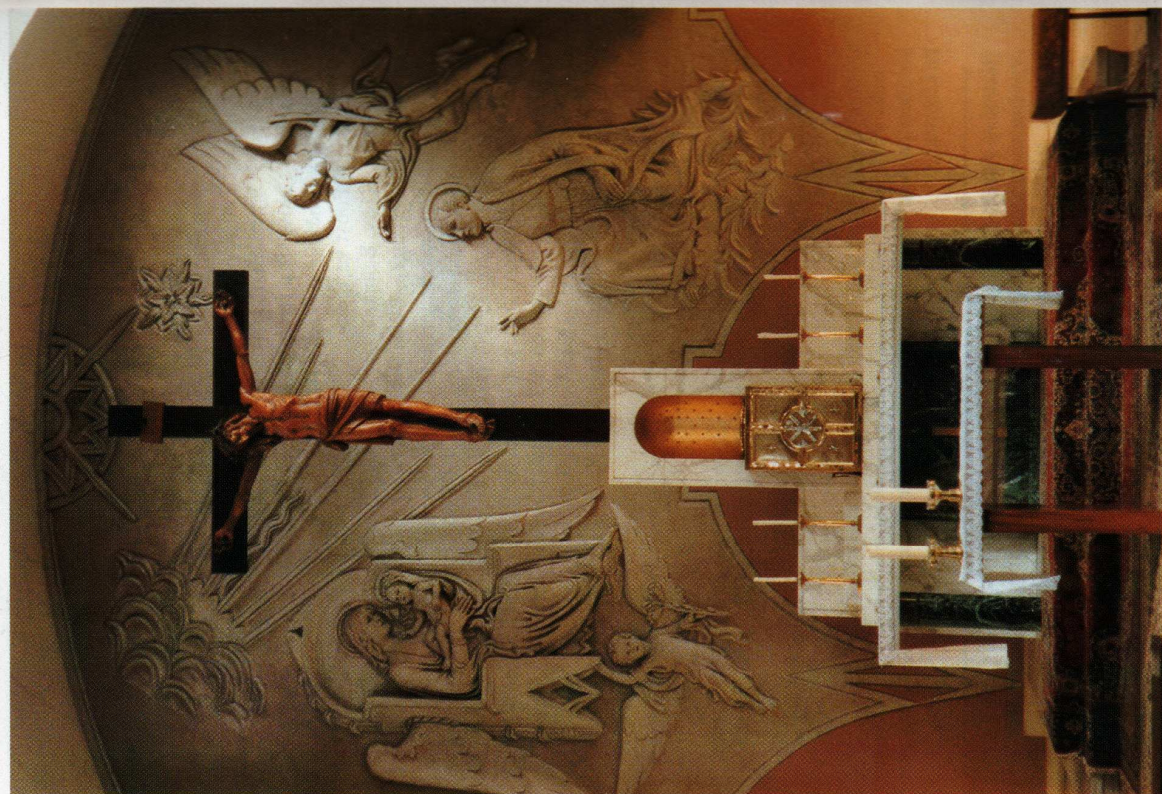
.....
.....
.....
.....
Postleitzahl - PSC

Bestimmungsort - Obec

.....
Bestimmungsland - Země určení



**Kostel sv. Klementa M. Hofbauera
v Tasovících**





← Str. 1: Nejstarší pohled na kostel (1933);

nahoře: Pohled na Tasovice (1999)

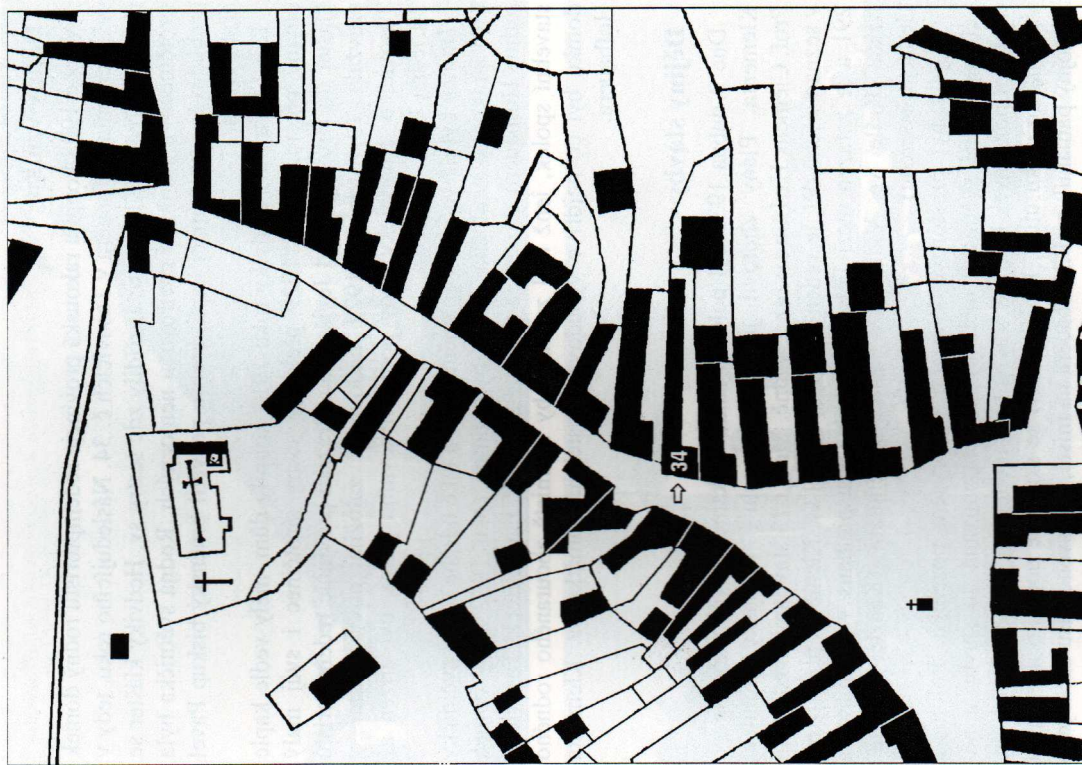
Kostel sv. Klementa v Tasovicích

Okres Znojmo – Jižní Morava

Tasovice, které byly až do roku 1945 vyhraněně německou obcí, leží 6 km východně od Znojma na severním břehu Dyje, na trase Znojmo-Hevlín-Laa a.d.Thaya. Nejvýhodnější celkový pohled na vesnici je z mostu přes řeku Dyji od Načeratíc. Vesnice je rozložena na mírném svahu směřujícím k řece. Panorámě dominuje poměrně mohutná barokní stavba farního kostela s cibulovitou věží, jejímž protikladem je moderně prostý kostel sv. Klementa M. Hofbauera, vybudovaný na místě jeho rodného domku. Uprostřed mezi oběma kostely stojí mohutná barokní farní budova.

Tasovice jsou rodnou obcí Klementa Maria Hofbauera, jenž byl svatořečen roku 1909. Potom se rodná obec rychle proměnila v oblíbené poutní místo. Proudila sem četná procesí, aby vzdala úctu svatému synu jiho-moravské vlasti. Po odsunu německého obyvatelstva prakticky končí poutě. Výjimkou byl rok sv. Klementa v Desetiletí víry (1989).

2



Plan Tasovic roku 1825

3

Dějiny vzniku

V roce 1908 koupila rakouská provincie redemptoristů rodný domek sv. Klementa Hofbauera v Tasovicích č. 34. Následujícího roku, tedy v roce svatořečení Klementova, zřídily zde sestry sv. Hedviky klášter se sirotčincem a s domácí ošetrovnou nemocných. Rodná světnička byla přebudována na domácí kapli, kterou posvětil brněnský biskup Pavel hrabě Huyn.

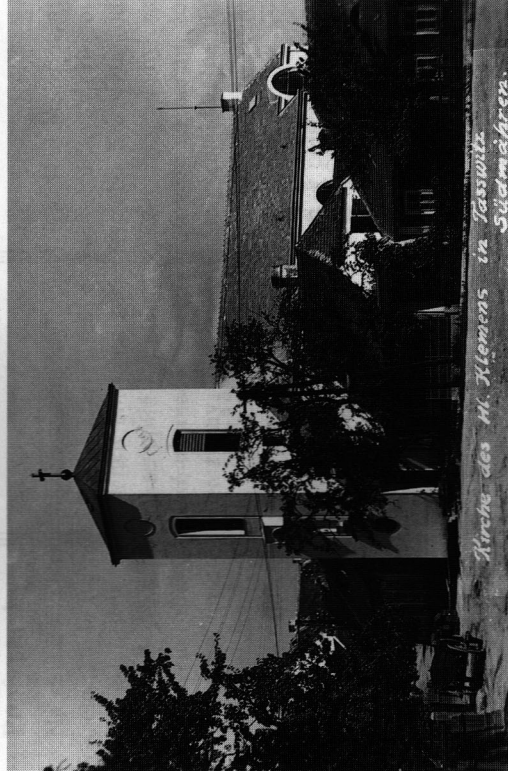
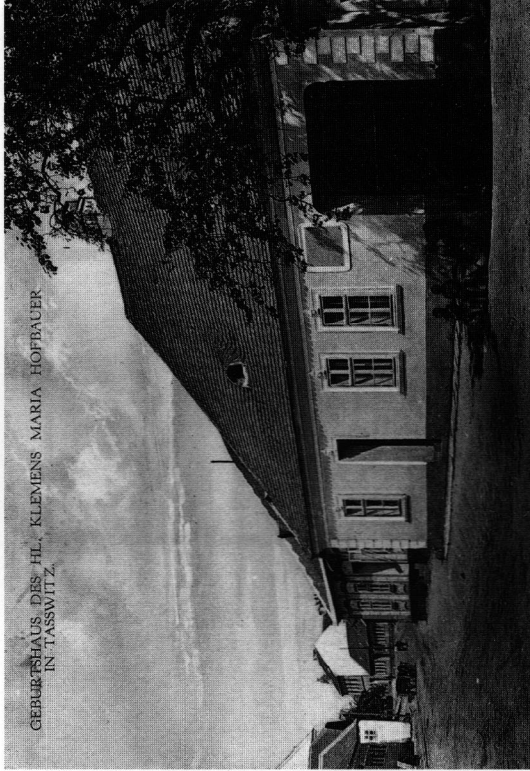
Když sestry sv. Hedviky roku 1913 koupily dům, měly vedle kaple obytný prostor. Roku 1929 přeložily sestry sirotčinec i svůj malý klášter do Hrušovan nad Jevišovkou. Pražská provincie redemptoristů převzala 13. listopadu 1929 budovu a založila nový klášter v Tasovicích. Kanonicky, tedy podle církevního práva, byl zřízen až 20. ledna 1934.

Domek byl již ve velmi špatném stavu a také údržba rodné světničky byla prakticky nemožná. Proto bylo nutné roku 1932 starý domek rodiny Hofbauerů zbourat. Souběžně založil P. Jan Albrecht Tasovický stavební spolek, jenž měl zajistit, aby na místě zbouraného rodného domku byl co nejdříve vybudován kostel na památku sv. Klementa Hofbauera.

Dějiny stavby

Dne 9. dubna 1933 byl položen základní kámen nového kostela sv. Klementa. Plány zhotovil již tehdy proslulý rakouský architekt Prof. Clemens Holzmeister z Vídně. Mezi 673 stavbami uvedenými v seznamu jeho děl, je veden tasovický kostel sv. Klementa pod číslem 291 a je zařazen mezi Felsenreitschule/Festspielhaus v Salcburku a Krista Krále ve Vídní XV, Kriemhildenplatz (Kanzler-Dollfuß-Gedächtniskirche).

Projekt byl prostorově vymezen půdorysem pozemku. Poloha a velikost rodné světničky měla být zakonponována do stavby a největší požadavek byl, aby stavba byla moderní a přesto harmonicky vsazena do celku ulice. Projektantovi se skutečně podařilo navrhnout důstojný památník na P. Hofbauera na místě, kde svého času začal jeho pozemský život.



Rodný domek asi 1920 (nahore), Kostel sv. Klementa po roku 1933 (dole)

Ze strany zahrady byla ke kostelu vybudována prostorná a jasná sakristie, z níž je přímý východ do kláštera.

Náklady na první etapu budování kostela byly z většiny kryty z příspěvků kostelního spolku, jenž měl členy ve víc než padesáti obcích jižní Moravy. K tomu přistoupily ještě dary, které získali tasovičtí kněží-redemptoristé při lidových misiích v jihomoravských farnostech. Také mnozí zahraniční přátelé jihomoravské domoviny a mnozí ctitelé svatého Klementa patřili k dárcům a přispívatelům.

Za půl roku byly stavební práce ukončeny. Následovalo slavnostní posvěcení kostela dne 8. října 1933 brněnským biskupem Dr. Josefem Kupkou. Do Tasovic při té příležitosti připutovalo na patnáct tisíc věřících.

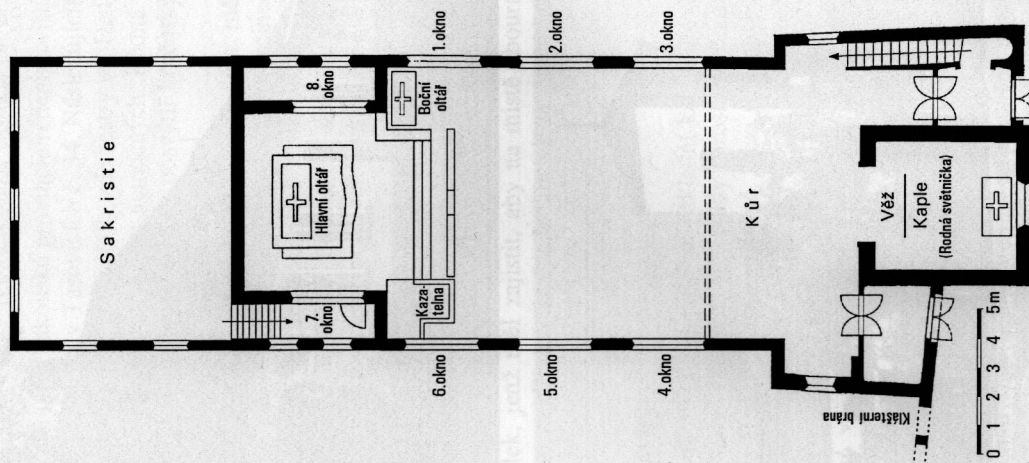
Jako hlavní oltář dočasně sloužil dřevěný oltář pořízený roku 1909 do rodné světničky svatého Klementa.

Popis stavby

Na straně ulice dominuje masivní čtyřhranná věž. Nad kruhovitým oknem „kaple Bolestné Panny Marie“, tedy rodné světničky, v přízemí věže, je ve velkém výklenku umístěna socha svatého Klementa (od H. Andre). Jeho pohled se upírá k farnímu kostelu, jenž mu byl za života velmi drahý. Velké okenice v hořejší části věže naznačují, že jsou za nimi umístěny dva zvony. Věž je ukončena pyramidou, na níž je umístěn masivní kříž. Věž z poloviny vyčnívá do ulice. Po obou stranách se nalézá vchod do kostela.

V lodi kostela je umístěno šest barevných oken, v presbytáři další dvě. Zhotovil je roku 1933 brněnský ateliér firmy Kunisch a Smrž. Jsou řešeny jako „obrázková kniha“ scén ze života Klementa Hofbauera a naznačují jeho velké zásluhy o rozšíření a prohloubení křesťanských ideálů.

Prohlídku oken začínáme na pravé straně lodo scénou „*Matka se synem u kříže*“, pokračujeme směrem ke kůru a na druhé straně se zase vracíme směrem k hlavnímu oltáři.



Půdorys kostela

1. okno: Matka se synem u kříže

Na svatého Štěpána roku 1751 se náš světec narodil v Tasovicích a téhož dne ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie přijal při křtu jméno Jan. V minulosti o tom svědčila mramorová deska s německým nápisem. Ve farní křestní matrice je stručný zápis: „26. Dezember 1751. Johannes - Eltern: Paulus Hofbauer und Maria Steer - Paten: Johann und Maria Jahn - taufender Priester: P. Adolphus“. [26. prosince 1751. Johannes – Rodiče: Pavel Hofbauer a Marie Steer – Kmotři: Jan a Marie Jahn – pokřtil: P. Adolphus.] Otec Pavel Dvořák, přišel do domu Steerových z Moravských Budějovic jako řeznický tovaryš. Maminka byla dcerou místního rychtáře, jenž mimo zemědělství provozoval řeznictví ve svém domku v Tasovicích č.34.

Jan (Johannes) byl devátým z dvanácti dětí Hofbauerových. Když měl sedm let, zemřel mu otec dne 27. července 1758. Tehdy s ním maminka zašla k jednomu kříži, jak ukazuje první okno, a řekla něco, co se nesmazatelně vtiisklo ve vnitřní duši chlapce: „Od nynějška je on tvým otcem! Dělej mu vždycky radost!“

Maminka jej brzy zaučila do modlitby, kterou si velice oblíbil. Jako ministrant projevoval velkou horlivost a úctu. Kněžské povolání se nenápadně začalo projevovat.

Věnování: Věnovali Karl a Anna Pummer, Hodonice č. 37

2. okno: Jan pekářským učněm ve Znojmě

Dne 31. března 1767 nastoupil Jan jako pekářský učeň u mistra Matyáše Dobsche ve Znojmě – tak to stojí v cechovní knížce znojemských pekařů. Svědomitost a pilnost vedly k předčasnému ukončení učňovského období.

Jeho nejvěrnějším přítelem byl tehdy mladší syn pekařův, tehdy asi čtyřletý. Stále byl o Janovi v patách. Také ráno, když Jan roznášel chléb a pečivo, chtěl být chlapec s ním. Nezbylo tedy nic jiného než vzít chlapce do náručí a jít na pochůzku. Znojemští kluci brzy za ním volali: „Kryštofe!“ náš svatý učeň to nemohl pochopit, když se jmenoval Jan. Ale paní mistrová mu to vysvětlila, když mu připomněla legendu, podle níž svatý Kryštof jednoho dne přenášel Dítě – Ježíše přes dravé proudy řeky. Tehdy si Jan posteskl: „Kdybych se stal takovým Kryštofem a lidem přinášel Ježíše svátostného!“

Mělo se to jednoho dne stát, ale Jan musel ještě velmi dlouho čekat, skoro polovinu lidského života!

Věnování: Věnovali Franz a Maria Watzal, Tasovice č. 2



1. okno: Matka se synem u kříže



2. okno: Jan pekařským učněm ve Znojmě



3. okno: Poustevníkem v Tivoli u Říma

3. okno: *Poustevníkem v Tivoli u Říma*

Hofbauerova cesta za životním ideálem měla mnoho zastávek: žil jako pekař, chvíli jako sluha opata v Louce, jako student, poustevník u Dyje a zase pekař ...

Na jedné ze svých poutí (konaných většinou pěšky) se usadil na půl roku jako biskupem přijatý poustevník v Tivoli nedaleko Říma. Poustevna stála v blízkosti staré mariánské kapličky uprostřed tiché, romanticky divoké přírody. Tehdy přijal Jan poustevnické jméno Klement, podle svatého biskupa-mučedníka z Ancyry. Do pozdního stáří rád vzpomínal, jak se tam krásně dalo modlit. Samotu brzy opustil, protože se cítil povoláným k činnému apoštolátu.

I když se vrátil do ruchu všedních dnů, nepřestal užívat svého poustevnického jména. Vnitřní neklid jej přivedl opět do Vídně, kde se jednoho odpoledne náhodně seznámil v bráně katedrály se třemi šlechtičkami, jež mu umožnily, aby pokračoval ve studiích.

Jenže osvícenecké ovzduší teologické fakulty Klementovi nespědilo. Po jednom střetu s jedním přednášejícím odešel Klement v bezradnosti znovu na pout' do Říma. Ranní klekání jej přivedlo do kostela redemptoristů, k nimž bez váhání vstoupil. Po krátkém noviciátu dokončil teologická studia. Kněžské svěcení přijal roku 1785. Tehdy ještě žila jeho maminka, ale nedočkala se synova návratu, zemřela potom asi po třech měsících.

Věnování: Věnovali Johann a Agnes Piffel, Tasovice č. 46

4. okno: *Přítel a pomocník dětí*

Představení pověřili Klementa, aby přenesl kongregaci za Alpy. Vnější okolnosti jej z Rakouska přivedly až do Varšavy. Na žádost papežského legáta souhlasil, že s dvěma spolubratry zůstane u kostela sv. Bennona jeden rok. Ve skutečnosti však zde působil celých dvacet let až do roku 1808. Nejdříve se musel věnovat sirotkům, kterých vlivem válečných okolností byly ve Varšavě přímo zástupy. Dalším krokem bylo zřízení škol jak pro chlapce, tak i pro dívky. Budoval klášter i školy ve svízelných vnějších podmínkách. Tak se stal nejznámějším varšavským žebrákem.

Když pro nezájím polských kněží neuspěl s lidovými misemi, zavedl se svými spolubratry (jichž postupně přibývalo) tak zvanou „irvalou misií“ přímo v kostele sv. Bennona. Dřív našlo velký ohlas jak u polských, tak i u německy mluvících věřících. Kromě toho podnikal četné zakladatelské cesty do Bavorska, Bádenska a Švýcarska.

Věnování: Věnovali Rupert a Johanna Piffel, Tasovice č. 75



4. okno: *Přítel a pomocník dětí*

5. okno: *Kněz a pastýř – Pomocník v nouzi*

Hofbauer si stanovil vysoké cíle. Nejlépe se cítil při překonávání nejtěžších úkolů. Dovedl organizovat všechno na úrovni a vytvořit něco z ničeho, to přímo vzpružilo jeho síly. Nebe i zemi zapojil do takového díla: když se podle lidského zdání všechno zdálo bezvýchodné, když doma nebyl ani kousek chleba pro sirotky, vrhnul se na kolena – a nejdnou náhle přišla pomoc z naprosto nečekaného zdroje. Na okně je zachycen, jak klepe v krajní nouzi na svatostánek: „Pane, pošli, už je čas!“

Byl přesvědčivým kazatelem, jež rád poslouchali prostí i učení. Vedle kazatelny si nejvíce cenil práce ve zpovědnici. V době osvícenství to neměl lehké: ve Vídní dlouho nesměl kázat, stále ho sledovala policie. Jistě však ze své strany udělal všechno, aby naplnil svoje kněžské poslání, jak tomu svědčí to, že si vysloužil titul apoštola Vídně.

Věnování: Věnovali Ludwig a Helene Watzal, Tasovice č. 36

6. okno: *U nemocných a umírajících*

P. Hofbauer byl lidový kněz vyznačující se nekonečnou láskou k trpícím a utlačovaným. Měl mimořádné charisma pro nemocné, umírající a pochybuující. Přímou z něho vyzařovaly dary Ducha svatého. Kde jiní kněží neuspěli, svatý Klement uspěl, když měl čas, aby se cestou pomodlil růženec za umírajícího. Snad zaopatřil ve Vídně na dva tisíce umírajících.

Byl vyhledávaným zpovědníkem, rádce, duchovním vůdcem a vždy pohotovým otcem všech potřebných, trpících a nemocných. Byl to vždycky muž víry, která překonávala všechny neúspěchy a obtíže. Zvláště prací mezi vysokoškolskými vyváděl církev z krize a bludných cest osvícenectví. Zapaloval oheň víry a náboženského nadšení. Jistě bychom jej potřebovali v naší době.

Věnování: *Pro zbožnou vzpomínku_ (Společný dar)*

14



5. okno: *Kněz a pastýř – Pomocník v nouzi*

15



6. okno: *U nemocných a umírajících*

16

Presbytář je vyvýšený, moderně řešený, světlo do něho proudí šesti okny a vytváří velmi příjemné ovzduší. (7. okno: P. Hofbauer podává sv. přijímání, věnoval německý klerikální spolek diecéze Brno; 8. okno: P. Hofbauer jako „dobrý pastýř“, věnoval farář Rupert Bendl, Tasovice.)

Oltářní mřížka uzavírá presbytář. Je to krásná řezbářská práce z dubového dřeva, uprostřed přerušena otevírací brankou.

Hlavní oltář je kombinací zeleného a bílého mramoru. Svatostánek a nad ním výklenek pro výstav Nejsvětější Svátosti je vkusně řešený. Nad ním se tyčí mohutný kříž s tělem Kristovým v nadživotní velikosti od vídeňského řezbáře. Před oltářem stojí nyní obětní stůl přizpůsobený ostatnímu vybavení

Zadní stěnu hlavního oltáře vyzdobil znojemský výtvarník Othmar Hillitzer roku 1934 velkolepě pojatou plastikou. Napravo klečí sv. Klement. Nad ním se vznáší anděl, jenž svou ruku vztahuje nad světce. Vlevo sedí na „andělském“ trůnu Matka Boží s Děťátkem. Pod ní anděl jako by povzvedal trůn směrem k nebi. Mimovolně napadá myšlenka na nanebevzetí Panny Marie. Proud záře směřuje z oblaku na sv. Klementa. (Viz str. 20)

Kazatelna na levé straně oltáře je zhotovena rovněž z dubového dřeva. Je zdobena vyřezáváním. G. Wittke-Baudisch navrhl hlavní oltář, svatostánek, oltářní mřížku a kazatelnu.

Sochy a boční oltář: Nad kazatelnu je na stěně umístěna socha sv. Josefa s Ježíškem, na pravé straně hlavního oltáře je umístěna socha sv. Gerarda Majella, bratra laika, na protější stěně je umístěna socha zakladatele kongregace redemptoristů sv. Alfonsa Maria Liguori. Boční oltář je zasvěcen Srdeci Ježíšovu, sochu vytvořil český umělec Staněk. Oltář byl dodatečně posvěcen mikulovským propoštěm Dr. Františkem Linke dne 13. květen 1938.

Podlaha je z jemného, světlého materiálu.

17



Kaple Bolestné Matky je vybudována pod věží z rodné světničky sv. Klementa podle návrhu architekta Holzmeistera. Oltář je obložen mramorem (travertýn). Barevné okno za sochou vytváří zvláštní pološero v celém prostoru kaple.

18

Základní životopisná data sv. Klementa Maria Hofbauera:

26.12.1751	Narozený v Tasovících
1758	Smrt otce
1767	Pekářským učněm u Františka Dobše ve Znojmě
1770	Pekařem v klášteře v Louce
1771	Poustevníkem v Tivoli
1780-1784	Vysokoškolská studia ve Vídni
1784-1785	Noviciát u redemptoristů a složení slibů
29.3.1785	Kněžské svěcení v Alatri
1785-1786	Pobyt ve Vídni
1787-1808	U sv. Bennona ve Varsavě. Zakladatelské cesty do Švýcarska, Bádenska a Bavorska
1788	Generálním vikářem zaalpských redemptoristů
1809	Ve Vídni
1813	Správce kostela voršilek ve Vídni
15.3.1820	Umírá ve Vídni, pohřben na hřbitově v Maria-Enzersdorf
4.11.1862	Přenesení ostatků do kostela Maria am Gestade ve Vídni
29.1.1888	Blahořečení papežem Lvem XIII.
20.5.1909	Svatořečení papežem Piem X.
1914	Patron Vídne

Pokyny pro návštěvníky Tasovic:

Nedělní mše sv. je od června do konce listopadu ve farním kostele Nanebevstoupení Panny Marie: v liché kalendářní týdny o 11. hod., v sudé o 8. hod.

Od prosince do konce května v kostele sv. Klementa v obdobném pořadu. Zájedzy je vhodné nahlásit buď telefonicky na číslo 0624-234 210 (záznanník) nebo písemně na farním úřadě Tasovice 191, PSČ 671 25.

Jinak bývá kostel uzavřen, ale je možné požádat o klíč buď v klášteře za kostelem nebo na fáře, která je vzdálena asi padesát metrů od kostela směrem ke křižovatce.

Text: Hans Prock-Schauer a P. Josef Groz, C.Ss.R.

Vyobrazení: Archiv vídeňské provincie redemptoristů (str. 1, 5)

Hans Prock-Schauer (str. 2, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20)

Grafiky, utváření a sazba: Walfrid Blaschka • Tisk: C. Maurer, Geislingen/Steige © Südmährischer Landschaftsrat, Geislingen/Steige, 1999

ISBN 3-927498-26-2

19



Loucký KLÁŠTER



ZNOJMO
Klášter Louka

**Svatoklomenská turisticko-naučná stezka
Hl. Klemens M. Hofbauer-Wander-Lehrfußweg**

1. **Znojmo nádraží/Znaim Bahnhof:** Pekarský úředník ze Znojma/
Bäckerjunge von Znaim
2. **Znojmo Karolína brána/Znaim Karolinen Pforte:** Poznate
sv. Klementa Marie Hofbauera?/Erkennen Sie den Hl. Klemens
Maria Hofbauer wieder?
3. **Znojmo Dyjská ul./Znaim Dyjská Str.:** Apoštol Varšavy/Apostel
von Warschau
4. **Znojmo Louka/Znaim Klosterbruck:** Pekař, student, řeholník
a kněz/Bäcker, Student, Ordensmann und Priester: Vystava
a nová socha svätce/Die Ausstellung und neue Statue des Heiligen
5. **Znojmo Obševický most/Znaim Obševický-Brücke:** Kdo byl
sv. Klement Maria Hofbauer?/Wer war der Hl. Klemens Maria
Hofbauer?
6. **Dobšice lávka/Klein Tafwitz Fußsteig:** Dobyvatel nebeského
království/Eroberer des Himmelreichs

7. **Dyje lávka/Mühlfraun Fußsteig:** Pout-
ník a poustevník/Pilger und Einsteiger
8. **Tasovice nad řekou/Tassowitz über den
Fluss:** Apoštol Vídně/Apostel von Wien
9. **Tasovice č.p. 34/Tassowitz Nr. 34:** Kostel
sv. Klementa M. Hofbauera a klášter
redemptoristů/St. Klemens M. Hofbauer
Kirche und Redemptoristenkloster:
Výstava a rodná světičná světce/Die
Ausstellung und die Geburtsstube des
Heiligen
10. **Tasovice farní kostel/Tassowitz
Pfarrkirche:** Děloství sv. Klementa
M. Hofbauera/Kindheit des Hl. Klemens
M. Hofbauer; Model sochy/Das Modell
der Statue
11. **Hodonice nádraží/Hödnitz Bahnhof:**
Význam sv. Klementa M. Hofbauera/Bedeutung des Hl. Klemens M. Hofbauer

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj

OPERATION AT
SPACES
EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
Operational Program 'Spatial Development'



Svatoklementská stezka

1.

Pekarský učeňník ze Znojma

Milí přátelé, až už právě začíná nebo končí své putování Svatoklementskou stezkou, přeji Ti, aby Tvoji životní pouť zavedla až tam, kde se s člověkem, o kterém stezka vypovídá, setkáš osobně. Ať Tě v životě, v práci i na cestách provází příkladem pekarského učedníka ze Znojma.

„Per aspera ad astra“ – „Přes obtíže ke hvězdám“. Až se tomu nechtělo věřit, ale klášter Znojma kdysi upravený vyběh. Navštívil se do česko německé rodiny v nedalekých Tavořicích 26. prosince 1751, jeho otec pocházel z Moravských Budčovic, matka byla pševádkou z Tavořic.

První dostal dobrotu svého přítele Jan Hoffmann. Jako kuchařičky se začal učil pekárskému řemeslu u starosty Dobřele ve Znojmě. Byla to šťastná úloha, ale ten neměl klid, nebo ho zděšil zpyt. Ještě před uplynutím tříletého doby se vydal v karmelitánské na pouti pocestní do Říma. Po návratu v r. 1752 si našel práce v klášteře pomenovaném ve Znojmě - Lauze. Ne trvalo dlouho a již se svým karmelitánským společníkem vydal na cestu k jině. V klášteře měl práci jako posloucheč a příjmal svého kláštera. Stal se jako jedním z učedníků mluví a věděl příjmal dočasně navštěvovat klášterní školu znojemských pomenování. Po opuštění kláštera v r. 1777 sebral opět ročník. Za jeho pozvání, posloucheč a pekař. Klement byl už skoro třicet let, když se vydal do Vídně a našel si práci v pekarně. Již během několika měsíců získal množství podpory a gaudia se ve Vídně do města volného. Žil se společně s karmelitánským Tadeášem Hříškem, se kterým v Římě c. 1784 společně vysloužil do tehdejší kongregace redemptoristů a následující rok byl vyvěstěn na kořene.

K. 1785 byli společně vysláni a hláse dát do Evropy. Měli se pokusit o založení nového kláštera. V úvodu v 1787 se dostali až do Václavky. Zde Klement přišel do duchovního správy v kostele sv. Bernarda a zakládá klášter. Byly se měl vyhledáním spovědníků, kazatelů a ochotných klášter. V r. 1788 byl znojemským generálním vikářem redemptoristů pševních mluví hláse. Několik měsíců působení ve Václavce podílel i získal ovce po Evropě a nakonec o založení dalších klášterů po společenství, kterých přibývalo. V roce 1808 však přišel náhlý zvyt. Až po nějaký době, se Václavka obdala francouzská vojska, byli redemptoristé na suk-kaz císaře Napoleona z města vyhnaní.

Redemptoristický klášter přišel včelčkov, což v životě budovat. Vydal se na cestu do Vídně, kde našel několik přátel. Žil se až na chvíli v klášteře, který byl vposlední dočasně upraven, přišel do Vídně klášter podlé. V r. 1813 mu byl navržen kromě sv. Václava i klášter Znojma natolik doh. Byl již opět zastupován spovědníky, kazatelů a duchovním řídem. Měl klášter více na hláse i (dříve, na ženských i politických výhledů mnoho důležitých poslouchečů Václav i patřičně.

Klementův životní cíl, založit klášter redemptoristů mimo Řím, však zůstával neplněn. Jako žijící ná pekarský učeňník ze Znojma patřil mezi své znojemci. Jeho pozemská pouť se ve Vídně uzavřela 15. března 1820. Inže nebyl kromě. Když Klement posel notebooku hezoun, pokoušel se tedy, až 18. dubna poselů rakouské císař František I. pševních kongregace redemptoristů na svém území. V r. 1848 byl Klement prohlášen za národního hrdinu. V 1909 se navštívil, z 1913 patřím spolek a navštívil a z 1914 patřím Václav.



Svatoklementská stezka vznikla v r. 2009 v příležitosti 100. výročí smrti znojemského redemptoristy Jana Hoffmanna. Jeho život a dílo je kromě jiného zobrazeno v muzeu v Znojmě - Dobřele - Dvůr - Tavořice - Hodošice. Stezka je dlouhá cca 110 km a je rozdělena na 11 úseků. Každý úsek je pojmenován podle jednoho z klášterů, které se v této oblasti nacházejí nebo nacházely. Stezka je určena pro pěší i cyklisty. Každý úsek je dlouhý cca 10 km. Úseky jsou: 1. Znojmo - Dobřele, 2. Dobřele - Dvůr, 3. Dvůr - Tavořice, 4. Tavořice - Hodošice, 5. Hodošice - Tábor, 6. Tábor - Tavořice, 7. Tavořice - Hodošice, 8. Hodošice - Tábor, 9. Tábor - Tavořice, 10. Tavořice - Hodošice, 11. Hodošice - Tábor. Více informací o stezce najdete na www.klementstezka.cz. Případné dotazy a návrhy můžete poslat na info@klementstezka.cz.

Bäckerjunge von Znaim

„Per aspera ad astra“ – „Über Schwierigkeiten zu den Sternen“. Man kann es kaum glauben, aber einst schritt durch die Straßen von Znaim ein wichtiger Heiliger. Er wurde am 26. Dezember 1751 in einem tschechisch-deutschen Familie in einem nicht weit entfernten Dorf, Tavořice/Tavořice, geboren.

Bei der Taufe bekam der zukünftige Heilige den Namen Johannes Hoffmann. Als sechsmonatiger Jung er die Bäckerlehre bei Bäckermeister Franz Dobusch in Znaim an. Es waren glückliche Jahre, aber Johannes hatte keine Ruhe, er was zog ihn weg. Nach der Beendigung seiner Lehre pilgerte er mit seinem Freund nach Rom. Zurückgekehrt, erfuhr er im Prümmonstratenserkloster in Klášterveck/Znaim - Louka. Er blieb aber nicht lang, sondern machte sich nach kurzer Zeit mit seinem Freund abermals nach dem Süden auf. In Italien verbrachte er ein halbes Jahr als Essenschef und nahm den Namen Klement an. Als einundzwanzigjähriger Mann kehrte er wieder zurück. Mit Dienstreisen nahm er die Möglichkeit an, die Klosterkirche der Znaimer Prümmonstratenser besuchen zu dürfen. Nachdem er das Kloster im Jahr 1777 verlassen hatte, verbrachte er wieder einige Zeit als Pilger, Essenschef und Bäcker. Als Klement nach Wien kam und in der Bäckerei „Zur ewigen Bime“ Arbeit fand, war er schon fast dreißig Jahre alt. Durch finanzielle Unterstützung von zwei reichen Damen

war es ihm möglich, in Wien zu studieren. Mit seinem Freund Thadéus Hill wanderte er 1784 ebenfalls nach Rom und blieb dort in die Redemptoristenkongregation ein. Im März 1785 legten die beiden ihre Gelübde ab und wurden zu Priestern geweiht.

Bald danach wandten sie von den Ordensherren zur Gründung eines neuen Klosters über die Alpen genehmigt. Bereits vor seiner Abreise aus Rom war Klement zum Generalkonviktor für alle „jüngeren Konvikte“ ernannt worden. Im Februar 1787 kamen sie nach Warschau. Hier übernahm Klement die geistliche Verwaltung der Kirche des hl. Bernard und gründete ein Kloster. Bald wurde er ein geachteter Beichtvater, Prediger und Armenbesorger. Während seines Wirkens in Warschau unternahm er mehrere Reisen durch Europa und beruhte auch in verschiedenen Ländern Klöster für seine Missionen, deren Anzahl wuchs, zu gründen. Im Jahr 1808 kam es plötzlich zu einem Umbruch. Einige Monate nachdem Warschau von Danziger Truppen besetzt worden war, wandten die Redemptoristen auf Befehl Napoleons aus der Stadt ausgetrieben.

Der sechsmündeljährige Klement verlor alles, was er in seinem Leben aufgebaut hatte. Er ging wieder nach Wien, wo er ein paar Freunde hatte. Hier verbrachte er die letzten 13 Jahre seines Lebens. Einige Jahre half er als Ausbilder an der Musikschule aus, überwarf von der Pölnitz. Im Jahr 1813 wurde ihm Kirche und Konvent der Ursulinen anvertraut und Klement holte wieder Arbeit. Er wurde ein beliebter und bekannter Beichtvater, Prediger und geistlicher Berater. Er konnte durch seine Arbeit viel Gutes bewirken und erreichte einen großen Einfluss nicht nur auf die Armen, sondern auch auf das kulturelle, kirchliche und politische Leben in Wien.

Die Hauptaufgabe von Klement, geistliche Redemptoristenklöster aufzubauen zu gründen, blieb aber ohne Erfolg. Die Rückkehrführung aus Znaim konnte gegen die weltpolitischen Verhältnisse nicht ausreichen. Seine ideale Leidenschaft schied sich in Wien am 15. März 1820. Doch das war nicht das Ende. Als Klement durch das Himmelreich ging, lautete das Zauberwort: „Ich bin ein Karmelit“ Kaiser Franz das Werk der Redemptoristenkongregation auf österreichischem Gebiet. Im Jahr 1868 wurde Klement selig, 1909 heilig gesprochen und 1914 zum Schutzpatron von Wien erklärt.

Dieser Wandel Lebensweg entstand im Jahr 2009 zum 100. Jahrestag der Heiligensprechung von Klement Maria Hoffmann. Das Leben von Klement und seiner Heimat stellen 11 Informationsblätter am Wanderweg Znojmo/Znaim - Dobřele/Klein - Tavořice - Dvůr/Mühlhausen - Tavořice/Tavořice - Hodošice/Hodošice: Der Fußweg ist ungefähr 15 km lang und richtet für Fußgänger, sondern auch für Radfahrer geeignet. Wir hoffen an, dass deren Weg unser Heiliger bewahrt hat, wenn er von Táboritz/Tavořice nach Znaim ging, wo er in seiner Jugend die Bäckerei absolvierte.

Dieser Wandel Lebensweg ist als Frucht der Zusammenarbeit zwischen tschechischen und österreichischen Menschen. Gott sei Dank!



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

3.

Apostol Varšavy

Sám ukazal, jak chciš být bida, a protože měl zdárně ruce a cítil své srdce, začal pomáhat. Zároveň ale Michel Bacci vžil i tužil po kněžské službě. Viděl, že duchovní bida česká může být horší než ta maoistická. Šel do Varšavy, že jako kněz by mohl být prospěšný v oblasti.

**"Amicus animae dimittam"
"Přítel - polovina duše"**

Hofbauer se s tím přidal téměř pět let předtím. Dokázal být společenským chameleonem, ověřil se jako pomocník v lidové armádě i energetický duchovní správce. Spolu s Tadeášem Hříbeným byli představenými kongregace redemptoristů v 1786 vysláni na území dnešního Itálie. Katedra posílala ruská carovna Katarína II.

Na cestě se k nim přidal důvěrný přítel Hofbauerů - Emanuel Kunzmann. V únoru 1787 dorazili společně do Varšavy, kde si chápali odpovědnost. Přiběhlo také německé bratrstvo sv. Benigna, které mohlo za cíl podporovat cestující cestovce, ošetřovat nemocné, starat se o děti zanedbávané matky.

V době příchodu tří německých řeholníků právě hledali pro svůj kněžský kádr. Na základě záklonu samotného apoštola našli 1. polského kněze zde nakonec. Klement a jeho společníci získali. Období, které prožil Klement v

Varšavě, patří v dějinách Polska k nejobtížnějším. Právoslavná politická nestabilita, bezvládná bída, zoslabení a rozkol mezi politickými spáry. Znovu zrození mocenskými intervencemi ruské carovny. Hofbauer byl svěřen úkolem z let 1783 až 1785, kdy se Polsko rozdělilo mezi sebe tři okolní mocnosti. Když moc se království tak zmocnilo z mapy Evropy.

V samých počátcích pobytu se Hofbauerova pozornost soustředila hlavně na nezapočetné děti. Založil nemocnici, poté škola pro chudé chlapce i dívky. O své svěřence pečoval i po skončení vyučování. Pro tuto službu však potřeboval peníze. Kromě prostředků od svých přátel z Vídně pořádal sbírky a osvědčil se ani jít. Uvědomil si, že když jít do benediktinu, kde se hrály karty a peníze, jedná z karibantů mu přijdou do ruce. Hofbauer na to řekl: "To bylo pro mne - ale nyní mi děje něco jiného!"

Rusští kněží sloužili při ústředí - od pádu o kněze až po posledního chudáka na periferii. Sami lidé narýsovali jeho půdorys "ustavičnou misi". Přiběhly při tom svými misionářskými charitativní a misionářskou narytým apolitickým Varšava a Vídeň.

Takové úspěchy však vyvolávaly podezření a nevěru v politických kruzích a nepřátelství svobodných zednářů. Nakonec, na základě rozkazu Napoleona, nověří plánu Varšavy, byli redemptoristé dne 17. srpna 1808 z města vykazáni.



Papež Klement XIV. Hofbauer v Varšavě. Obraz od Klementa XIV. Hofbauer v Varšavě

Apostel von Warschau

*"Amicus animae dimittam"
"Ein Freund - die Hälfte der Seele"*

Hofbauer konnte sich gut in die Lage seiner Mitmenschen hineinleben. Er war ein gesellschaftlicher Mensch, erwies sich sowohl als Helfer im Notstand und auch als ein talentierter Seelsorger. Zusammen mit Thadäus Hříbený wurde er von seinem Ordensoberen im Jahr 1786 ins Gebiet des heutigen Weißrussland geschickt. Der Priester wurden von der russischen Zarin Katharina II. eingeladen.

Umrwegs schloss sich ihm Peter Kunzmann an - ein alter Freund von Hofbauer. Im Februar 1787 kamen sie gemeinsam nach Warschau, wo sie zusammen setzten. Hier wirkte die deutsche Bruderschaft St. Benno, deren Ziel es war, den reisenden Ausländern zu helfen, Kinder zu pflegen und sich um Waisenkinder und die Kinder der Ausländer zu kümmern. Gerade in der Zeit, als die drei deutschen Ordensbrüder in Warschau eintrafen, war die Bruderschaft auf der Suche nach Priestern für ihre Kirche. Auf Erreichen des päpstlichen Nuntius und des polnischen Königs blieben Klement und seine Freunde hier.

Die Zeit, die Klement in Warschau verbrachte, gehört zu den schmerzhaftesten in der Geschichte Polens. Es herrschten grenzenlose Armut, Typhologie, wachsender Sittenverfall und politische Instabilität im Land - bis zum Zusammenbruch. Das alles wurde durch Interventoren der russischen Zarin gefördert. Hofbauer war Zeuge der Ereignisse, die in den Jahren 1795 - 1795 passierten, als Polen an drei Mächte aufgeteilt wurde. Das einst mächtige Königreich verschwand von der Landkarte Europas.

Am Anfang seines Außenjahres konzentrierte sich Hofbauer vor allem auf die unversorgten und verwahrlosten Kinder. Er gründete ein Waisenhaus und später eine Schule für arme Schulkinder. Um seine Pflegekinder kümmerte er sich auch nach dem Unterricht. Dafür bezahlte er aber Geld. Er setzte Geldmangel von seinen Freunden in Wien ein, organisierte Sammlungen und schämte sich nicht zu betteln. Man erzählte, dass er eines Tages in einer Kneipe betete und ihm ein Kartenspieler ins Gesicht spuckte. Darauf sagte Hofbauer zu ihm: "Sei, das war für mich - aber jetzt noch etwas für die Waisenkinder!"

Der Umfang seines Dienstes war erstaunlich - er reichte von der Köcherei bis zur Betreuung der Armen an der Pfarrei. Die Leute nannten ihn "Tatigster, am wenigsten Missetäter". Wegen seiner unermesslichen karitativen Arbeit und Missionstätigkeit wurde er später auch zum Apostel von Warschau ernannt.

Solche Erfolge ließen aber Verdacht und Misstrauen in politischen Kreisen und Feindschaft bei den Freiämtern aus. Auf Grund eines Beschlusses von Napoleon - er war der neue Machthaber Warschaws - wurden die Redemptoristen am 17. Juni 1808 aus Warschau vertrieben.



Warschau im 18. Jahrhundert



Kirche in Warschau



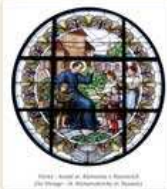
Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



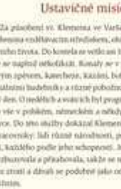
Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



Kirche in Warschau



Ustavičné misie

Za působení v Klement v Varšavě se stal kněz sv. Benno vzhledem k svěřením, chudým vřel a vřelou láskou. Do kněze se vřel v 1808, kdy byl diecéze se naplnit potřebou. Kněz se vřel mluvit a lo dkytým spůsobem, kam ho, káždě, lidovské a podle možnosti budování a různé požehnání. Zpovídalo se celý den. O tomhle a svěřil byl program svěřil, a to vše v problem, uznávání a odvěti i literatury. Jazyce. Do této služby dokázal Klement zapojit své spolupracovníky: lid různě nábožensky, prostě i vyznání, každému podle jeho schopnosti. Jeho osobnost byl pověřena a přeložena, když se vřel, že vřel své strati i druhý se podobá jako do služby Pátra i Místní.



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

4.

Pekař, student, reformník a kněz

„Alca iacta est“ – „Kostky jsou vrženy“

Někdy kolem roku 1771 se mladí lidé vzbouřili proti ruku v ruku jako pouzavci. V té době také přišel na svět jinou – Klement. Dříve se vrátil jako jednadvacetiletý muž a náhodně přijal možnost navrhovat školu ve zdejším klášteře zveřejněných proklamací. Po spouštění klášteře v 1777 stávil opět nějaký čas jako pouzavci, pokračoval a pekař. Klementovi bylo už skoro třicet let, když odešel do Vídně a našel si práci v pekárně „U Jednoho bratry“.

Mistr Weyring, u kterého pracoval, s ním byl velmi spokojen a dokonce mu nabídl za čtrnácti roků dovozu, který se v něm zbláznil. Byla to velmi lákavá nabídka. Klement se mohl konečně uvolnit, začal rodinu, úspěšně provozoval svou firmu, – jindy on v sobě cítil povinnost být knězem. Jedno, co mu v tom došlo bránilo, byl nedostatek peněz na studia.

Ještě dříve v 1790 se ale dříve vše změnilo. Klement vycházel po mlce z kostela, kde působil ministrant, a vstoupil si tři dny, které nikdy nezapomene. Z odjezdu se líly postavy vod a Klement se nabídl, že obstará fakt: Cožto došlo spouštění klášteře a jeho rozrušení se hozením vřelá napos. Dány von Mann byly svobodná a poměrně dobře finančně zajištěná. Nabídl mu, že jeho studia ulehčí. Z pekárny Klementa se tak, jakoby rázem, stala studium filozofie a teologie.

Reform stávil Klement poznal práce, kteří významně ne odvolali jeho další život. Intenzivně ale opouští jazyk svého kolby A. Diebacha, díky kterému se Klement seznámil se spisy Alfonse Maria de Liguori – za klášteře informovanost, ke kterým sám později vsáhl. Velké přátelevisi uzavřel s knězem von Perneckem, s nímž diplomata Marie Terézie a se spolkovákem Tadeášem Hübnerem vytvořil až do konce života neoblíbenou družici.

Teologická studia se vlní vlnitá byla v se době silně ovlivněna josefinismem, osvícením a voláním filozofů. Důležitá se stala, že každý klášter produkoval svou vlastní učebnici. Na jedné z přednášek se jí neovládá a spustil postučilmi se slavy. „Jsem potěšen, co zde probíháte s vaší katechizací“.

V r. 1784 společně s Tadeášem Hübnerem opouští Klement Vídeň a jako učitel nastoupil v různých částech svého života zaamtal do Říma. Cesta pešky jim trvala tři 20 dní. V Římě dospěl Klement k zřetelněmu životnímu rozhodnutí – vstoupit do řeholní kongregace redemptoristů. Dne 28. října 1784 přišel společně s kamarádem Hübnerem do Říma a 18. března 1785 odeslal řeholní síly chudoby, čistoty a poslušnosti. Právě dokončil své studia a 28. března 1785 byl v Římě vysvěcen na kněze. Klementovi bylo 34 let a slavnostně tak sloužil obětí jeho životní. Kostky byly konečně vrženy.



Stained glass window depicting St. Clement

Báček, Student, Ordensbruder und Priester

Einige Jahre im Jahr 1771 hat Johannes Hubner als Essensherbereiter in Italien verbracht. In dieser Zeit hat er auch seinen neuen Namen angenommen – Klement. Mit 22 Jahren hat er beim zurück und nimmt dankbar die Möglichkeit an, die Schule im hiesigen päpstlichen Kloster zu besuchen. Nachdem er das Kloster im Jahr 1777 verlassen hatte, verbrachte er wieder einige Zeit als Pfleger, Metzger und Bäcker. Klement war schon fast 30 Jahre alt, als er nach Wien ging und dort in der Bäckerei „Zu eisernen Birne“ die Arbeit fand. Meister Weyring, bei dem er arbeitete, war mit ihm sehr zufrieden und hat ihm sogar seine Tochter zur Frau, weil sie für ihn verliebt war. Das war sehr lockendes Angebot. Klement konnte sich endlich niederlassen, Familie gründen, sein Gewerbe erblühen lassen. – Aber er fühlte sich berufen, Priester zu werden. Das erregte, was ihm bisher das höchste, war Geldmangel im Studium.

Einige Tage im Jahr 1780 hat sich aber alles geändert. Als Klement nach der heiligen Messe aus der Kirche ging, war er regelmäßig ministrante, besuchte er den Damen, die er selbst am Anfang standen. Er ging wie in Schwaben und Klement hat das Angebot gemacht, dass er einen Schüler besorgte. Unterwegs unterhalten sie sich und er würde sich heraus, dass er Priester werden möchte. Die

Damen von Mann waren höflich und finanziell ziemlich gut gesichert. Sie haben ihm den Antrag gemacht, seine Studien zu begleichen. Aus dem Bäcker Klement wird so wie durch ein Wunder Philologe und Theologiestudent.

Während des Studiums hat Klement seine Freunde kennen gelernt, die sein Leben hindurch befreundet haben. Wie seinem mindestens dem Jesuitenpater A. Diebach, durch den dann Klement die Schriften von Alfonso Maria de Liguori – Redemptorisgründer – kennen gelernt hat. Eine große Freundschaft hat er mit Joseph von Procter geschlossen. Dessen eines Diplomaten von Maria Theresia und mit dem Michael Thaddäus Hübl war er bis zum Ende des Lebens befreundet sogar freundschaftlich.

Die theologische Studien in Wien waren damals jedoch nicht dem Einfluss von dem so genannten Josephinismus, von der Aufklärung und der Gedankenfreiheit. Es wurde von Pius VI erwartet, dass sie hauptsächlich als vorläufiger Hand der Staatskammer unter dem schillernden Menschen dienen werden. Klementer Entschlossenheit aus solchen Studien war groß. Auf einen Vorlesung hat er das nicht ausgehalten und verließ den Hörsaal mit Wörtern: „Ihr Professoren, was wir hier vorzutragen ist nicht mehr lehrreich“.

Im Jahre 1784 verlässt Klement zusammen mit Thaddäus Hübl Wien und pilgert, so wie in allen vorherigen schwarzen Tagen seines Lebens, nach Rom. Der Fußweg dauerte etwa 10 Tage. In Rom gelang Klement zur grundsätzlichen Entscheidung – der Ordensgemeinschaft von Redemptoristen beitreten. Am 14. Oktober 1784 empfing gemeinsam mit seinem Freund Hübl das Ordenskleid und am 18. März 1785 legten beide die Ordensgelübde der Armut, Keuschheit und Gehorsams ab. Danach haben sie ihre Studien beendet und wurden am 28. März 1785 in Akkur zu Priestern geweiht. Seit mit endlos lange Zeit des Sechsten, Klement war 34. Die Würde waren endlich gefüllt.



Vino „St. Clemens“
Vino gipferlita ke tri se Klementa Hofmanns firma „Zaveni“ Cozzano. Viner rzakla v obilnosti, kde se vlnit náhodně stávil vlnitá, vřelá se líly a jeho doba i jako pouzavci. Je více panovník, ze vřelá sámlí k alcholu po celý život spíše valpe a pekař stávil studiu, že jeho vlnití malí proskopit dříve psalátem a pram. Mělo se se ale dostává, že ho kněz i vlnití stávil a pracovně stávil učil od se. Klementer inkubit dříve vlnití pram stávil.



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

5.

Kdo byl sv. Klement M. Hofbauer?

"Niemand nennt" – „Niemand – niemand“. Život sv. Klementa Marie Hofbauera (1751 – 1820), učedníka z Tatrova v Znojmu, je vlastně lid, jen se nemotýlal k dárce mčreknosti. Tímto muž dleboho bloudil Bůh vůči a vsovi životní cestu. Po mnohých nemalých příjích ať poodání i světu, do křesťovské se narodil, jako výzva a světu život bohatí naplnit duchovním lidem. Není náhodou, že o něm jeden z jeho žilavých nepřítelů, vřak poobíhující náhled apokryfického Zachariás Wernera, prohlásil: „Mnězi všichni lidmi máma jen tři upodobení sebeosvěty: Napoléon, Goethe a Hofbauer!“

Nezvláštní je osud sv. Klementa zvláště v posledních letech. Jak to lze vysvětlit? Dnes bychom řekli, že Klement byl po matce Němec a vrozenou národnostkou hnutí osvěty a svícení pro jecké, po otce Cech a kultivní svícení a svícení pro hnutí. Z obou se v něm spojily především to dohod. Sám zranitelně nejvíce svícil po duchovním životě v tatrovské, ale současně se upodoboval, že je také potřebují jako křesťovské, který s nimi všichni dohodě i lid.

S tím, jak se v životě Klementa jeho život, který byl světlý a čistý, se stává, jak se narodil a roznese. Ať je, jak se narodil, jak Klement osvětlil svět. Byl svícením světla, se kterým se dalo osvětlit svět. Jeho životní o životě. Přítel se v mládí, svícení, chytaký i polský. Byl charismatičtější, ale při tom se chytaký nemýšlel je na světě. Či da houpěly a žebat, aby měl co dát a jítu svícení, a který také potvrdil.

Přítel do života svého životě zjednatě nezobí? Novějším byla jeho – v jecké nevolnosti – spolupráce s lidky. Klement kolem sebe shromáždil jakési lidky misionářské, duchovního státu. Jeho spolupracovníky byli muži i ženy všech stávků. Některí pod jeho vlivem puili do novos, jiné se stávali a stovky; další vyučovali ve škole, psali knihy na politické svícení, mohli se za hříšný svět. Opatrně rozvíjela za jeho předsedání ve Václavě byli osvětlili lidky pro dleboho.

Naděje jítom na jeho životě jako světlý, jak říká? Žádné, to musí být potvrdit, aby se sebe nebyl přelít. Klement sám občas říkával, že má „světlo ve své hrušce“. Myslím tím hlavně potvrdit, když se o něj ob-

čas propovídal ve vřak v okolí, svícení spolupracovníky dleboho lidky ve světě chytaký, že dleboho vřak a glosu přiznal, houpěly s nimi, ale zároveň za ně Bůh dleboho a říkával: „...žeť má to v pokřesťovské chytaký život přijít.“

A v čem dleboho předsedání osvětlil svícení je v Evropě Klement nebyl zanedbatelnou osobou, ale duchovně. Za jeho života a vřak vřak se nemýšlel. V vřakých dleboho dleboho dleboho, naprosto nových vřak a vřak se nemýšlel se smálí náklon. Je státní nebo dleboho a vřak se dleboho na první náklon. Kterým je Bůh. Nevládl předsedání v národnosti, hnutí, nemalým, něčím nevyrovnané. „Lidstvo“ jedná za Bůh křesťovské náklon. Jak dleboho je vřak ve vřak v Běha, jítu křesťovské lidem stále hnutí prosvícení vřakých náklon na dleboho jítu. Ty, kteří byli první, vřaké mizivou, vřak se za ně mýšlel. Říkával, že je lepší mizivou a Břakem o hříšníkovi, než o hříšníkovi o Břakem.“

Wer war Hl. Klemens Maria Hofbauer?

"Niemand nennt" – „Niemand – Zescher“. Im Leben des Hl. Klementa Maria Hofbauera (1751-1820), des Landstammes aus Tatrova bei Zaam, ist allen Anschein zu Deden, nur der Serenotyp eines Priesters der Aufklärung nicht. Dieser Mann hat lange Gottes Willen und seinen Lebensweg gemacht. Nach vielen Schwierigkeiten empfing er seine Berufung und die Welt, auf die er gebracht wurde, als eine Herausforderung und erfüllte sein Leben völlig mit Nächstenliebe.

Es ist kein Zufall, dass einer seiner Erbkolde, apokryphen Mitarbeiter Zacharias Werner, selbst sagte: „Unter den lebenden Menschen keiner sich mir drei richtige Persönlichkeiten, Napoleon, Goethe und Hofbauer.“

Im Charakter des Heiligen verbanden sich einige charakteristische Züge. Wie wir dies zu erklären? Hier würden wir sagen, dass Klement nach seiner Mutter ein Deutscher mit eingeborener deutscher Züchtigkeit und dem Sinn für Arbeit war, nach seinem Vater dann ein Tscheche mit gefühlvollem Herzen und dem Sinn für Humor. Aus Beidem machte sich vor Allem nur das Gute geltend. Er selbst setzte sich wahrhaftig am meisten nach dem geistlichen Leben bei Seite. Durchsetzung war er sich jedoch diesem bewusst, dass Letzter einem Priester brauchen, der mit ihnen das Gute und das Schöne will.

Dieses hängt auch der Zauber seines Einflusses zusammen, der genauso nicht auf Arme und Schlichte, wie auf Weiser und Mächtige ist. Ja, er ist Bewundernswertes, wie Klement einem Menschen verstand. Er war ein Heilige der Frömmigkeit, mit welchem man ernst über Gott oder scharf über Leben sprechen konnte. Er war mit Jugend, Kindern, Armen und Politikern befreundet. Er war eine charisma-

tische Persönlichkeit, auf der anderen Seite schätzte er sich aber nicht auf die Straße gehen und beteten, wenn er einen für Wasser brauchen, über ihn genagt hat.

„Hier er in das Leben der Kirche etwas granduläres Neues anbracht? Eine Neuheit war seine – zu der Zeit unangenehm – Zusammenarbeit mit Laiken. Klement sammelte um sich Laienmissionäre, eine geistliche Elite. Seine Mitarbeiter waren Männer und Frauen aller Schläge. Einige schrieben seine ersten Einfühlungszeitungsartikel, andere besetzten die Wägen, andere dann unterrichten in der Schule, waren auf der politischen Szene tätig, kamen für Sünden usw. Absolute Neuheit war sein Wirken in Warschau war die Einführung einer Mächtigkeits-

Wilder war an seinem Leben einen „Jedek finden“ Siehe, das brachten die Heiligen nicht. Damit sich nicht oft auf sich selbst. Klement selbst sagte ab und zu, dass er „jeden Feind in seinem Irresein“ hat. Er meinte damit jenen, der sich bei ihm von Gott im Kontakt mit seiner Dreiwelt jenseit. Einem Mann seiner schwachen Momente sogar tätig, seinem Mitarbeiter eine Obrigkeit zu geben. Diese Schwächen bekamen er jedoch ein Demut, kämpfte mit ihr und ließ sich für Hindernis des Südens. „Damit ich mir selbst die Hände schuldig nicht kenne“, wie er sagte.

„Hier wie sprach er vor Allem das sich vernehmende Europa und Klement war nicht national, sondern geistlich geartet. Für Jesus Christus und seinen Glauben schätzte er sich nicht. In den schweren Zeiten der Trennung Polens, der napoleonischen Kriege und des Sturzes der Aufklärung bemühte er sich zu zeigen, dass man etwas Gutes und Andersartiges nur auf feiner Grundlage bauen kann, also auf Gott. Er sah das Problem nicht in der Nationalität, er bevorzugte jenseitigen, vřak auch international. Er „Lobte“ nur für Gottes Königreich und zeigte, wie wichtig das Leben im Gottes Glauben ist, ohne werden die Leute stets von Durchsetzung des eigenen Interesses zu Leid der Anderen befreit. Deswegen, die dazugehörigen, versuchte er jedoch nicht, wackeln konnte er für sie. Er sagte, es sei besser über einen Sinn der mit Gott ab mit einem Sünden über Gott zu sprechen.



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

6.

Lidové mise



„Wohin denn Europa ohne meine Weisheit, an dem in Klemente aus dem Mittelalter, dessen Lehren und Lehren, dass die Welt nicht ohne mich sein könnte, so wie ich es sehe.“

Po redemptivní a typické klementině lidových misí, což jsou duchovní obnovy celých farností. Lidové mise se na začátku konaly v období 18. století a své bohatství našly až do roku 1900, kdy byla činnost lidových misí v naší republice zakázána.

V r. 2002 se redemptivní v ČR k této činnosti stali a zakládají skupiny, které má v současnosti svou základnu především v oblasti sv. Klementa v Praze a v Dvořacích v Jihlavě. Lidové mise ve farnosti tvoří obvykle devět dní. Je hlubší o mise ve vlastních farnostech, mezi věřícími. Ty se účastní duchovního programu, který probíhá převážně v kostele a při tom se střídají tři systémy zaměstnání: osobní, studijní. Hlavní náplň lidových misí jsou tři dny: osobní setkání, promluvy, zaměření na obnovu a prohlášení křesťanské víry, skanzonální setkání pro muže, ženy, mládež, proměny, koncerty, setkávání v domácnostech apod. Podrobné informace o této činnosti jsou zveřejněny na adrese www.lidovemise.cz.



Dobyvatel nebeského království

„Klemente mohl“ - „Farnosti na cestě“

„Za svého působení ve Vrchlabí byl Klement v 1798 pověřen generálním vikářem redemptivní, odbojovým na císařské vojsko na sever od Itálie. Jeho úkolem bylo rozšířit činnost kongregací redemptivní a řádu de dalších zemí.“

První klement se podílel na práci ve Vrchlabí. Kvůli velké potřebě nováče v sedláckém Polsku však musel hledat nové vhodné místo a pokračoval ve zakládání klementin pro spoluměstské, kterých přibývalo. V průběhu let 1790-1807 podnikal z Vrchlabí došlo „zakládání“ nové klementiny do Jihlavy, Náměcka, Jevíčkova a Františka. Jeho úkolem ale zůstalo konání misí. Tímto způsobem, když se mu podařilo se setrvat a začít s misí v činnosti, obdržel se nepřetržitě pokračovat. Klementinami, hlavněmi prostředky byly nepřetržitá politická situace v Evropě, revoluční mocnosti amerických císařských vojsk, válka s Pruskem a ruskými vojsky, které byly v této době francouzské revoluce, napoleonských válek a rozvoje misí Klemente musel hledat nové místo, neboť se mu nepodařilo, jak si přál, aby se mu v tomto směru podařilo. Jak si měl to, co on a jeho lidé, samostatně vybudovat. V Napoleonské, který byl jeho současníkem, se nacházel silný mezikřesťanský. Destruktivní působení jeho misí však ve svém životě musel překonat. Ona byla výměnou lidé, že oni jsou lidé a pozítíli své státní. Ona měla ale i svůj konec, v tomto případě podle přání: „Kdo s čím zachází.“

Klemente učil přibývat a posilovat v letech 1800 a 1801, aby po něm vstoupili další lidé. Jeho úkolem bylo, aby se mu podařilo a činnost se mu podařila. Úspěšně rozšířil činnost misí v různých částech země. Když ale došlo k povstání, jeho činnost byla ukončena. „Jako lidové“ - řádu se redemptivní „dobyvatel“ nebeského království pro sebe i pro druhé.“



Eroberer des himmlischen Königreichs

„Klemente mohl“ - „Gedenke des Todes“

„Während seines Wirkens in Wurschau wurde Klement im Jahre 1798 zu Generalvikar der Redemptivorden ernannt. Er war verantwortlich für ganz Europa um Nöden von Italien. Seine Aufgabe war es, die Tugenden der Redemptivordenmissionen aus Italien in weitere Länder zu verbreiten.“

Es gelang ihm, das erste Klemente gerade in Wurschau zu stiften. Wegen seiner politischen Unstabilität im damaligen Polen wuchs er jedoch nur langsam. Eine und wuchs nach Osten für Missionäre zu stiften, deren Anzahl immer zunahm. In den Jahren 1790-1807 unterwarf er aus Wurschau seine „Zentrenmissionen“ nach Süddeutschland, Tschechien und in die Schweiz vor allem. Seine Bestrebungen endete aber meistens mit Misserfolg. Fast immer, wenn ihm gelang, sich irgendwo niederzulassen und mit der Missionstätigkeit aufzutreten, kamen unüberwindliche Hindernisse heraus. Klemente Hauptgegenstand waren ungünstige politische Lage in Europa, Mangel an der aufklärerisch-derivierten Kirchenführer, die ihn gegenüber und manchmal auch der hochbedeutenden Personen, die ihm um seine Erlöse besorgten. In der schwierigen Zeit der Französischen Revolution, napoleonischen Kriege und Ausbreitung missen Klemente vielfach seine Pläne ändern oder nur machbar zusammen, wie der andere erwartet, was er mit großer Mühe erlangt hat. Napoleon, seinen Zeitgenossen, tat er nie persönlich. Destruktive Wirkung seiner Macht ergab sich jedoch vielfach schmerzhaft in seinem Leben. Sie beide waren außerordentliche Menschen, lehrten hatten sie andere Ziele und nutzten auch andere Waffen bei ihrer Durchsetzung. Beide hatten aber auch ein anderes Ende, in diesem Falle laut dem Sprichwort: „Wer das Schwert nimmt...“

Klemente setzte sich danach, den Glauben in Gott zu übergeben und zu verteidigen, damit alle nach ihm Teil des ewigen Lebens erreichen. In seiner Zeit war es für ihn aber überhand nicht einfach. Oft musste er sich mit dem Leben wirklich prägen. Er erlitt während seines Lebens viele Wunden und Zusammenstöße. Er stand aber immer auf. Seine Lebensweisheit war: „Gott ist alles.“ Er wurde zum unermüdlichen Kämpfer des himmlischen Königreichs für sich selbst und für die Anderen.



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

7.

Poutník a poustevník

Klemente nbyl tulkán ani samotný el poutník, který by se uzavíral do svého světa. Nemyšlel se práci ani lidem, avšak v polovině 18. stol., v době jeho mládí, byla putování a poustevnický život znamením jistých ideálů, které Klemente přitahovaly.

„Festina lente“ – „Pospíchej pomalu“

„Když se v mládí Jan Holbauer javil jako dějví a spěšivý učeb, zmocňoval se ho stále větší vnitřní neklid, který vyvolal až v úrodných letech. Neokoukněl učení a vzděl se v roce 1767 pokusil na pout do Říma. Poutník však nové země a navštívil celodenní přeběhy v pekárně jen tawarjem Petem Kuzmannem a Jáchym Smetkou, a řízně tomu cestu vykonal v poustevnických letech byl v Římě ani tawarjovat, a jeho smyslný pobyt“.

Byl v Římě a Řím se ani nařel jako v klášteru garmmentaristů ve Znojmu Louce. Návratu ale dleže u Jani i Jani kamradě se opět vydával na cesty. Pobítl italského města Trstí se jim naslyšela přičtené obkady prádnou poustevnu. Pout, co byl podobení zlozku v mrtvého biskupa, přijal nové jméno – Klemente a žil v něm, oblékl poustevnické roucha a mal se spřáclí poustevna msta Quarndak. Klemente zde strávil půl roku a nikdy na ni nezapomněl. Vzpomínal zvláště na hluboké spjedení s Bohem, které tehly zakoulet a na to, jak krásně se mohli naučit.

Poutě u Klemente zvládnul poutevník mrtvého učeb a leze nad říční Dyj mezi obcemi Dobruška a Dyj (Mlýnský). Řezy si zvlácl dobrou pověst, lidé jej uznávali, přichácl mu jídlo a on jim konal různé přednášky o Bohu a mrtvých nácl dle své víry. Klemente mrtvily v náboženském světy konal Klemente jako poustevník i různé pokání. Lidé jej napcl, vstávali, ale nové na ranní mřky dle své víry klíž a mlčí ke konvici ve adobí (obci Dyj (Mlýnský)).

Poustevníci pítali vklebovat se mrtvé ctnostního života, ticha a modlitby. Ústretvali v sobě naucl se mrtvku, strádáním, mlčí se Žh a přívodcl, poutníci ani klášter a naucl, v čla bvala vstácl i obecní propocl. Činnost a sbírka čtení. Často se napcl starší o různé poutní místa, mlčí lidem dle své víry, vyznávali náboženských člností a práci na polí.



Poutníci v roce 2008 - historická stezka

Pilger und Einsiedler

Klemente war kein Landstreicher, auch kein Einzelgänger oder Sonderling, der sich in seine eigene Welt verschlossen hat. Er wich weder der Arbeit noch den Menschen aus. In der Mitte des 18. Jahrhunderts, als er jung war, war das Wandern und das Eremitentleben ein Zeichen gewisser Ideale, von denen sich Klemente angezogen fühlte.

„Festina lente“ – „Eile mit Weile“

Obwohl Johannes Holbauer in seiner Jugend ein gutes und zuverlässiges Lehrling war, beschwerte sich seiner eine immer größer werdende innere Unruhe, die ihn zur Unruheverunsicherung trieb. Er hat seine Lehre nicht abgeschlossen und pilgerte im Jahre 1766 nach Rom. Er lebte jedoch nur ein Jahr dort und schloss eine Lebensgemeinschaft mit dem Bäckerjungen Peter Kuzmann aus Stöckelbach land, mit dem er seine Reise unternahm. Später war Klemente nach ungefähr fünfmal in Wien, wobei er diesmal zu Fuß unterwegs war.

Nach der Rückkehr aus Rom fand Johannes eine Arbeit im Prämionsamtamt Klammereich in Zuzum. In diesem jedoch nach langem und Johannes legte sich mit seinem Freund wieder auf Reisen. In der Nähe von Ratschschon Trnava bot sich die Gelegenheit, eine kleine Klostergemeinschaft, Nachbarnvereinigtes Kloster auf der Höhe von Feldbach zu gründen.

empfangen sie neue Namen – Klemente und Einsiedler, wegen des Eremitentums an und wollten zu Versauern des Wallfahrtes Quatradlo. Klemente verbrachte hier ein halbes Jahr und vergaß diese Zeit nie. Er erinnerte sich besonders an die seine Verbindung mit Gott, die er damals erlebte und auch daran, wie schön und sinnvoll er damals leben konnte.

Später erwarb Klemente eine Einsiedlerhütte unter von Tabuiz, im Wald oberhalb der Thaya, zwischen dem Dörfchen Klein Teufelitz und Miltitzheim. Er erwirbt sich bald einen guten Ruf. Leute besuchten ihn, nachdenklich ihm Essen und es hielt verschiedene Vorkänge über Gott und vornehmlich seine Heiligkeit. Außer Gebet und religiöser Aufklärung tat Klemente als Einsiedler auch verschiedene Bittbüßungen. Man sah ihn, wie er auf dem Weg zur Kirche von Miltitzheim auf seinen Schulern von schwarzem Holz aus Holz trug.

Die Einsiedler gingen generell als Mönche des tugendhaften Lebens, der Stille und des Gebetes. Es war ihr Bestreben, in sich die Gott nach Richtung und Tugend abzuzeichnen, sie ließen in Einklang mit der Natur zu leben, trennen ihre Schöpfung und Wissen kennen. Aber auch gereinigter Arbeit und Dienst am Nächsten war mit dem Eremitentum verbunden. Ihre gewöhnlichen Aufgaben waren z.B. die Betreuung verschiedener Wallfahrtsorte, die Erhaltung geistlicher Ratschläge, der Religionsunterricht und die Anleihe bei Feldarbeiten.



Historische Ansicht von 1860 - 1860



Historische Ansicht von 1770 - 1770



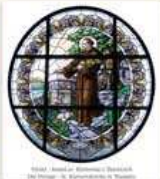
Historische Ansicht von 1776 - 1776



Historische Ansicht von 1776 - 1776



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



Historische Ansicht von 1800 - 1800



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementska stezka

9.

Kostel sv. Klementa Marie Hofbauera a klášter redemptoristů

Kostel sv. Klementa Hofbauera zapadá úzce přirozeně mezi okolní venkovské domky. Je jej nejedno dívek mize bez povšimnutí. Kdo se však na chvíli zastaví, zjistí, že je pozoruhodný a zároveň prostý jako Hofbauer sám.

„Vita brevis, ars longa“ (Život je krátký, umění dlouhé).

Na místě kostela stál původně dům rodiny Hofbauerů. V roce 1808 koupila dům vídeňská provincie redemptoristů. Následující rok zde obdržely sestry sv. Klementy klášter se soušternou a domou sester. Když se v r. 1829 sestry přestěhovaly, převzala oňsi poňská provincie redemptoristů, aby zde založila svoj nový klášter zasvěcený byl zřímě Dn. Bohu 1834.

V r. 1832 byl dům kvůli špatnému stavu zrušen. Rodná vesnička sv. Klementa Hofbauera však zůstala zachována. Dne 4. dubna 1833 zde byl položen základní kámen staršího kostela, který měl být zároveň základem klášterního kostela. Klášter zřídili prostý vídeňský architekt Prof. Clemens Hofmeister. Za pět letů byly stavěny jakékoli domky a dne 8. října 1838 byl kostel sv. Klementa Hofbauera posvěcen bratřím řádopránců Dn. Josefem Ruzkem. Slavnosti se zúčastnilo asi 15 000 lidí.

Události druhé světové války, odhadem 100000 obyvatelů a zabitých lidí, byly v roce 1945. V r. 1950 byly sestry vstoupily do kláštera v ČR. Klášter sestry a farnost řeholnické zakázaly. Zdejší klášter dosud žije jako jiné pro malé děti.

V r. 1990, po změně režimu, byl kostel a klášterem vráteny pražské provincii redemptoristů. Celý objekt má sloužit hlavně k bohoslužebným aktivitám, kteří by cítili náležitou přítomnost sv. Klementa. Ať už takto navštívil na pouti po v letech 1994 - 1996. Od r. 2007 zde sídlí nová škola klášterního redemptoristů (www.klamost.cz).

U příležitosti 160. let narozeniny Klementa Hofbauera byla v kostele instalována malá expozice (dne panství 70 x 100 cm) o životě sv. K. a zaplnění ústřední slovníkové výstavou.



St. Klemens Maria Hofbauer-Kirche und Redemptoristenkloster

„Vita brevis, ars longa“ (Das Leben ist kurz, die Kunst lang)

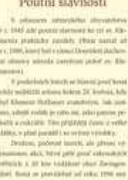
An der Stelle, wo heute die Kirche steht, war ursprünglich das Haus der Familie Hofbauer. Im Jahr 1808 wurde dieses Haus von den Redemptoristinnen der österreichischen Provinz gekauft. Im folgenden Jahr errichteten sie hier die Schwestern des hl. Klement. Der Klášter mit Klosterkirche und Pflanzgarten. Als die Schwestern 1829 umzogen, wurde das Gebäude von den Redemptoristen der Prager Provinz übernommen, um hier ihr neues Kloster zu gründen (am 22. Januar 1834).

Im Jahr 1832 wurde das Haus wegen seines schlechten Zustands niedergelegt. Die Grundmauern des hl. Klemente blieb jedoch erhalten. Am 4. April 1833 wurde hier der Grundstein einer neuen Kirche gelegt, die nach dem 1808 fertiggestellten Kloster Hofbauer benannt werden sollte. Die Baupläne stammten von dem naheliegenden Wiener Architekten Prof. Clemens Hofmeister. Ein halbes Jahr später wurden die Bauarbeiten zu Ende gebracht. Am 8. Oktober 1838 wurde die Kirche vom Bischof Dr. Josef Ruzka geweiht. An dem Kirchweihfest nahmen damals rund 15 000 Leute teil.

Die Ereignisse des Zweiten Weltkriegs, die Vertreibung der Deutschen und die nachfolgende Zeit des Totalitarismus aber alles geändert. 1950 wurden noch dazu alle Klášter geschlossen und die Ordensregeln verboten. Das liturgische Kloster wurde nach langer Jahre als Kindertagesstätte.

Im Jahre 1990 (nach der „samtenen Revolution“) wurde die Kirche mit dem Kloster der Redemptoristinnen in Prag zurückgegeben. Das ganze Objekt sollte hauptsächlich zur Ausbildung neuer Kandidaten dienen, die nach dem Vorbild des hl. Klemente leben wollten. Aber dazu kam es nur in dem Zeitraum 1994 - 1996. Seit dem Jahr 2007 hat hier eine Missionarische der Redemptoristen Klášter (www.klamost.cz).

Anlässlich des 160-jährigen Jubiläums des Klosters Hofbauer wurde in der Kirche eine Dauerausstellung über den Heiligen eingeweiht.



Redemptoristů v ČR

První pražská redemptoristická komunita byla založena 20. dubna 1950 a došlo k jejímu rozvoji. Prof. Dr. Josef Ruzka, který byl v roce 1838 zakladatelem řádu, byl v roce 1950 v Praze. V roce 1990 se pražská komunita stala samostatnou. V roce 2007 byla založena nová komunita v Praze. V roce 2010 byla založena nová komunita v Praze. V roce 2015 byla založena nová komunita v Praze. V roce 2020 byla založena nová komunita v Praze.

Poutní slavnosti

V průběhu slavností obvykle probíhá poutní slavnost. V roce 1990 proběhla poutní slavnost. V roce 1995 proběhla poutní slavnost. V roce 2000 proběhla poutní slavnost. V roce 2005 proběhla poutní slavnost. V roce 2010 proběhla poutní slavnost. V roce 2015 proběhla poutní slavnost. V roce 2020 proběhla poutní slavnost.



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.



Svatoklementská stezka

10.

Dětství sv. Klementa Marie Hofbauera

Svatá Klementka z nás si nejdříve vzpomene na dětství, na své, ve kterém vyrůstala, na prostředí, které na její podobu, na její, které její osobnosti. Kdo dělá první úroveň člověka, má naději, že nalézá správný křehký a jeho dalšího života.

„In medias res“ (Depressivní oddělení, přímou k jádru věcí)

Náš příběh se narodil 26. prosince 1791 v Taurovicích v Znojmu. Jeho otec Pavel Dvořák pocházel z Mladobýřských Rudovic, matinka Marie, matinka Surová, byla domova taurovickeho zvláště, který nima zmeslednosti grovovná i knazovny Zdobila po jím uselání c. 34. Píseň na svět jako dějství z 12. obli. z nichž sedm zemřelo. Na druhý den, 27. prosince, byl pokřtěn ve zdejším farním kostele. Jména dostal podle sv. Jana Evangelisty a jeho matky byl křtěn jako Hofbauer, což je překlad slova přepnutí do svíce.

Rodiča žila chudě, ale svědomím domenských prostředků. Otec zemědě, když bylo Janovi osmětých sedm let, O Zvořby se starala matka za pomoci rodinných dětí. Byla to žena nejen abstraktní a pracovní, ale i muselá a vnitřní. Ve svém povolání pečovala, každý měl své povinnosti. Do Janových čtení byl vedla hospodářství matky. Počítá se, že Janovi předal Jan Hofbauer, odmění chlapci odešli do učení a postupně se osamostatnili.

Náhrtenkové výchovy získal Jan od své matky; pro kterou byl vta v Bělá z zgrovovnělých povozů Panny Marie základem svědomí nácti. V tomto duchu vedla otcov radem. Nepředtěl vlny vlády měla na Janu, který na ní po celý její život a kterou a lásku pamatoval. Dělal se, že po svatě tatínka dorevta chlapce ke Kristu na křtu a šloka em. „Je to nyní tvůj život? Ar mu nějak stále radost?“ Byla to slova, která se chlapci vyvíjí do parost. Žil se, že v tu chvíli přijal Jan a dlekovat opozdování matky. odchodit dostal nemnoho matčinu péči.

Od mládí mláď byl také veden k tomu, aby dával almužny a dokony, aby dávali složitě mše za potřebu druhých. Když se močil, byl to on, kdo dává svědění ke společné modlitbě a předstíral oděvem, jeho světoklementské svátkem bylo Dobrotivost Panny Marie. Přesvědčil pocházel ve zdejším kostele jako hroty ministrant. Od mládí se projevovat jeho věrnost chasníka a schopnost vyváženě spolupracovat, rys velmi důležitý pro křesť.



Klement Hofbauer v 1791, 1802, 1812, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910, 1920, 1930, 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000, 2010, 2020

Die Kindheit des Hl. Klemens Maria Hofbauers

„In medias res“ (Um Grund der Sache)

Unser Heiliger ist am 26. 12. 1791 in Taurovic, einem Dorf in der Nähe von Znojmo, geboren. Seine Vater Pavel Dvořák stammte aus Mladobýřsk Rudovic, seine Mutter Marie, geborene Steier, war die Tochter des Dorfschulzen von Taurovic. Dieser war nicht nur Landwirt, sondern auch Metzger. Marie sollte von ihm das Bauergeld Nr. 14, Klemente ist als das sechste von 12 Kindern zur Welt gekommen. 7 von den Geschwister sind aber bald gestorben. Klemente wurde gleich am nächsten Tag getauft – er hat den Namen nach dem heiligen Johannes dem Evangelisten bekommen. In die Matrik wurde er als Hofbauer eingetragen – das ist die Übersetzung des Geburtsnamens der Vaters ins Deutsche.

Die Familie war arm, aber frei – dank dem gewerblichen Meier. Der Vater ist gestorben, als Klemente 7 Jahre alt war. Um die Familie hat sich fortan die Mutter alleine gekümmert, nur mit der Hilfe der älteren Kinder. Allen war in Ordnung, jeder hatte eigene Pflichten. Die Mutter war eine fröhliche, arbeitssame und kluge Frau. Sie hat nicht nur den Haushalt, sondern auch die ganze Wirtschaft alleine geführt, bis Johann 14 Jahre alt war. In der Zeit hat sie die Gewerbe des Vaters der Tochter Barbara übergeben. Der älteren Söhne sind in die Lehre gegangen, später sind sie selbstständig geworden.

Die Religiosität hat der junge Johann von der Mutter bekommen – für sie war der Glaube an Gott und die Hilfe Mariens die Grundlage ihres ganzen Lebens. Und in diesem Sinne hat sie die ganze Familie geführt. Die stärkste Wirkung hatte die – Erziehung gerade auf dem kleinen Johann. Man sagt, dass die Mutter dem kleinen Sohn nach dem Tod des Vaters zum Kreuz gebracht und zu ihm gesagt hat: „Er ist nun dein Vater, mach ihm nur Freunde!“ Und wie man weiß, hat er diese Worte als Leitmotiv seines Lebens genommen.

Seit seiner Jugend hat Johann beständige innerliche. Er war es auch, der in der Familie alle zum gemeinsamen Gebet zusammenzurufen und den Rosenkranz vorgebeten hat. Regelmäßig hat er auch in der Kirche als Ministrant gedient. Schon in seiner Jugend hat sich deutlich sein Charakter gezeigt und seine Fähigkeiten, Gemeinschaft zu bilden – einer seiner wichtigsten Eigenschaften! Sei Priester.

Obec Taurovice



Architektonická náleží ry modří a žlutobílého ozdobení se, je nároky Taurovice navrhl se zrcovnělými ryhlinami. Taso, jako a – sborníkem od jmená

Pro taurovicke, Hofbauer, Panna hrovná den Jarda dnam 12. prosince 1294, kdy ji křtí Václav I. psemně v jeho kostele. Roku 1402 obdržel taurovicke majitel vsi tax, „dop vsu“

Převodní obyvatele byly občané (osobně přibývá s výjimkou pro třicetileté války). V době se Klemente žil a učil se napřední vědní vědní, Gert psalický jen ve svědomích muselovně. V roce 1816 se stalo v tomto kostele křesťanský Podněl svátek. Nežijte si hořky poznání akátu Hrovněmce a vřítavěmce (křesťanský, pak sborník v roce 1945. Někdy vřítavě v Taurovicích jen hrovně. Počítá se, že v době osamostatnění obce (Klemente a novoroční hrovně, ale vřítavěmce Čerby se 1888 a vřítavěmce z Kamenka.

Model sochy sv. Klementa

Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera je zhotoven z umělého kamene. Anotí křesťanské katedry v Taurovicích náleží od 1. 2000. Janova plánky je pan Mladobýřsk, ka, který v současnosti žije v Praze ve svém domě. Originál podobné sochy se nachází v nedalekém Znojmu.



Obec Taurovice v roce 1888. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Interiér kostela sv. Klementa. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Obec Taurovice v roce 1888. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Model sv. Klementa Hofbauera a Jana Hofbauera. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



Mapa Taurovice. Zdroj: Dějiny Taurovice, str. 100



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj



EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ



Svatoklementská stezka

11.

Význam sv. Klementa Marie Hofbauera

Mlý přelí, nevím, čda první nastupjei nebo je končí cestu Svatoklementskou stezku. V každém případě Ti přelí, aby Te Tvá stezka pouť zavědla až tam, kde se člověkem, o kterém stezka vypovídá, setkáš osobu. Ať Te v životě, ve práci i na cestách provází příklad a přímluva sv. Klementa Marie Hofbauera, rodáka z Tasovic a Znojma.

„Jenom von, humani níl a ne allemum pout“ „Jen člověk a nic lidského mi není cizí“

Hlavním Klementovým podáním bylo rozšíření misijní kongregace redemptoristů a také dal do útvaru. Podarilo se mu získat po jeho smrti (15. března 1820), dle 19. dubna 1820 byl zabit sv. Klementa Hofbauera (zakladatel Pavlovské L. obřadně povolené poutě redemptoristů v Kalifornii a kongregace se začala šířit do celého světa. Redemptoristům byl přidělen ve Vlně konvent Maria Stigen a příležitostně budova Pasovské školy. Klášter Panny Marie Na úsvěti (Maria am Gestade) se tak stal mateřským domem redemptoristů. Redemptoristům začalo rychle přibývat. Takže v 1852 posílá i do Severní Ameriky. Jejich činnost spočívala zejména v kázání lidových mší mezi zeměmi lidmi.

Dobrou a upřímnou práci se Klementa jsou pro jeho následovníky dále vzápětí a inspirací. Význam byl především jeho přítap k lidem. Vyznal se v faktech a v diskázi pochopit láti svého státu

i společenského postavení. Prošel jako dávný duchovní vědec, zpravodil a zpravodilce. K jeho „klement“ patří: řečnické, důvtipné, vzdělané, umělé, hokajové, křehké, profesoři, duchovní i civilní. Sám říká: „Jsem říkavý“ „Nepřipadá jsem jen papře a církvi“.

Hofbauer byl každému věrný. Sám dobře věděl, co je jeho a neví a soudu pro moji církvi. Je spěvně marným „Jákovy rohoce“. Díky svému jeho osobnímu přispění k lidem si dokázal získat spoustu spolupracovníků, zamořil své věci měl své vna kulturní, církevní a látevní i politické činnosti ve Vlně a potápim v celém říšském měnání.

„Roku 1888 byl K. Hofbauer proklamován papoum Luen XIII. za Měchobraněho a 20. března 1909 byl papou Pius X. zveřejněl. O pět let později, když před vypuknutím I. světové války, vydělal Pius X. sv. Klementa M. Hofbauera za pouta: noba Vlně i Vlně (1914). Na počest vzpomínky na K. M. Hofbauera byly vybudovány poutě, kmeče, kaple a řeholní domy (mnozí jeho jméno). Dnes se se svými věřícími jako mší vlně, který vyvolává vlně a krize orientaci zpět k lidem zřeholně.“

Mele se, Alžběta Maria de Ligorio, je náč podk z Tasovic v Znojma nazývá „Alžběta zakladatelka“ kongregace redemptoristů.

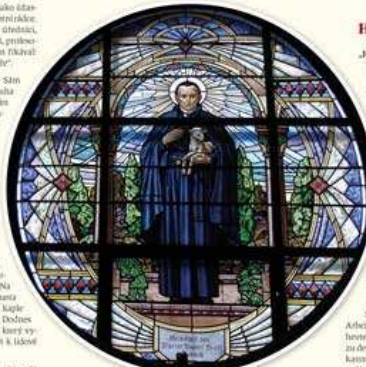


Foto: - Alžběta M. Hofbauerová v Tasovicích, Dr. H. Hofbauer - Alžběta M. Hofbauerová v Tasovicích

Die Bedeutung des Hl. Klemens M. Hofbauer

„Homo von, humani níl a ne allemum pout“ „Ach jen člověk, ale nic lidského mi není cizí“

Die Hauptberufung von Klemente sollte die Erweiterung der Missionar Kongregation der Redemptoristen über Italien hinaus in Europa sein. Dies gelang aber erst kurz nach seinem Tod (15. März 1820). Am 19. April 1820 erlaubte durch den Kaiser Franz I. offiziell den Aufbruch der Redemptoristen in Österreich und die Kongregation verbreitete sich in der ganzen Welt. Die Redemptoristen eroberten die Kirche Maria Stigen und das anliegende Gebiet in Wien-Innere Stadt. Das St. der Jungfrau Maria am Gestade wurde somit zum Mutterhaus der Redemptoristen. Die Anzahl der Redemptoristen wuchs immer mehr, so dass sie im Jahre 1842 nach in Nordamerika ihre Tätigkeiten ausbreiten konnten. Ihre Haupttätigkeit war vor allem die Ausübung der Vikarien unter den ersten Leuten.

Die Persönlichkeit und die Art und Weise der Arbeit des Hl. Klemente sind für seine Nachfolger bis heute eine Aufbrechung und Inspiration. Sein Zugang zu den Menschen war besonders außergewöhnlich. Er konnte sich im Herzen eines Menschen aus und hat die Bereitschaft für Leute verschiedenster Abmessungen und gesellschaftlicher Stellung. Er war bestrebt als hervorragender spiritueller Führer, Beichtvater und

Lebensberater. Zu seinen „Klement“ gehören: Adlige, Beamte, Künstler, Bischöfe, Priester, Professore, Arme und Reiche. Er selbst pflegte im Scherz zu sagen: „Bei mir hat kein Papst nur der Kaiser gehobelt.“

Hofbauer nahm jeden ernst. Er selbst wusste gut, was Armut und Not, Müdigkeit und Hochmut ist. Er wird zu Recht „der Volksbegehr“ genannt. Dank seines einzigartigen Zugang zu Menschen gewann er viele Mitarbeiter, mit deren Hilfe er Einfluss auf das kulturelle, kirchliche und soziale auch die politische Geschehen in Wien, bzw. in der ganzen österreichischen Monarchie, ausüben konnte.

Im Jahre 1888 wurde K. M. Hofbauer durch Papst Leo XIII. beatifiziert, und am 20. Mai 1909 hat ihn der Papst Pius X. heilig gesprochen. Fünf Jahre später, kurz vor Ausbruch des Ersten Weltkriegs, erklärte Pius X. den Hl. Klemente zum Schutzpatron von Wien und Wälsch (1914). Pius Antik der Heiligsprechung des Hl. Klemente M. Hofbauer sind: Gedenkstunde, Kirchen, Kapellen und Ordenshäuser erricht wurden, die seinen Namen tragen. Bis heute wird er von den Gläubigen als Mann des Glaubens verehrt, der die Kirche aus der Krise der Aufklärung zurück zur Volksmacht gebracht hat.

Neben dem Hl. Alžběta Maria von Ligorio wird unser Landmann aus Tasovic bei Italien als „zweiter Gründer“ der Redemptoristenkongregation betrachtet.

Vielfache Bekehrungsmöglichkeit des Leibesgutes, der Ausstattung und der Situation über www.klemente.cz. Weitere Informationen und Rückfragen über info@klemente.cz.

„Gott lenk alles!“ Dein Begleiter Klement. Fahre wohl und keine Angst.



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic



St. Klemente in Tasovic, 20. 10. 2014 in Tasovic

Svatoklementská stezka vznikla v roce 1999 a přiláče lidi, kteří chtějí poznat život a dílo sv. Klementa Marie Hofbauera. Stezka je rozdělena do 11 etap, které vedou od Tasovic v Znojmě až do Říma. Každá etapa je zaměřena na konkrétní aspekt života a díla sv. Klementa. Stezka je vhodná pro všechny věkové skupiny a je vhodná i pro skupiny. Stezka je zdarma a je vhodná i pro skupiny. Stezka je vhodná i pro skupiny. Stezka je vhodná i pro skupiny.

„Bůh řídí vše!“ Tvůj průvodce Klement. Svatou cestu a žádný strach.

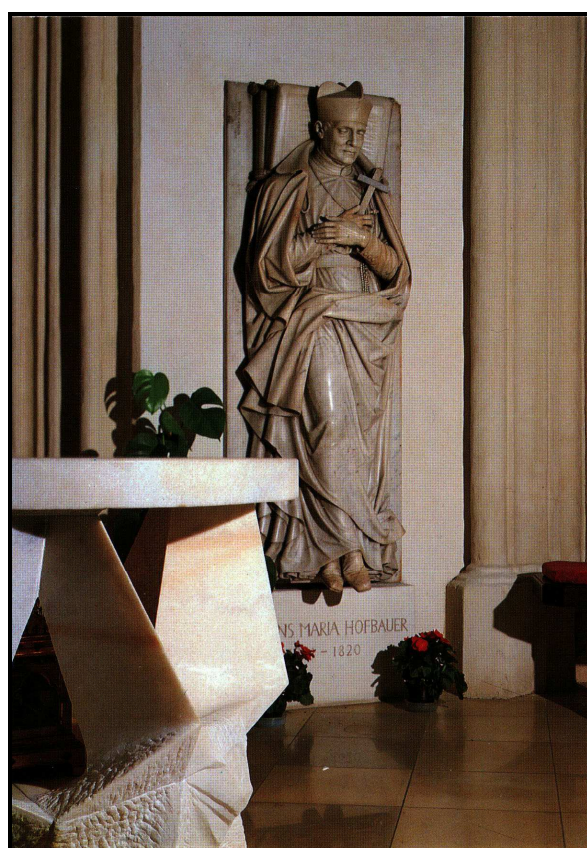


EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj



EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Příloha č. 8





Slavnostní průvod od kostela sv. Klementa – v čele jdou pekaři v cechovních uniformách



Z pekaře knězem

Svatý **Klement Maria Hofbauer** patří mezi české patrony, kteří se u nás narodili, ale potom odešli do zahraničí, kde vykonali velké dílo. Rodák z Moravy se stal známým apoštolem Varšavy a Vídně. Sto let od jeho svatořečení si připomínají nejen ve Vídni, ale i v Tasovicích u Znojma, kde na jeho počest tradičně slaví pouť pekařů a cukrářů.

Rodák z Tasovic

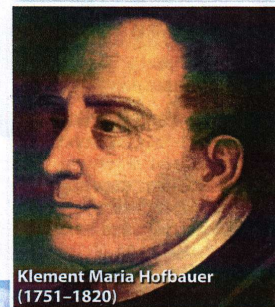
Klement Maria Hofbauer, křestním jménem Jan, se narodil 26. prosince 1751 v Tasovicích u Znojma jako devátý z dvanácti dětí. Bylo mu sedm let, když zemřel otec, a rodina žila velmi chudě. Nebylo pomýšlení, že by Jan mohl naplnit svou touhu po kněžství, a tak se místo studií učil pekařem ve Znojmě. Později pra-

coval u premonstrátů v klášteře v Louce u Znojma a ti mu umožnili vystudovat gymnázium.

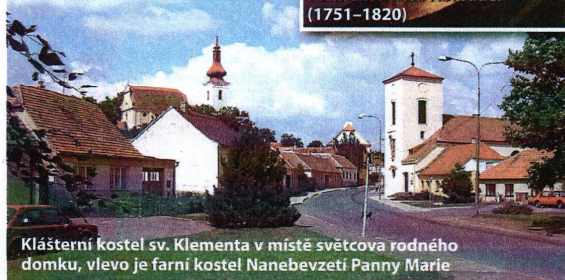
Díky finančnímu daru tří šlechticů se německy mluvící student nakonec dostal na vídeňskou teologickou fakultu. Studium dokončil v Římě, kde roku 1785 vstoupil do nové kongregace redemptoristů a roku 1786 byl vysvěcen na kněze.

z Polska vypuzeni, vrátil se Klement Hofbauer do Vídně. Byl jmenován duchovním správcem kláštera svaté Vorskily a rozvinul zde neobyčejně plodnou činnost jako kazatel, zpovědník a duchovní vůdce. Přicházeli za ním lidé všech povolání a vrstev společnosti, šlechtici, úředníci, biskupové, prostí věřící, bohatí i chudí. Snažil se o obnovu křesťanského života ochromeného josefinismem – tedy reformami císaře Josefa II.

Jako misionář ovlivnil mnohé umělce, básníky, spisovatele i politiky. Pro svou činnost byl



Klement Maria Hofbauer (1751–1820)



Klásterní kostel sv. Klementa v místě světcova rodného domku, vlevo je farní kostel Nanebevzetí Panny Marie

Květnová Pekařská pouť v Tasovicích



však pronásledován osvícenci a postaven pod policejní dohled. Slíbeného povolení kongregace redemptoristů v Rakousku se již nedočkal, zemřel ve Vídni 15. března 1820.

První podnět k jeho svatořečení byl dán v roce 1859. V listopadu 1862 byly Hofbauerovy ostatky slavnostně přeneseny do kostela Panny Marie Na nábreží – Maria am Gestade, kde byly za jeho života slouženy bohoslužby pro Čechy. Právě před sto lety 20. května 1909 jej papež Pius X. svatořečil.

Z Tasovic do Vídně

Na počest svatého Klementa Mariá Hofbauera byly vybudovány pomníky, kostely, kaple, řeholní domy a dětské domovy nesoucí jeho jméno. Také v Tasovicích na místě Hofbauerova rodného domku byl v roce 1933 postaven kostel svatého Klementa. V rámci oslav jubilea byla v kostele sv. Klementa uspořádána stálá výstava o životě světce a identická putovní výstava může být zapůjčena případným zájemcům.

Tasovičtí farníci nad ostatky sv. Klementa ve Vídni



tošní bude podle patera Šilhánka nejslavnější. Aby měli čas na přípravu a přitom také sami oslavili stoleté jubileum svatořečení svého rodáka, vydali se v sobotu 19. dubna na pouť do Vídně spolu s poutníky ze Znojemska.

„Pouť uspořádal Institut pro křesťanskou kulturu a řád servitů. Z našich farností jel plný autobus. Na mši svaté, kterou sloužil opat premonstrátského kláštera v Nové Říši Marián Rudolf Kosík ve vídeňském kostele redemptoristů Panny Marie Na nábreží, bylo snad nejvíc českých poutníků od roku 1820,“ raduje se pan farář.

Mezinárodní pouť

Oslovy ve Vídni vyvrcholí 20. května celodenní poutí, při níž v 16 hodin projde vídeňskými ulicemi slavnostní procesí ke kostelu Panny Marie Na nábreží,

budou i další biskupové spolu s papežským nunciem. Pouť bude opravdu mezinárodní: náš generální představený je Američan, určité zde budou redemptoristé z Rakouska, z Říma, kde sídlí generální představený, z Polska, Německa a ze Slovenska. Poutníci pak budou pokračovat na své cestě do Varšavy,“ doplnil P. Zdeněk Šilhánek.

Hlavní Tasovická pouť se každoročně pořádá kolem svátku sv. Klementa. Letos připadá na sobotu 23. května. Začíná se v 16 hodin modlitbou růžence a pobožností ke sv. Klementovi. Ve tři čtvrti na pět se od kostela sv. Klementa vydá průvod pekařů, poutníků a kněží do farního kostela Nanebevzetí Panny Marie, kde bude v 17 hodin sloužena mše svatá – hlavním celebrantem je Mons. Vojtěch Cikrla, biskup brněnský.

Vystavené pekařské a cukrářské dobroty chutnají znamenitě



kde bude sloužena mše svatá. Hlavním celebrantem je vídeňský světící biskup Stephan Turnovský. Také v Tasovicích bude 20. května v 19 hodin sloužena slavná bohoslužba. Den nato se stanou dějištěm mezinárodní pouti redemptoristů putujících po trase Vídeň – Tasovice – Krakov. Klement Maria Hofbauer je v kongregaci redemptoristů považován za druhého zakladatele, protože převzal štafetu po svatém Alfonsovi a přenesl kongregaci společně s Tadeášem Hüblem za Alpy – a tím i do celého světa.

„Naši spolubratři spolu s generálním představeným přijedou ve čtvrtek 21. května na mši svatou o půl jedenácté. Předsedat jí bude moravský metropolita a olomoucký arcibiskup Jan Graubner, kázat bude litoměřický biskup Jan Baxant a přítomní

„V době totality se zde scházelo mnohem méně lidí. Až v druhém roce duchovní obnovy národa, tj. v roce 1989, zažili v Tasovicích velkou mezinárodní pouť za účasti vídeňského arcibiskupa. Postupně se rozvinula pěkná tradice. Naši, polští a slovenští pekaři a cukráři přijíždějí v plné parádě, s prapory a ve slavnostních uniformách. Jsou skutečně ozdobou průvodu i slavnostní bohoslužby. V klášterním sále jsou vystaveny jejich výrobky, také farníci něco napečou. Lidé si po mši svaté prohlížejí a zároveň ochutnávají připravené dobroty, posedí u skleničky vína místních vinařů. Scházejí se přátelé a navazují se nová přátelství,“ pochvaluje si P. Zdeněk Šilhánek.

Ludmila Kotrmanová
Foto archiv Zdeňka Šilhánka
a Rostislav Latner



Bývalá pekárna ve Znojme, kde se svatý Klement Maria Hofbauer vyučil pekářem, je označena pamětní deskou



„Nikoliv, bratře, milosrdenství je bez konce. Je jenom zapotřebí promluvit lidem do srdce. Půjdu tedy něco vyžebrať. Chceš-li však být co platný, jdi do kostela

I ve Varšavě přišel pekař vhod

Stoleté jubileum svatořečení rodáka z moravských Tasovic nám připomíná nové vydání románu Wilhelma Hünermanna **Pekařský učedník ze Znojma**. Životní příběh svatého Klementa Marii Hofbauera je sám o sobě napínavým románem. Janova cesta ke kněžství trvala pětatřicet let a stála ho velmi mnoho námahy. Kniha je v základních rysech historicky věrná a díky autorovu vypravěčskému umění ji přečteme jedním dechem.

Odpoledne musel Hofbauer opět zajít do Starého města Varšavy. Bratr Emanuel mu totiž ukázal prázdné hrnce. „Otče, nemáme v domě ani kousek chleba. Myslím, že budeme muset umřít hladu i s těmi dvanácti chlapci, které jste přijal do kláštera. V poledne jsem ze zbytků uvařil trochu kaše. Ale k večeri bychom museli nachytat jediné krysy.“ Emanuel mávne rukou. „Nemluvíš za sebe, jsem přece

starý poustevník. Když na to přijde, vydržím třeba tři dny a přidělám si díрку do opasku. Ale ti malí hoši nejsou ještě vycvičení v hladovění. A to mne právě nejvíce bolí.“

„Bratře,“ praví Hofbauer, „stalo se snad někdy, že by chlapci museli jít spát hladoví?“

„To tedy ne. Vždycky jste pro ně něco vyžebrať. Ale myslím, že lidské milosrdenství také jednou skončí.“

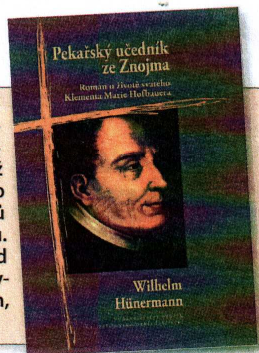
pomodlit se ke sv. Josefovi. Ten nám pomůže!“

Pekař Stanislav Posiemski v Dunajské ulici kleje jako pohan. Stojí u necek a zadělává těsto. Je to vlastně povinností jeho tovaryše. Ale toho přinesli kamarádi ze slavnosti tak opilého, že ještě na druhý den leží ve své komůrce a mistr musí dělat za dva. „Však já mu povím, jen co vstane. Já mu ukážu, tomu lumpovi, lajdákovi, tomu opilci lenošnému.“ Mistr se dívá pomstychtivě na kopist, kterou mizí těsto.

Ozval se zvonek v krámě.

„U čerta! Jen aby to zase nebyl nějaký žebrák!“ kleje mistr a utírá si ruce. Když vejde do krámu, stojí před ním pater Hofbauer.

„Ve jménu Božím prosím



Wilhelm Hünermann (1900–1975) je známý německý autor, který žil a působil v Esse- nu. Kněžské svěcení přijal, když mu bylo třiačtyřicet let. Jeho dílo je rozsáhlé, na padesát románů bylo přeloženo do dvaceti jazyků. Některé vyšly i u nás, například Farář světa, Hořící oheň, Otec vyhoštěných, Píseň v plamenech, Farář arský a Mnich mezi vlky.

o bochník chleba pro hladové děti od Sv. Bennona,“ praví pokorně kněz.

„Pro hladové děti od Sv. Bennona! Pane, co vás to napadá? Myslíte si snad, že pečú chléb zadarmo? Co je mně po těch dětech, moje nejsou. Co tady ještě stojíte? U čerta, okamžitě odejděte!“

„Jen nadávejte, mistře, když vám to dělá dobře. Ale potom mi dejte chléb,“ odpovídá Hofbauer klidně.

„Vždyť jsem vám dal chleba a tři housky už před dvěma týdny. Dal, nebo nedal?“

„Dal, ale to je již dávno a chlapci už všechno do posledního drobečku snědli, dobrý mistře.“

„Jděte k čertu i s vaším mistrem. Já jsem již od práce hrbatý a vy chcete, abych rozdával chléb vašim spratkům. Pomáháte mi péci chléb? Co?“

„Proč bych vám nepomohl, milý mistře. Pojďte do pekárny, rád vám pomůžu.“

„To snad nemyslíte vážně, ha ha ha. Snad byste...“

Pater Hofbauer si klidně vyhrnul rukávy a začal mísit těsto v neckách. „Těsto je příliš tuhé,“ volá na mistra. „Doneste trochu mléka. Tak, dost.“

Pekař stojí a dívá se s otevřenými ústy. „Dobrá, ale...“

„Žádné ale,“ přerušil ho kněz. „Raději utřete stůl na válení.“ Za půl hodiny bylo těsto zpracováno.

„Tak, ještě to nechejte pěkně vykynout. To bude dobrý chléb.“

„Dobrá, ale...“ kótká mistr.

„Jaképak ale, vždyť jsme hotovi. Jen pec bude třeba dobře vymést. A teď mi dejte bochník chleba jako mzdu.“

„Dobrá, ale důstojnosti, kdy jste se to naučil?“

„Ve Znojme, v Louce, ve Vídni, když to chcete tak přesně vědět. Ale to jsem tehdy nevěděl, že to budu potřebovat i jako kněz. Jenže když máte chléb tak tvrdý jako své srdce...“

„Kdo říká, že mám tvrdé srdce?“ rozčiluje se mistr. „Dnes mám špatný den. Člověk aby se pořádně zlobil. Ale že u mne bude zadělávat těsto německý kněz, to mě ani ve snu nenapadlo. Mám z toho opravdovou radost.“

V tom se přišoural do pekárny tovaryš. Je bledý jako stěna. Mistr popadne kopist a chce mu dát výprask.

„Jen ho nechte, vždyť jsem ho zastoupil docela dobře, ne?“

Stránku připravila **Jana Šilhavá**

Klemens Blätter



Příloha č. 11

Písně k sv. Klementu Maria Hofbauerovi nápěv: Bože cos ráčil.

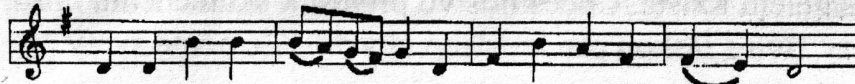
1. Zapějme píseň plnou chvály, díky, za vzácný dar nám samým Bohem daný, že do zástupu Božích služebníků, byl svatý Klement Pánem povoláný. Klemente svatý, ať v moderním světě Kristova víra znovu v nás rozkvetě!
2. V mládí ses učil připravit chléb bílý, k práci jsi vstával velmi časně z rána, čekal jsi ale v touze na tu chvíli, kdy budeš duším dávat Tělo Pána. Klemente svatý...
3. Horlivě ctil jsi matku Pána Krista, na tichém místě v jejím stánku sloužil. Pro hřích jsi neměl ve svém srdci místa, po svatém kněžství stále znovu toužil. Klemente svatý...
4. V přetěžké době, kdy svět ztrácel víru, knězem se stáváš, hlasatelem Krista. Chceš lidstvo přivést k skutečnému míru, který Bůh s láskou pro každého chystá. Klemente svatý...
5. Hlásal jsi slovo Boží v polské zemi, sloužil jsi Kristu láskou k chudým dětem, milován byl jsi Varšavany všemi, příkladem ctností stal ses živým květem. Klemente svatý...
6. Do Vídně potom Pán tě povolává, abys začínal všechnu práci znova; k tomu však též ti novou sílu dává, pokorně stojíš v službě jeho slova. Klemente svatý...
7. Voláš i nyní do našeho věku: "Vraťte se, dítky, k Otci nebeskému! U něj je hojnost posvátného léku, pro dobro duše, proti všemu zlému." Klemente svatý...
8. Shlédni náš Otče na své rodné plémě, vyprošuj vlasti pomoc s nebes výše. Ať po tvém vzoru celá naše země zas duchem víry naplněna dýše. Klemente svatý...
9. Až jednou budem na smrtelném loži, přispěj, Klemente, přimluvou u Pána. Buď průvodcem nám před majestát Boží, ať otevře se i nám nebes brána. Klemente svatý s tebou pak společně Boha spatříme v slávě nekonečné.

Píseň ke mši svaté - nápěv

Vzhůru srdce



Vzhůru srdce pějme nové písně Otci svému!



Pějte s námi andě - lové druhu neba - ské - mu!



Přijmi Otče, píseň prostou přijmi květy které rostnou



v srdci vděčných dí - tek. Vyslyš vyslyš dítky svoje



svatý náš Klemen - te!

1. Vzhůru srdce, pějme nové písně Otci svému! Pějte s námi, andělové, druhu nebeskému! Přijmi, Otče, píseň prostou, přijmi květy, které rostou v srdci vděčných dítek. Vyslyš, vyslyš dítky svoje, svatý náš Klemente!
2. Noha tvoje pevně stála v bouři bludů světa, srdce tvého nezdolala nikdy pýcha kletá. Vlej nám v duši víru čistou, ved' nás k Bohu stezkou jistou na pozemské pouti. Zachraň, zachraň dítky svoje, svatý náš Klemente!
3. "Pojd'te ke mně, dítky moje" zval jsi k sobě chudé, "pojd'te, z čisté lásky zdroje každý z vás pít bude". Spějme tedy k Otci svému, čerpejme lék proti zlému z jeho čisté duše! Přijmi, přijmi dítky svoje, svatý náš Klemente!
4. Maria tvou byla Matkou, ty jí něžným synem. Ved' i naši loďku vratkou, ved', ať k Matce plynem! Matko, do tvých svatých rukou, kladem život s jeho mukou, kladem srdce celé Ved' nás, ved' nás k naší Matce, svatý náš Klemente!
5. Shlédni, Otče, s nebes říše na své rodné plémě; žehnej vlasti, ujmi s výše slovanské se země! Zachraň svoje věrné děti, ať vždy k nebi vzhůru letí naše srdce čistá. Žehnej, žehnej dítkám svým, svatý náš Klemente!

Příloha č. 12